

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANABİLİM DALI
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTELERİN SÜREKLİ EĞİTİM
MERKEZLERİNCE VERİLEN EĞİTİMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

İslam YOKUŞ

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN

BARTIN-2019

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANABİLİM DALI
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BİLİM DALI

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN ÜNİVERSİTELERİN SÜREKLİ EĞİTİM
MERKEZLERİNCE VERİLEN EĞİTİMLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN
İNCELENMESİ

HAZIRLAYAN

İslam YOKUŞ

DANIŞMAN

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN

BARTIN-2019

KABUL VE ONAY

İslam YOKUŞ tarafından hazırlanan “Üniversite Öğrencilerinin Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezlerince Verilen Eğitime İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi” başlıklı bu çalışma, 18/07/2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda **oy birliği/oy çokluğu** ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN (Danışman)

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Mukaddes ÖRS

Üye : Doç. Dr. Harun ER

Bu tezin kabulü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun .../.../... tarih ve .... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ
(Enstitü Müdürü)

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre Dr.Öğr.Üyesi Hüseyin Kaygın danışmanlığında hazırlamış olduğum "Üniversite Öğrencilerinin Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezlerince Verilen Eğitimlere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi" adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

0.8/08/2019
İslam YOKUŞ

ÖN SÖZ

Yaşam boyu öğrenmenin gittikçe önem kazandığı ve süreklilik gösterdiği günümüzde üniversiteler yaşam boyu öğrenme anlamında aktif rol göstermeye başlamışlardır. Üniversitelerin bünyesinde faaliyet gösteren sürekli eğitim merkezleri bu aktif rolü üstlenmiş durumdadırlar. Bu anlamda son dönemlerde Üniversiteler YBÖ boyutunda sürekli eğitim merkezlerinin önemini kavrayarak bu konuda yapılanmaya gitmişlerdir. Sürekli eğitim merkezlerinin yapısı, karşılaştığı sorunlar gibi konular ele alınmıştır. Bu tez çalışmasında ise sürekli eğitim merkezlerine ilişkin öğrenci görüşleri ve öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere katılımlarına engel olan faktörler incelenmiştir.

Araştırmanın her aşamasında değerli görüşlerini ve desteğini esirgemeyen, bilgi ve deneyimlerini paylaşan, sabır ve hoşgörülle yol gösteren danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN'a çok teşekkür ederim.

Sevgi ve ilgilerini hiçbir zaman esirgemeyerek her zaman yanımda olan eşim Nesrin Nur YILMAZ YOKUŞ'a ve biricik oğlum Ahmet Yiğit YOKUŞ'a çok teşekkür ederim.

İslam YOKUŞ

Bartın-2019

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Üniversite Öğrencilerinin Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezlerince Verilen Eğitimlere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

İslam YOKUŞ

Bartın Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN
Bartın-2019, Sayfa XIV+139

Bu araştırma ile ön lisans ve lisans eğitim öğrencilerinin üniversitelerde faaliyet gösteren sürekli eğitim merkezlerinden beklentileri, katılım düzeyleri ve sürekli eğitim merkezlerinin sunduğu eğitim imkânlarına üniversite öğrencilerinin erişimini etkileyen faktörlerin neler olduğunu ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırmada tarama modellerinden betimsel tarama modelinden genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2018-2019 eğitim- öğretim yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bir üniversite de öğrenimine devam eden 44.223 öğrenci oluşturmaktadır. Örneklemi ise bu öğrenciler arasından basit tesadüfi yöntemle seçilen 393 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri konuyla ilgili yapılan çalışmalar incelenerek oluşturulan “Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezlerince Verilen Eğitimlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi Anketi” kullanılarak elde edilmiştir. Bağımsız değişkenler arasındaki farkı karşılaştırmak için anketten elde edilen veriler Mann Whitney U testi ve Kruskal-Wallis H testleri ile analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda üniversite öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere erişimlerine engel olan faktörlerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerine katılmalarına engel olan faktörlerin ise gelir değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Ön lisans ve lisans eğitiminde öğrenim görülen fakülte değişkeni açısından ise sadece öğrenci görüşleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler

Engel Olan Faktörler, Öğrenci Görüşleri, Sürekli Eğitim Merkezleri

ABSTRACT

Master Thesis

Expectations of University Students from Continuing Education Centers of Universities

İslam YOKUŞ

University of Bartın

Institute of Educational Sciences Department of Lifelong Learning

**Thesis Advisor: Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN
Bartın-2019, Sayfa XIV+139**

With this research, it is aimed to reveal the expectations of associate and undergraduate students from the continuing education centers operating in universities, their level of participation and the factors affecting the access of university students to the educational opportunities offered by the continuous education centers. In the research, general scanning method was used from descriptive scanning model which is one of the scanning models. The population of the study consists of 44,223 students attending a university in Southeastern Anatolia Region in 2018-2019 academic year. The sample consisted of 393 students selected by simple random method. The data of the research was obtained by using the Anket Survey of Students' Opinions on the Trainings Provided by Continuous Education Centers of Universities erek which was formed by examining the studies on the subject. In order to compare the differences between the independent variables, the data obtained from the questionnaire were analyzed by Mann Whitney U test and Kruskal-Wallis H tests. As a result of the study, it was concluded that the opinions of university students about continuous education centers and the factors that prevent their access to education did not show significant differences according to gender variable. It was concluded that the factors that prevent students from participating in continuous education centers differ significantly according to the income variable. It was concluded that there was a significant difference only in terms of student views in terms of faculty variable in undergraduate and undergraduate education.

Key Words

Obstacles, Student Opinions, Continuing Education Centers

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	ii
BEYANNAME.....	iii
ÖN SÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİL VE GRAFİKLER LİSTESİ.....	xiii
EKLER LİSTESİ.....	xiv
BÖLÜM I: GİRİŞ.....	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.Araştırmanın Amacı.....	2
1.3.Araştırmanın Önemi	3
1.4.Sayıtlılar.....	3
1.5.Sınırlılıklar	3
1.6. Tanımlar.....	3
BÖLÜM II: KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	5
2.1.Yaşam Boyu Öğrenme.....	5
2.1.1.Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı	9
2.1.2.Yaşam Boyu Öğrenmenin Ortaya Çıkış Nedenleri.....	10
2.2.Yaşam Boyu Öğrenme Yolları	12
2.2.1. Örgün Eğitim.....	13
2.2.2.Yaygın Eğitim	14
2.2.2.1. Uzaktan Eğitim.....	15
2.2.2.2.Halk Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)	16
2.2.2.3.Özel Amaçlı Kurslar.....	17
2.2.3. İnfomal Eğitim.....	17
2.3. Sürekli Eğitim	18
2.3.1.Sürekli Eğitimi Sağlayan Sektörler	24
2.3.2.Sürekli Eğitim Merkezleri.....	25
2.3.3.Sürekli Eğitim Merkezlerinin Yapısı	26

2.3.4. Devlet Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezlerinin Aktiflik Düzeyleri ve Düzenlenen Faaliyetler.....	28
2.3.4.1 Güneydoğu Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri.....	28
2.3.4.2 Akdeniz Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri.....	32
2.3.4.3.Karadeniz Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri.....	36
2.3.4.4 Marmara Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri.....	42
2.3.4.5. Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri.....	47
2.3.4.6. İç Anadolu Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri.....	53
2.3.4.7. Ege Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri.....	63
2.4.Sürekli Eğitim Merkezlerinin Sorunları	71
2.5. Sürekli Eğitim Merkezleri İle İlgili Araştırmalar	75
2.5.1. Yurtiçi Araştırmalar	75
2.5.2. Yurtdışı Araştırmalar	77
BÖLÜM III: YÖNTEM	80
3.1.Araştırma Modeli.....	80
3.2.Evren ve Örneklem	80
3.3.Veriler Toplama Araçları	81
3.4.Verilerin Toplanması ve Analizi.....	81
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	86
4.1. Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular	86
4.2. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine İlişkin Görüşlerine İlişkin Bulgular	91
4.3. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde Sunulan Eğitim Programlarına Katılımına Engel Olan Faktörlere İlişkin Bulgular.....	98
4.4. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinden Beklentilerinde Gelir Değişkenine İlişkin Bulgular	103
4.5. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinden Beklentilerinde Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular	106
4.6. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinden Beklentilerinde Fakülte Değişkenine İlişkin Bulgular	106
BÖLÜM V: SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	113
5.1.TARTIŞMA ve SONUÇ.....	113
5.1. 1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar.....	113
5.1. 2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar.....	114

5.1. 3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	114
5.1. 4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	116
5.1. 5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	116
5.1. 6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	118
5.1. 7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar	119
5.2. Öneriler	119
5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	119
5.2.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	121
KAYNAKÇA	122
EKLER	134
Ek 1.1. Anket	134
Ek 1.2. Anket İzni	136
ÖZGEÇMİŞ	137

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
3.1: İki Ayrı Güven Düzeyi ve Çeşitli Kesinlik Sınırları İçin Örnek Büyüklükleri (a*%95 Güven Düzeyi).....	81
3.2: SEM'ler de verilen eğitime ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları.....	82
3.3: SEM'ler de verilen eğitime ilişkin engel olan faktörlerin dağılımın normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları.....	83
4.1: Araştırmaya katılan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin demografik özellikleri..	86
4.2: Araştırmaya katılan öğrencilerin aylık gelir düzeyine ilişkin betimsel istatistikler.....	87
4.3: Araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte ve sınıflarına ilişkin betimsel istatistikler ...	87
4.4: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yollarına göre betimsel istatistikleri	88
4.5: Araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli eğitim merkezleri tarafından sunulan programlara erişim düzeylerine göre betimsel istatistikler.....	88
4.6: Araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde katıldıkları eğitim programlarının betimsel istatistikleri.....	89
4.7: Üniversite öğrencilerinin SEM'ler de verilen eğitim programlarına katılma nedenleri	90
4.8: Üniversite öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerinde açılmasını istedikleri eğitim programları	90
4.9: Araştırmaya katılan öğrencilerin farklı bir eğitim programına katılma durumuna ilişkin betimsel istatistikler.....	91
4.10: SEM'ler de verilen eğitimlerin ihtiyaç duyulma durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	92
4.11: SEM'lerin sunduğu eğitimler hakkında bilgi durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları	92
4.12: SEM'lerin sunduğu eğitimlerin gereklilik durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları	93

4.13: SEM'lerin sunduğu eğitimlerin tamamlayıcılığına ilişkin frekans (yüzde) oranları..	93
4.14: SEM'ler de yürütülen çalışmaların verimliliğine ilişkin frekans (yüzde) oranları	94
4.15: SEM'ler de düzenlenen eğitim programlarının mesleki yeterliliğe katkısına ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	94
4.16: SEM'lerin fiziksel koşullarına ilişkin frekans (yüzde) oranları	95
4.17: SEM'ler de düzenlenen eğitim programlarının sürelerine ilişkin frekans (yüzde) oranları	95
4.18: SEM'ler de verilen sertifikaların işlevselliğine ilişkin frekans (yüzde) oranları	96
4.19: SEM'ler de düzenlenen eğitim programlarının içerik durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	96
4.20: Eğitim veren akademik ve idari personel sayısının yeterliliğine ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	97
4.21: Eğitim veren akademik personellerin mesleki yeterliliklerine ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	97
4.22: Engel olan faktörlere (maddi koşulların yetersizliği) ilişkin frekans (yüzde) oranları	98
4.23: Engel olan faktörlere (derslerin yoğunluğu) ilişkin frekans (yüzde) oranları	98
4.24: Engel olan faktörlere (istenilen eğitim programlarının açılmaması) ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	99
4.25: Engel olan faktörlere (yetersiz duyuru nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları...	99
4.26: Engel olan faktörlere (eğitim programlarının ilgi çekmemesi) ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	100
4.27: Engel olan faktörlere (katılım ücretlerinin yüksek olması) ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	100
4.28: Engel olan faktörlere (ev ve aile sorumlulukları nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	101
4.29: Engel olan faktörlere (zaman faktörü nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları ..	101
4.30: Engel olan faktörlere (ulaşım sorunları nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları	102
4.31: Engel olan faktörlere (sağlık sorunları nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları.	102
4.32: Engel olan faktörlere (başarısız olma kaygısı nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları.....	103
4.33: Gelir değişkenine ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları.....	104

4.34: Öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin gelir durumuna göre anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları	105
4.35: Cinsiyet değişkenine ilişkin Mann Whitney U Testi sonuçları.....	106
4.36: Fakülte değişkenine ilişkin Kruskal Wallis Testi sonuçları.....	107
4.37: Öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere ilişkin öğrenci görüşlerinin fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları	108

ŞEKİL VE GRAFİKLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Sayfa No</u>
1. 1.Yaşam Boyu Öğrenme Gereksinimi.....	11
1. 2. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları	13
1. 3. Yaşam Boyu Öğrenme İle Sürekli Eğitim Arasındaki İlişki	19

EKLER LİSTESİ

Ek No	Sayfa No
Ek 1: Anket.....	135-137
Ek 2: Anket İzni.....	138

KISALTMALAR LİSTESİ

DPT : Devlet Planlama Teşkilat

İİBF: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Cooperation and Development)

SEM: Sürekli Eğitim Merkezi

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations, Educational, Scientific and Cultural Organization)

YBÖ: Yaşam Boyu Öğrenme

İİBF: İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

BÖLÜM I

GİRİŞ

Araştırmanın bu bölümünde problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtları ve sınırlılıkları ilgili bilgiler yer almaktadır.

1.1.Problem Durumu

Yaygın eğitim, halk eğitimi, sürekli eğitim gibi birbirini tamamlayan kavramlar ile tanımlanan yetişkin eğitimi kavramının Türkiye ve dünyada önemi gittikçe artmaya başlamıştır. Yaşam boyu öğrenme sürecindeki hızlı entegrasyon kapsamı yetişkinlerin de bilgi ve becerilerini sürekli geliştirmelerini beraberinde getirmektedir. Bu doğrultuda öğrenme faaliyetlerinin çeşitliliği ve sürekliliği artmakta ve öğrenmenin tüm sorumluluğu bireye yüklenmektedir (Kaya, 2015). Bu anlamda Türkiye’ de kamusal yetişkin eğitimi ve yaşam boyu öğrenme sürecinde halk eğitim merkezleri ve sürekli eğitim merkezleri eğitim faaliyetlerini sağlamada önemli kurumlar arasında yer almaktadır.

Yaşam boyu devam eden eğitim sürecinde birey, davranışlarında istenilen değişiklikleri sağlama, yeni davranışlar edinmeye yönelik bir takım eğitimler alır. Gerçekleştirilen bu eğitimlerin temelini ise sürekli mesleki eğitim, meslek standartlarının oluşturulması, örgün ve yaygın mesleki eğitimlerin bütünleştirilmesi oluşturmaktadır. Bireylerin istedikleri bu eğitimlerin verilmesi kapsamında Üniversiteler herkesin erişebileceği sürekli eğitim faaliyetleri için bünyelerinde eğitim araştırma ve uygulama merkezleri kurmaya başlamışlardır. Kurulan eğitim araştırma ve uygulama merkezleri ile gerçekleştirilmek istenilen amaçlar ise;

- Ülke ve bölgenin güncel ekonomik faaliyetleri ve gelişimi açısından öncelik kazanan alanlarda meslek kazandırmak
- Meslekle ilgili bilgi ve beceri seviyesini yükseltmek
- Yeni mesleki beceriler kazandırmaktır (Bulut,2009).

Bu bağlamda “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerince verilen eğitimlere ilişkin görüşleri ve eğitimlere katılımına engel olan faktörler ne düzeydedir?” biçiminde oluşturulmuş olan araştırma problem cümlesiyle ilgili olarak Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bir üniversitede öğrenim gören ön lisans ve lisans öğrencilerinin Sürekli Eğitim

Merkezlerince verilen eğitimler hakkındaki görüşlerini ve engel olan faktörleri belirlemek önemli görülmüştür.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir üniversitede öğrenim görmekte olan öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından verilen eğitimlere katılımlarına engel olan faktörleri belirlemektir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıda belirtilen alt amaçlara ilişkin sorulara cevap aranmıştır:

1. Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde sunulan eğitim programlarına katılım nedenleri nelerdir?
2. Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde katıldıkları eğitim programları nelerdir?
3. Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere ilişkin görüşleri nelerdir?
4. Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler nelerdir?
5. Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler öğrenim gördükleri fakülteye göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
6. Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler öğrenim gördükleri gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
7. Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler öğrenim gördükleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.3.Araştırmanın Önemi

Sürekli Eğitim Merkezleri konusunda Türkiye’ de yapılmış çok az çalışmalar bulunmaktadır. Yapılan çalışmalara bakıldığı zaman içeriklerinin sürekli eğitim merkezlerinin işleyişi, Sürekli Eğitim Merkezlerinin organizasyonel yapısı, yerel kalkınma üzerindeki etkisi gibi konular olduğu görülmektedir. Dolayısıyla Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından verilen eğitimlerin yelpazesinin yeterliliği, hangi programlara katılımın daha çok olduğu, gerçekleştirilen bu programların üniversite eğitimi alan öğrencilerin beklentilerine ne düzeyde cevap verdiği konusunda yapılmış çalışmalara rastlanmamıştır. Bu çerçevede bu çalışma, yapılan araştırma sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda sürekli eğitim merkezlerine katılım oranı, öğrencilerin eğitim merkezleri tarafından sunulan programlara erişim düzeyi, en çok katılmış oldukları eğitim programları ve Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından sunulan eğitimlere katılımlarını engelleyen faktörler belirlenerek bu doğrultuda Sürekli Eğitim Merkezlerinin etkinlik düzeyi hakkında bilgi elde edilmesi açısından önem taşımaktadır.

1.4.Sayıtlar

1-Araştırmaya katılanlar kullanılan ölçme araçlarına içtenlikle cevap vermişlerdir.

2-Araştırmanın örnekleminin evreni temsil edici nitelikte olduğu kabul edilmektedir.

1.5.Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1- 2018-2019 yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir üniversitede öğrenim gören ön lisans ve lisans öğrencilerinden bu çalışmaya katılanlar ile sınırlıdır.

2- Çalışma, veri toplama teknikleri kapsamında, araştırmada kullanılan anketin ölçtüğü özellikler ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Yaşam Boyu Öğrenme: Bireyler için yer, zaman, yaş ve ekonomi gibi faktör kısıtlamaları olmadan örgün eğitim, yaygın, mesleki veya hizmet içi eğitim şeklinde yaşam boyu süren eğitim ve öğretim sürecidir (Dinevski ve Dinevski, 2004).

Sürekli Eğitim: 1987 yılında APPLE kapsamında düzenlenen sürekli eğitim konulu UNESCO alt seminerinde sürekli eğitim; “İlköğretim eğitimi ve temel okuryazarlık eğitimi dışında kalan ve tüm bireylerin ihtiyaç duyduğu öğrenme fırsatlarını içeren geniş bir kavram” olarak tanımlanmıştır (http://www.unesco.org/education/pdf/413_48a.pdf).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın bu bölümünde yaşam boyu öğrenme, Sürekli Eğitim Merkezleri ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1.Yaşam Boyu Öğrenme

Formal eğitimin tek başına eğitim ihtiyaçlarından uzak olması yaşam boyu eğitimi, gelişen teknoloji ile doğan yeni ihtiyaçların giderilmesi noktasında sıkça karşılaşılan bir kavram haline getirmiştir. Bu noktada okullarda verilen eğitimler bireyin yaşamı boyunca karşılaşılabileceği sorunları çözmesinde yeterli düzeyde olamamaktadır (Bağcı, 2011). Örgün eğitimde esas olan bir defaya özgü bilgi aktarılması, iletişim ve bilgi teknolojilerinin yetersizliği, kişisel farklılıkların göz ardı edilmesi gibi kısıtlıklar karşısında, beşikten mezara kadar öğrenme anlayışını esas alan yaşam boyu öğrenme paradigması ortaya çıkmıştır. Bu duruma temel olarak bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı gelişmelerin insanların ortalama ömürlerinde büyük yenilikleri de beraberinde getirilmesi gösterilebilir. Bu durum ise bireylerin yaşamlarında çocukluk dönemlerinde öğrenilen bilgilerin yetersiz kalmasına neden olmaktadır. Temelinde beşikten mezara kadar öğrenme anlayışını esas alan yaşam boyu eğitim paradigmasının temelinde ise, okumaz-yazmazlığa, bilgilerin eski yöntemlerle aktarılmasına, aşırı uzmanlığa ve geleneksel eğitim yöntemlerine son vermek yatmaktadır (Budak, 2009). Bu kapsamda örgün eğitim yani okullarda verilen eğitimlerde bireylere aktarılan öğretilerin, bireyin yaşamında karşılaştığı sorunlar ve bu sorunların çözümü konusunda öğretilen bilgi donanımıyla, bilgiyi işlevsizleştirilmesi aşamasında yaşanan eksiklikler yaşam boyu öğrenmenin ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Yani yaşam boyu öğrenme, yaşanan teknolojik değişimler nedeniyle yaşam boyunca öğrenilmesini istediğimiz davranışların örgün eğitim kurumlarında kazandırılmasında yaşanan eksiklikler sonucu ortaya çıkmıştır (Yaman, 2014).

İlk olarak 1920'lerde John Dewey, Eduard Lindeman ve Basil Yeaxlee tarafından günlük hayatın sürekli bir boyutu olduğu anlayışından yola çıkılarak esas alınan yaşam boyu öğrenmede bazı tanımlarda zaman unsuru ön plana çıkarken, bazı tanımlarda ise öğrenme kavramı vurgulanmıştır. İnsan hayatı boyunca öğrenme süreci, okul öncesinde başlayan ve emeklilik sonrasını da kapsayan bir serüvendir. OECD de benzer şekilde yaşam boyu öğrenmeyi sonu olmayan ve bireyin yaşamı boyunca gelişiminde önemli ve aktif rol alan bir etkinlik olarak tanımlamıştır (Ersoy ve Yılmaz, 2009).

Yetişkin veya sürekli eğitim kavramlarıyla eş anlamda kullanılan yaşam boyu öğrenme kavramı 1970 yılında UNESCO Konferansında Paul Lengrand tarafından sunulan “Yaşam Boyu Öğrenmeye Giriş” adlı bildiri ile gündeme oturmuştur. Buna paralel olarak UNESCO tarafından 1972 yılında “Dünya Eğitimin Bugünü ve Yarını” adlı rapor yayınlanmış ve bu rapor ile yaşam boyu eğitimin önemi vurgulanmıştır (Eurydice European Unit, 2000; UNESCO World Report, 2005). 1972 yılında toplanan UNESCO eğitimin geliştirilmesi komisyonunda, eğitimin yaşam boyunca süren bir etkinlik olduğu kararına varılmıştır. Eğitimin insanları henüz olmayan bir topluma hazırladığı belirtilmiştir. Komisyonun önerileri incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin gelişmeye ve önem kazanmaya başlamasının nedenleri şöyledir;

1. Eğitimi okul yaşı ve okul binaları ile sınırlamak yanlıştır.
2. Eğitim, hem okul eğitimini hem de okul dışı eğitimi kapsayan tüm eğitsel etkinliğin temel bileşeni olarak düşünülmelidir.
3. Eğitsel etkinlikler daha esnek olmalıdır (Akbaş ve Özdemir, 2002).

Ekonomik bir sistem olan Avrupa Birliği 1990’lı yılların başına kadar eğitim alanı üzerinde durmamıştır. Fakat ekonomik rekabet dünyasında eğitimin önem taşıdığı fark edilmesiyle birlikte 90’lı yıllardan sonra eğitime yönelme başlamıştır. Bu kapsamda projeler ve komisyon kararlarıyla eğitim üzerinde çalışılmaya başlanılmış ve 1995 yılında AB Komisyonu “Öğrenen Topluma Doğru” adlı bir çalışma gerçekleştirmiştir. AB Komisyonu bu anlamda 1996 yılını “Avrupa Yaşam Boyu Öğrenme” yılı olarak kabul etmiştir. 2000 yılında ise Lizbon’da gerçekleştirilen Avrupa Konseyi toplantısında yaşam boyu öğrenme konusu üzerinde durulmuştur. Bu durum üzerinde önemle durulmasının nedenleri ise Avrupa’da yaşanan hızlı ekonomik ve sosyal değişme, bilgi tabanlı topluma geçişin hızlanması, Avrupa Birliğinin yaşlı nüfusundan kaynaklanan demografik baskılar ve eğitim alanının yeni yaklaşımları zorunlu kılması olmuştur (Bulut, 2009). Yaşanan bu gelişim ve değişimler sonucu yaşam boyu öğrenme kavramı üzerine yoğunlaşan Avrupa Birliği için yaşam boyu öğrenme temel felsefe haline gelmiştir. Avrupa Birliği için temel felsefe haline dönüşen yaşam boyu öğrenme 4 alt programdan oluşmaktadır. Bu programlar; Comenius (Okul Eğitimi), Erasmus (Yükseköğretim), Leonardo Da Vinci (Mesleki Eğitim) ve Grundtvig (Yetişkin Eğitimi) dir. Bu kapsamda topluluğun 2007-2013 yılları için belirlemiş olduğu temel stratejilere bakıldığında zaman yaşam boyu eğitimin temel alındığı görülmektedir.

Genel ve mesleki eğitim arasındaki hareketlilik, süreklilik, işbirliği ve her düzeydeki eğitim uygulamalarında yaşam boyu öğrenme esas alınmıştır (Atıcı vd., 2005).

Yaşam boyu öğrenme; bireyin yaşamı boyunca bilgisini, becerilerini, yeterliklerini bireysel, sosyal ya da mesleki olarak geliştirmeyi amaçlayan tüm etkinlikler olarak tanımlanmaktadır (Avrupa Komisyonu, 2002). Yaşam boyu öğrenme bireysel ve kurumsal öğrenmenin bir bütünü olarak ele alınmaktadır. Örgün öğrenme, yaygın öğrenme, mesleki ve teknik eğitim, hizmet içi ve hizmet dışı eğitim gibi tüm eğitim faaliyetlerini kapsayan yaşam boyu öğrenme yer, zaman, yaş ve sosyo-ekonomik düzey gibi kısıtlamaları da kaldırmakta ve bireylere fırsat eşitliği sağlamaktadır (Dinevski ve Dinevski, 2004).

Özen'e göre yaşam boyu öğrenme sürekli bilgi, beceri ve güç kazanmadır. Yeni bilgiler öğrenmek, yeni alanlarının farkına varma, bir öğrenme alışkanlığı ve davranış biçimidir (Özen, 2011).

Ersoy ve Yılmaz'a (2009) göre ise resmi bir özellik taşıyan veya taşıyan kişisel veya toplumsal bazda bilgi ve beceri geliştirme amaçlı hayat boyu gerçekleştirilen öğrenme etkinliklerinin tümü yaşam boyu öğrenme olarak ifade edilmektedir (Ersoy ve Yılmaz, 2009). Sönmez'e (2008) göre eğitim serüveni okula başlanıldığı zaman ortaya çıkmıyor ve bu durum bittiğinde de de sona ermemekte, çünkü yaşam ve buna bağlı olarak bilgi, beceri, duygular sürekli değişmekte ve yoğunlaşmaktadır. Bu kapsamda okul dışında yaşam boyu öğrendiğimiz pek çok istendik davranışlar bulunmaktadır. Her yerde öğrenme olayı gerçekleşebilmektedir. Bu kapsamda da yaşam boyu öğrenme, istenilen davranışları edinme süreci olarak tanımlanabilmektedir (Sönmez, 2008).

Yaşam boyu öğrenmenin anlamı konusunda yapılan tüm tanımlamalarda bazı ortak öğeler bulunmaktadır. Bu ortak öğeler ise şu şekilde özetlenebilir.

- Eğitim ve öğretimin değeri ve etkisi konusunda güçlü inanç,
- Yaş, cinsiyet ve iş pozisyonu ne olursa olsun herkesin evrensel öğrenme fırsatlarından yararlandırılması,
- Eğitim-öğretim kurumları dışındaki öğrenmenin önemini yaygın biçimde kabul edilmesi,
- Yaşam boyu öğrenmeyi geleneksel yöntemlerden ayıran temel hususun öğrenme ve öğretme metot ve anlamındaki çeşitlilikler olduğunun benimsenmesi,

- Yaşam boyu öğrenme kavramının geleneksel öğrenme yaklaşımına alternatif olarak ortaya çıktığının benimsenmesi (Devlet Planlama Teşkilatı Özel İhtisas Komisyon Kararı, 2001).

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesinde (2007) ise yaşam boyu öğrenmenin içerdiği mesajları şu şekilde tanımlamıştır:

1. Herkes için yeni beceriler: Bireyin aile, iş, toplum yaşamına ve ekonomiye katılması için asgari temel becerilerin geliştirilmesini sağlamak.
2. İnsan kaynaklarına daha fazla yatırım: Bireyin önemli hedef olarak görülmesi ve zaman para yatırımının sağlanması.
3. Öğretme ve öğrenmede yenilik: Hayat boyu sürecek olan öğrenme için etkin öğrenme ve öğretme yöntemlerinin planlanması.
4. Öğrenmeye değer verilmesi: Yaygın eğitime önem verilmesi ve takdir edilme yollarının iyileştirilmesi.
5. Rehberliğin ve danışmanlığın yeniden değerlendirilmesi: İyi kalitede bilgilere ve tavsiyelere kolayca erişimin sağlanması.
6. Öğrenmenin eve yakın hale getirilmesi: Yaşam boyu öğrenmenin öğrencilere bilgi ve teknoloji imkânı bulunan tesisler (Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, 2007).

Değişimin süreklilik gösterdiği, teknolojik gelişmelerin yaşandığı günümüz dünyası, toplumları öğrenen toplum ve bilgi toplumu olmakla karşı karşıya bırakmıştır. Teknoloji endeksli olan bilgi toplumunda bireylerin örgün eğitim kapsamında aldıkları eğitimler yetersiz kalmaktadır. Bu durum karşısında bireyler içinde yaşadıkları topluma adapte olma, yaşanan değişimler karşısında uyum sağlamak için kendilerini yenileme, yeni beceriler kazanma ve var olan becerilerini geliştirmeleri gerekmektedir. Bu durum ise yaşam boyu öğrenme kavramını ortaya çıkarmakta ve önemli bir olgu haline getirmektedir.

Alan yazın incelendiği zaman yaşam boyu öğrenme konusunda birçok araştırmacı tarafından farklı tanımlar yapılmıştır. Yaşam boyu öğrenme ilk, orta ve yükseköğretim kurumlarında bireylere sağlanan zorunlu eğitimler dışında tamamlayıcı bir alt boyut olarak bireyin tüm yaşamı boyunca aile, arkadaş grupları, topluluk içinde gerçekleştirilen öğrenme etkinliklerini içermektedir. Bireylerin bilgi toplumunda öğrenen bir toplum olmalarını

sağlayan yaşam boyu öğrenme süreci toplumdaki bütünleşmeyi sağlayarak, kişilerin ekonomik, sosyal ve kültürel anlamda aktif faaliyetler göstermesini amaçlamaktadır.

2.1.1.Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı

Kişisel, toplumsal veya istihdam ile ilgili bilgi, beceri ve yeterliliklerini geliştirmek amacıyla bireyin tüm yaşamı boyunca gerçekleştirdiği her türlü öğrenme etkinlikleri olarak tanımlanan yaşam boyu öğrenme bireylerin bilgi ve yeterliliklerinin gelişimini destekleyen her türlü eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır. Bu anlamda yaşam boyu öğrenmenin amacı bireylerin bilgiye dayalı topluma ayak uydurmalarını sağlayabilmek, kişisel gelişimlerini ve yaşamlarını kontrol altında tutmalarını sağlayarak, sosyal ve ekonomik hayatın her aşamasında aktif katılımcı olabilmelerini sağlamaktır (Duman, 2003).

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında yaşam boyu eğitimin esasında 3 amaç taşıdığı vurgulanmıştır. Bu amaçlar “Yaşam boyu öğrenmede fırsatlar oluşturarak bireylerin kişisel gelişimlerini yardımcı olmak”, toplumsal bütünleşmeyi sağlamak” ve “ekonomik büyümeyi desteklemek” tir. Bu kapsamda yaşam boyu öğrenmede fırsat eşitliğinin sağlanarak kendini geliştirmek isteyen bireylere imkân sunulması, aktif öğrenmenin yaşam boyu devam ettirilmesi ve demokratik bir toplumda toplumsal bütünleşmeyi sağlamak yaşam boyu öğrenmenin amaçlarını oluşturmaktadır (DPT, 2001). Güler (2004)’e göre de yaşam boyu öğrenmenin temel amacında toplumsal bütünleşmeyi sağlayarak, bu anlamda bireylerin yetişmesini sağlamak yatmaktadır. Eğitim ve öğretim faaliyetlerinde işbirliği gerçekleştirilerek öğrenmenin sürekliliğini sağlamak ve bireylerin kişisel gelişimleri desteklenerek aktif ve katılımcı kişiler oluşturmak esastır (Güler, 2004).

Yaşam boyu öğrenme ile kişiye ve bilgiye daha çok yatırım yapılması, bilgi ve becerilerin kazanılmasının desteklenmesi, esnek ve yenilikçi öğrenme olanakları geliştirilerek her düzeydeki bireylerin yüksek kalitede öğrenme olanaklarına ulaşılması amaçlanmaktadır. Öğrenme olanaklarının eşit ve açık olması hedeflenmektedir. Bu kapsamda eğitimde bireylere eşit imkânların sunulması eğitim sistemi için önemli bir yere sahiptir (Akkoyunlu, 2008).

UNESCO’nun Delors Raporu olarak bilinen ve 1996’ da yayınlanan raporuna göre ise yaşam boyu öğrenmenin 4 temel amacı bulunmaktadır. Bu amaçlar; bilmek için öğrenmek, yapmak için öğrenmek, olmak için öğrenmek ve birlikte yaşamak için öğrenmektir (<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000109590>). Bu amaçlar arasında

yaşam boyu öğrenmenin en temel amacı “öğrenmeyi öğrenmektir”. Bilgi çağında öğrenmeyi öğretmek temeli çerçevesinde bireysel ve toplumsal gelişim amacıyla bilginin daha etkili ve verimli kullanılmasını sağlayarak öğrenmeyi desteklemek yaşam boyu öğrenmenin amaçları arasında yer almaktadır (Ersoy, 2009)

Ersoy (2009)’a göre yaşam boyu öğrenmede kabul edilen amaçlar bazı hususlarda benzerlik göstermektedir. Bu hususlar;

- *“Nitelikli okul öncesi eğitimin yaygınlaşması,*
- *İlk ve ortaöğretimde gerçek bir öğrenme temeli oluşturmak,*
- *Okuldan işe geçişlerin kolaylaştırılması,*
- *Sistemin parçaları arasında tutarlılığın sağlanması*
- *Sistemin kaynaklarının yenilenmesi”* şeklinde ifade edilmiştir.

Bireylerin tüm hayatı boyunca eğitim-öğretim fırsatlarından yararlanabilme şansına sahip olduklarını belirten yaşam boyu öğrenme ilkesinin toplumsal bütünleşme, gelişen teknoloji odaklı dünyamıza paralel olarak bireylerinde kişisel gelişimlerine destek olmak ve öğrenme olanaklarının eşit olması gibi temel amaçları olduğu görülmektedir. Öğrenme kültürünün oluşmasını sağlamak, sosyal, kültürel ve mesleki yenilenmenin geliştirilmesi, bireylerin daha kaliteli yaşam sürdürmeleri ve mesleki gelişim süreçlerine adapte olmalarını kolaylaştırma gibi faktörler yaşam boyu öğrenme kavramının doğmasını sağlamıştır.

2.1.2.Yaşam Boyu Öğrenmenin Ortaya Çıkış Nedenleri

Berberoğlu’na göre yaşam boyu öğrenme, örgün eğitiminin yetersiz olması ve toplumun ihtiyaçlarına cevap verememesi sonucu popüler olmuş ve daha kolay benimsenmiştir. Yaşam boyu öğrenme örgün eğitim, yaygın eğitim ve uzaktan eğitimi benimseyen bir alandır. Yaşam boyu öğrenme örgün eğitiminin bir alternatifi değil, örgün eğitimde eksik ve yetersiz verilerin tamamlanmasını sağlayan ve öğrenme pratiklerini kapsayan bir kavramdır (Berberoğlu, 2010) .

Mollaibrahimoğlu’na göre (2016) gelişen teknoloji ile bireylerin gereksinimlerinde de değişimler olmuştur. Değişen bu ihtiyaçları karşılayabilmek için var olan durumu değiştirerek yenilik ile uyumlu hale getirmek gerekmektedir. Her yaşta öğrenmeye açık olan bireylerin bu öğrenmeyi gerçekleştirebilmeleri, bireylerin bilgiye erişim sağlayabilmesi ile mümkün olacaktır. Bu bağlamda ise toplumun bilinçlendirilmesi ve farkındalık yaratılması

gerekir. Temel nokta ise bilginin tüm bireyler tarafından ulaşılabilecek esneklikte olması gerekmektedir (Mollaibrahimoğlu, 2016).

Şekil 1. 1.Yaşam Boyu Öğrenme Gereksinimi

Yaşam boyu öğrenmenin ortaya çıkmasını hazırlayan kişisel, mesleki ve sosyal faktörler aşağıda detaylı olarak açıklanmıştır.

Mesleki Bağlam

Emekçilerin ve çalışanların iş bulma konusunda rahatlık yaşayabilmeleri için bilgi, beceri ve niteliklerini geliştirmek zorundadır. Bu gelişim yaşam boyu öğrenmeyi de beraberinde getirmektedir. Bilgisayar teknolojisinin gelişmesi bireylerin bu alanda kendilerini geliştirmeleri zorunda bırakmıştır (Gündoğan, 2003).

Kişisel Bağlam

Yaşam boyu öğrenme bireyin yetenek ve becerilerinin ömrü boyunca devamlı gelişmesini sağlayan bir süreçtir. Bireyin hem kişisel hem de toplumsal yaşamda meydana gelen değişimlere ve yeniliklere ayak uydurması için yaşamı boyunca öğrenme durumunda olması gerekmektedir (Güleç, Çelik ve Demirhan, 2012).

Sosyal Bağlam

Sürekli değişim gösteren hayat şartlarına uyum sağlayabilmek, içinde bulunduğu toplum tarafından dışlanma yaşamamak ve bireylerin yaşamları sürecinde yeni donanımlar kazanması gerekmektedir. Bu durumlar ise bireylerin yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip olmasını gerektirmektedir. Hayatın her aşamasında öğrenmeye aktif olarak katılım göstermesi gereken bireyler bu şekilde sağlam, bütünleşmiş bir kişilik oluşturabilirler (Akın, 2016).

Toplumsal kalkınmada temel taş olan insanın yapıcı, yönlendirici ve araştırmacı yeteneklerinin keşfedilerek geliştirilmesi yaşam boyu öğrenmeyi gerektirmektedir. Yaşam

boyu eğitim ile eğitim ihtiyaçları sağlanan bireyler kendini gerçekleştirerek, başarılı olup takdir, saygınlık kazanabilmektedir (Budak, 2009).

Üstte bahsedilen faktörlerin yanı sıra yaşam boyu öğrenmede etkili olan diğer faktörler olarak gelişim ve değişim süreci ile ekonomik nedenlerde yer almaktadır.

Gelişim ve Değişim

Küreselleşen dünya bilgi ve iletişim teknolojilerindeki hızlı değişim bilgi dünyasında patlama meydana getirmiştir. Bilgi dünyası yeni teknolojileri ortaya çıkarmakta ve bu bilgilerin hızlı ve kolay paylaşılmasını sağlamaktadır. Bilgi çağındaki bu değişim bireylerin bilgiye nasıl kolay ulaşabileceğini ve nasıl etkin kullanıldığını bunun da ancak yaşam boyu öğrenme yolu ile gerçekleştirebileceğini vurgulamaktadır (Berberoğlu, 2010).

Ekonomik Nedenler

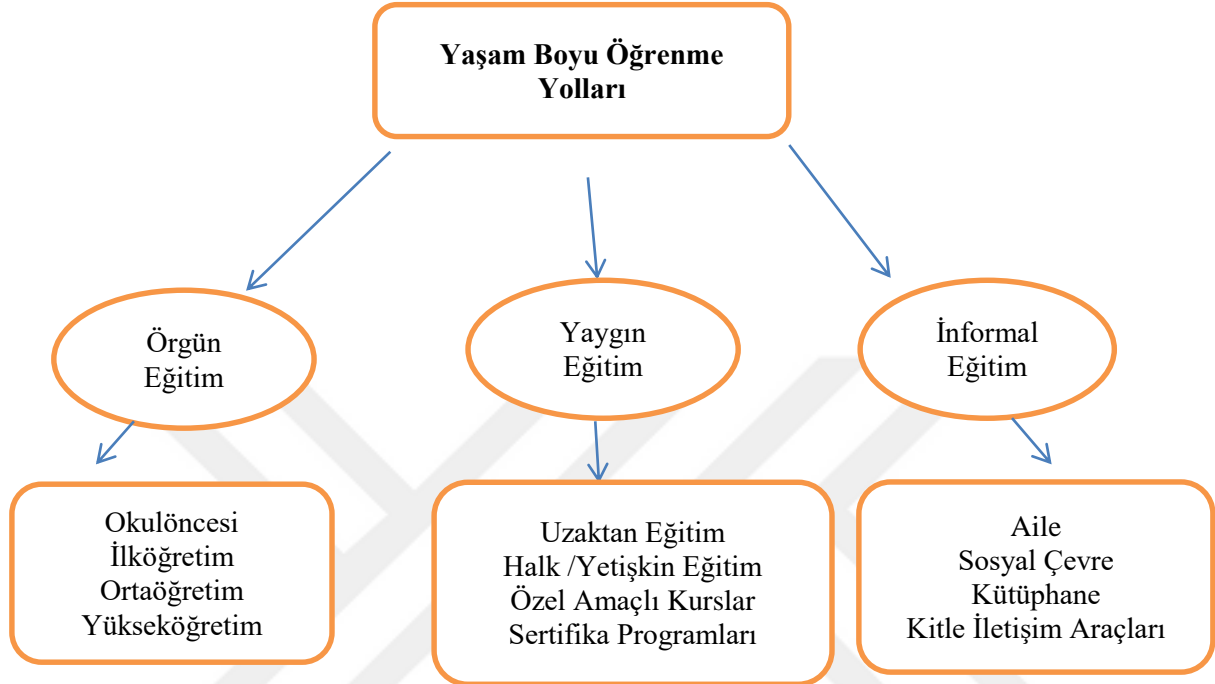
Yaşam boyu kavramının ortaya çıkmasındaki temel etken gelişen bilgi ekonomisi olmaktadır. Bilginin sürekli gelişmesi yeni becerileri de gerektirmektedir. Bazı alanlarda öğrencilerin bilgileri ve nitelikleri okulu daha bitmeden eskimeye başlamakta ve bu da öğrenmenin sürekli olmasını beraberinde getirmektedir (Gündoğan, 2003).

Yaşam boyu öğrenmenin önemli bir olgu olmasına neden olan ekonomik nedenlerden biri ise iş dünyasında meydana gelen değişimler, yaşanan yenilikler olmaktadır. Çünkü gelişen ekonomi beraberinde rekabet kavramını da ortaya çıkarmaktadır. Şirketler daha iyi yetişmiş, kalifiye işgücüne ihtiyaç duymaya başlamaktadırlar. Bu bağlamda küreselleşen ekonomi perspektifinde eğitim önemli bir rekabet avantajı olarak görülmektedir. Mesleki becerilerini geliştirebilen, yüksek nitelikli, yaşam boyu öğrenmeyi benimseyen iş gücü ekonomi dünyasında daha önemli hale gelmektedir (Özcan, 2008).

Aleandri ve Refrigeri (2012) ise; küresel ekonomi ve toplumlarda yaşanan hızlı değişimlerin yüksek yetkinlik, kabiliyet, beceri ve bilgi gerektirdiğini bu aşamada ise yaşam boyu öğrenmenin eğitim-öğretim sürecinde anahtar rolü oynadığını belirtmişlerdir. Yaşam boyu öğrenme sosyal bütünleşmeyi sağlama, gelir dağılımını iyi seviyeye getirme, kültürel, bilimsel bilgi düzeyinin büyümesinde temel ihtiyaç olarak görülmektedir (Aleandri ve Refrigeri, 2012).

2.2.Yaşam Boyu Öğrenme Yolları

Bireyler istekleri doğrultusunda ihtiyaç duyduğu bilgilere zaman ve mekân sınırı olmadan kendilerine sunulan yaşam boyu öğrenme yolları ve bu eğitimleri sağlayan kurumlar aracılığı ile ulaşabilmektedir. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları ise Şekil 2’de gösterilmiştir (Coşkun ve Demirel, 2012).

Şekil 1. 2. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları (Coşkun ve Demirel, 2012).

Yaşam boyu öğrenmede bireyin okul sürecinde aldığı eğitim (formal eğitim) dışında kendi kendine kazanılan öğrenme (infomal eğitim) ve yaygın eğitim büyük önem taşımaktadır. İnfomal ve formal eğitim bireylerin kişisel gelişimlerinde, yaşamları boyunca deneyim kazanmalarında etkileyici rol oynamaktadır. Bu anlamda eğitimciler ise infomal eğitimi bireyin bir kültür parçası haline gelmesi, formal eğitimi ise birey tarafından planlanarak, amaçlı olarak yapılan eğitim olarak tanımlamaktadırlar. Formal ve infomal eğitim dışında kalan yaygın eğitim ise uzaktan eğitim, halk eğitimi ve sertifika eğitimlerini içeriğine dâhil etmektedir (Ayaz, 2016).

2.2.1. Örgün Eğitim

Örgün eğitim, okul niteliği taşıyan merkezlerde bireylere belli mevzuatlar çerçevesinde düzenlenerek verilen eğitim-öğretim faaliyetlerini kapsamaktadır (Öztürk ve Talas, 2015). Örgün eğitim birbirini tamamlayan ve takip eden kesitlerden oluşmaktadır. Bu

kesitler Okulöncesi, İlköğretim, Ortaöğretim ve son aşama olarak üniversite eğitimini kapsayan Yükseköğretim olmak üzere 4 basamaktan oluşmaktadır.

Demirel ve Ün ise; örgün eğitimi ilk basamak olarak okul öncesi eğitimden başlayarak bireylerin üniversite öğrenimlerinin tamamlanmasına kadar gerçekleştirilen eğitim süreci olarak tanımlamaktadır. Örgün eğitim sonrasında bireylere diploma veya akademik başarı belgesi verilmektedir (Demirel ve Ün, 1987).

2.2.2.Yaygın Eğitim

Bireylerin içinde bulunduğu toplum içerisinde belli güvence oluşturmaları, hızlı değişim gösteren toplumsal ve ekonomik rollere adapte olması eğitime olan ihtiyacı da ortaya çıkarmaktadır. İnsanlık tarihi kadar eski olan eğitim ihtiyacı ile birlikte yaygın eğitim uygulamalarının da uzun bir geçmişi bulunmaktadır. Yaygın eğitim bireylerin ihtiyaçları doğrultusunda yaşam boyu öğrenmeyi içermektedir (Schild, 2002).

Örgün eğitim dışında verilen eğitimler günümüzde halk eğitimi, yetişkin eğitim, yaygın eğitim gibi kavramlarla adlandırılmış ve bu kavramlar bazen aynı bazen de farklı anlamlarla tanımlanmıştır (Arslan, 1991). Bu kavramlardan biri olan yaygın eğitim ise, çeşitli nedenlerden dolayı eğitim hayatını yarıda bırakarak tamamlayamamış bireylere tekrar eğitim fırsatlarını sunan yaşam boyu öğrenme stratejilerinden birisidir (Eurydice, 2011).

Sakin'e (2012) göre ise yaygın eğitim geldiği süreye kadar örgün eğitim imkânlarından hiç yararlanmamış veya devam ettiği eğitim hayatını devam ettirmeyerek ayrılanlar ile hala örgün eğitime devam edipte meslek kollarında kendini geliştirmek isteyen bireylere sağlanan eğitimidir (Sakin, 2012). Plan, program ve bir sistem çerçevesinde yürütülen bir eğitim biçimi olan yaygın eğitimde amaç örgün eğitim imkânlarından yararlanamamış bireylere ikinci bir fırsat tanıyarak mesleğe hazırlama ve kalkınma programları kapsamında kaliteli ve yararlı bilgiler aktarmaktır. Yaygın eğitim örgün eğitim gibi birbirini izleyen hiyerarşik bir yapıya sahip olmadığı gibi aynı zamanda örgün eğitim kadar resmi ve kurumlaşmış eğitim türü değildir (Güneş, 2017).

Yaygın eğitim kapsamında düzenlenen eğitimler de belli bir yaş sınırı bulunmamaktadır. Çünkü bu kapsamda verilebilecek eğitimler her yaş sınırına gerçekleştirilebilir. Yaygın eğitime halk eğitim merkezleri tarafından düzenlenen kurslar,

personellere yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimler ve özel eğitim kursları örnek gösterilebilmektedir (Öztürk ve Talas, 2015). Araz'a göre de yaygın eğitim kapsamına giren eğitim faaliyetleri;

- Halk eğitim merkezlerinde açılan okuma- yazma, dikiş, halı kursları vd.
- Açık öğretim okulları,
- Etüt merkezleri
- Rehabilitasyon merkezleri,
- Dershanelerde verilen eğitimler (YGS, KPSS, ALES vd.),
- Olgunlaşma enstitüsü,
- Meslek edindirme kursları,
- Özel kurslar (İngilizce, bilgisayar vd. programlar) (Araz, 2014).

2.2.2.1. Uzaktan Eğitim

Yaşam boyu öğrenme konusunda bireylere sunulan seçeneklerden birisi uzaktan eğitimidir. Çağdaş ve yeni eğitim teknolojilerinin bir boyutu olan uzaktan eğitim, eğitimde ortaya çıkan ihtiyaçların ve iletişim-bilişim teknolojisi ile eğitim teknolojisi alanlarında yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bu kapsamda uzaktan eğitim uygulamasının esas aldığı bazı kavramsal dayanaklar bulunmaktadır. Bu kavramsal dayanaklar ise iş-eğitim bütünlüğünü oluşturma, eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini sağlama, yaşam boyu eğitim, teknoloji ve eğitim bütünleşmesini oluşturma, birey ve toplum ihtiyaçlarını saptayarak bunlara yönelme ve mali dengeyi sağlamaktır (Demiray, 2013).

Newlay, Stepich, Lehman ve Russel' e göre uzaktan eğitim, kırsal bölgelerde veya coğrafi açıdan uzak yerleşim yerlerinde yaşayan bireylerin eğitimlerini sürdürmek istemeleri, engel veya hastalığı olan ve bu nedenle eğitimlerini devam ettiremeyen insanların eğitim gereksinimleri ve kendilerini geliştirmek isteyen bireylerin eğitim ihtiyaçlarına bağlı doğmuş bir eğitim modelidir (Ateş ve Altun, 2006). Hızal (1983) ise uzaktan eğitimi farklı koşullar altında bulunan bireylerin faydalanabileceği bir eğitim sistemi, bireyselleşmiş ve kendi kendine öğrenme sorumluluğunu bireye bırakan özellikleri içinde barındıran bir eğitim uygulaması olarak tanımlamıştır (Hızal, 1983; Yadigar, 2010).

Ülkemizde uzaktan eğitim yoluyla kişilere öğrenim imkânı sunan ilk kurum Anadolu Üniversitesi, ortaöğretim düzeyinde eğitim veren Açık öğretim lisesi, ilköğretim düzeyinde ise Açıköğretim İlköğretim okullarıdır (Demiray, 2013).

2.2.2.2.Halk Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)

Halk eğitimi mesleksel olmayan amaçlarla düzenlenen ardışık etkinlikleri içermektedir. Geniş anlamıyla halk eğitimi ise, bireylerin bilinçli olarak bilgi, anlayış veya beceri değer yargısı ve tutumları açısından değişmesini sağlamak amacıyla ardışık düzenli etkinliklere, girişimlerine olanak sağlayan bir süreç olarak tanımlanmaktadır (Geray, 2012).

Halk eğitimi zorunlu öğrenim durumunun dışında kalan ve bireylerin yaşamlarının herhangi bir alanında duydukları öğrenme ihtiyacını karşılamak amacıyla düzenlenen eğitim faaliyetlerini kapsamaktadır (Tekin, 1991). Kurt'a (2000) göre ise halk eğitimi (yetişkin eğitimi) topluma ve bireylere ihtiyaç ve isteklerine bağlı sunulan ve bireyleri ekonomik, toplumsal ve kültürel alanlarda gelişmeleri için gerekli bilgi, beceriyi kazandırmak amaçlı gerçekleştirilen okul dışı eğitim faaliyetleridir (Kurt, 2000).

Bülbül (1991) ise halk eğitimi ile yapılan tüm tanımlara bakıldığı zaman ortaya konulabilecek bazı sonuçlar olduğunu belirtmiştir. Bu sonuçlar ise;

- Halk eğitimin hedef kitlesi örgün eğitime katılmayan bireylerdir. Bunun dışında örgün eğitime katılıp ta herhangi bir alanda ihtiyaç duyduğu bilgiyi karşılamak isteyen yetişkinlerde olabilmektedir.
- Halk eğitimin belli bir hedef kitlesi ve bu kapsamda belli amaçları bulunmaktadır.
- Halk eğitimi kapsamında hazırlanan programlarda bireyin ve toplumun gereksinimleri göz önünde tutulur.
- Halkın öğrenmek istediği her alan ve konu halk eğitimin kapsamına girmektedir (Bülbül, 1991).

1956 yılında yetişkinlere okuma yazma, mesleki bilgi ve beceri kazandırmak amacıyla il ve ilçelerde halk eğitim merkezleri kurulmuştur (Doğan, 2008). Halk Eğitim Merkezleri yaş sınırı gözetmeksizin örgün eğitimini alamamış veya tamamlayamamış bireylere kurs, seminer, konferans ve benzeri etkinlikler aracılığıyla eğitim vererek yeni mesleki bilgi ve deneyimler kazandırmak ve geliştirmeyi amaçlayan birimlerdir (MEB, 2006). Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre Türkiye' de 2019 yılında halk eğitim

merkezlerindeki kurs sayısı 176.695, toplam kursiyer sayısı ise 3.412,156'dır (<https://e-yaygin.meb.gov.tr/Login.aspx>).

2.2.2.3.Özel Amaçlı Kurslar

Yaygın eğitim programları kapsamında yaş, eğitim düzeyi, cinsiyet faktörleri dikkate alınmadan, bireylere istihdam politikasına uygun meslek kazanmaları, katılımcı, üretken vatandaş olarak yetiştirme amacıyla mesleki, teknik ve genel kurslar düzenlenmektedir (MEB, 2010: 21. madde).

Mesleki ve Teknik Kurslar; Bireylere mesleki bilgi ve beceri kazandırarak bu bilgi ve deneyimler sonucu iş gücü piyasasına istenilen eleman yetiştirmek, aynı zamanda kişilerin kendi ihtiyaçlarını karşılama konusunda meslek kazandırma kursları düzenlenir. Düzenlenen bu kurslarda iş güvenliği, girişimcilik, verimlilik gibi konular düzenlenmektedir (Yancar, 2014).

Sosyal ve Kültürel Kurslar; Toplumun kültür düzeyini artırarak sahip olduğu kültürel değerlerin korunması ve yaşatılması ile aynı zamanda kişilerin hem boş zamanlarını değerlendirerek kültür, spor ve sanat alanlarında yeni beceriler kazanmalarına yönelik düzenlenen kurslardır (Temiz, 2009). Aydın ve Güntürk'e göre (2003) sosyal ve kültürel kurslar kapsamında yabancı dil kursları (İngilizce, Almanca, İtalyanca vd.), müzik, tiyatro, balet gibi sanat ile ilgili kurslar, spor, din, kültür ve sağlık gibi kursların düzenlenmekte olduğunu belirtmişlerdir (Akt:Akbaş, 2008).

Okuma-Yazma Kursları; Türkiye'de yetişkinlerin okuma yazma bilme durumu en önemli sorun olarak görülmekte ve bu konuda Halk Eğitim Merkezleri 1960 yılından beri okuma yazma kursları düzenleyerek çözüm aramaktadır. Okuma- yazma bilmeyen kesimin büyük bir kısmını kadınlar oluşturmaktadır. Bu kapsamda düzenlenen kurslar ile matematik, fen, Türkçe ve sosyal bilgiler becerilerinin geliştirmeye yönelik çalışılmaktadır (Ural, 2007).

2.2.3. İnfomal Eğitim

Bireyler yaşam boyu karşılaştığı olaylar ve içinde bulunduğu gruptaki diğer bireylerle etkileşim içinde oldukça farkında olmadan yeni şeyler öğrenir. Bu tür öğrenmeler plan ve program uygulamadan kendiliğinden gerçekleşen eğitim türü olan infomal eğitim

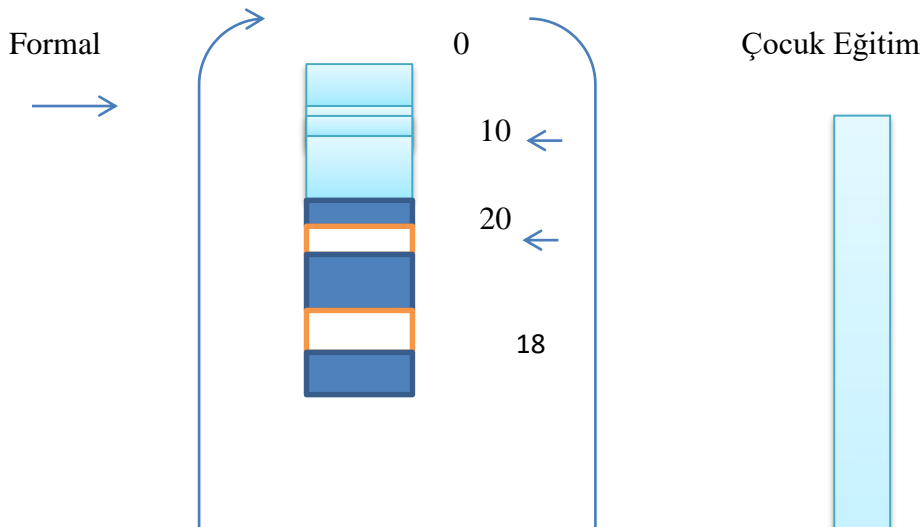
grubuna girmektedir. İnfomal eğitimde öğrenme aile içerisinde, sokakta, çalışılan iş ortamında, televizyon karşısında, okulda yani bireyin içinde bulunduğu her ortamda oluşmaktadır (Demirel ve Ün, 1987). İnfomal eğitimin temel özellikleri;

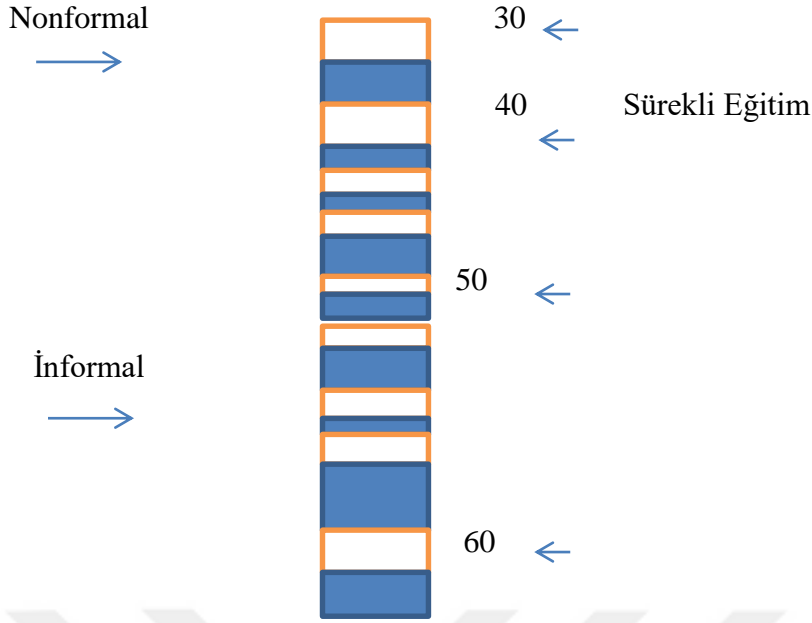
- Öğrenme kendiliğinden gerçekleşmektedir.
- Eğitim sonucu kazanılan beceriler kişiye göre farklılık göstermektedir.
- Belli bir amaç olmadan gerçekleşen öğrenmelerdir.
- Yaşam boyu devam eden öğrenme türüdür (Sakin, 2011).

2.3. Sürekli Eğitim

Günümüzde sürekli eğitim ile yaşam boyu öğrenme aynı kavramlar olarak bilinip, bu kavramlara benzer tanımlar yapılmaktadır. Fakat sürekli eğitim yaşam boyu öğrenmenin tamamlayıcı bir alt dalı olarak karşımıza çıkmaktadır.

Güneş'e göre (2017) sürekli eğitim örgün eğitimini sonlandıran genç ve yetişkinlere verilen eğitim, yetişkinlerin çalışma hayatlarında sahip oldukları becerilerini geliştirme ve yeni beceriler kazandırmaya yönelik gerçekleştirilen her türlü öğrenme etkinliklerini içermektedir. Sürekli eğitim yaşam boyu öğrenmenin uzantısı olmasına rağmen hedef kitle yönünden yaşam boyu öğrenmeden ayrılmaktadır. Çünkü yaşam boyu öğrenme tüm toplumu hedef almakta iken sürekli eğitim ise iktisaden faal nüfusu yani genç ve yetişkinleri hedef almaktadır (Güneş, 2017). Yaşam boyu öğrenme ile sürekli eğitim arasındaki ilişki Şekil 1.3' te ki şema ile gösterilebilir. Bu şemada, merkezi sütunlar eğitim programlarının bir birey tarafından nasıl planlanıp sıralanabileceğini göstermektedir. Bu programlar örgün, yaygın ve gayri resmi eğitim alt sektörlerinden olabilir ve sürekli eğitim, öğrenme toplumu tarafından öğrenmeye katılma fırsatıdır (http://www.unesco.org/education/pdf/413_48a.pdf).

Şekil 1. 3. Yaşam Boyu Öğrenme İle Sürekli Eğitim Arasındaki İlişki

Sürekli eğitim ve yaygın eğitim aynı şey değildir, ancak sürekli eğitimin hem örgün hem de örgün olmayan eğitime dayanması mümkündür. Sürekli eğitimin tanımlarına bakıldığında zaman aşağıdakileri ifade etmektedir;

- Sürekli eğitim okuyuz gençler ve yetişkinler içindir.
- İhtiyaçlara ve isteklere duyarlıdır.
- Örgün, yaygın ve gayri resmi eğitim alt sektörleri tarafından sağlanan deneyimleri içerebilir.
- İlköğretimin veya eşdeğerinin tamamlanmasından sonra yaşam boyu öğrenmeye katılmak “fırsat” olarak tanımlanmaktadır (http://www.unesco.org/education/pdf/413_48a.pdf).

Eğitim olgusunun kurumsal bir yapı alması 1960’lı yıllarda yaşam boyu eğitim kavramının gündeme gelmesiyle oluşmaya başlamıştır. Her meslek grubunda sürekli eğitim ihtiyacı ortaya çıkmış özellikle 1970’li yıllardan itibaren mühendislik, hukuk, tıp, yöneticilik gibi birçok meslekte sürekli eğitim programları düzenlenmeye başlanılmıştır. 1973 yılında OECD ekonomik gelişimde eğitimin önemine vurgu yapmak için “*Sürekli Eğitim: Yaşam Boyu Öğrenme İçin Bir Strateji*” adlı çalışma raporu sunmuştur. Yayınlanan bu raporda

küresel ekonomi ve bu ekonomi içerisinde rekabet gücünün artması yetişmiş insana ihtiyaç duyulmasını, bireyin mesleki başarısını arttırmasında sürekli gelişim içerisinde olarak kendisini yenilemesi gerektiği ortaya konulmuştur. Sürekli eğitimin gelişimini ise 1990'lı yıllarda ortaya konulan 4 yaklaşım sağlamıştır. Bu yaklaşımlar;

1. İşyerlerinde sunulan sürekli eğitim imkânlarının diğer eğitim sağlayıcılarından daha fazla olması,
2. Üniversitelerin sürekli eğitim programlarını destekleyerek teşvik etmesi,
3. Üniversiteler ile işyerleri arasında sürekli eğitim bağlamında işbirliğinin sağlanması,
4. Sürekli eğitimin sık bir şekilde profesyonel mesleklerde pratik ve uygulamaların geliştirilmesine odaklanmasıdır (Bulut, 2012).

Sürekli eğitim ile ilgili hazırlanan ilk metin ise 1993 yılında hazırlanan Yeşil Bültendir (Aksoy, 2013). Hazırlanan bu metinde işsiz bireylerin emek piyasasında iş bulmalarına destek olmak amacıyla sürekli mesleki eğitim sisteminin sistematik bir düzene dönüşmesine işaret edilmiştir. Yeşil Bülten metininde aynı zamanda verilecek mesleki teknik eğitim ile günümüz teknoloji ve iş gücü dünyasında uygun beceriler kazandırılması görüşülmüştür. Yeşil Bültenin yanı sıra, 1995 yılında ise Beyaz Bülten hazırlanmıştır. Bu rapor “Öğrenen Topluma Doğru: Öğrenme ve Öğretme” başlığı taşımaktadır (Aksoy, 2013).

Beyaz Bülten: Öğrenen Topluma Doğru

Bu raporda öğrenen bir toplum yapısına dönüşme amacı yatmaktadır. Hazırlanan bu metinde günümüz Avrupa toplumunun karşı karşıya kaldığı 3 önemli olguya yer verilmiştir. Bunlar;

- *“Bilgi teknolojilerinin yayılmasıyla iş organizasyonları ve üretim süreçlerinde meydana gelen radikal değişimler,*
- *“Ekonomik küreselleşme,*
- *Bilimsel bilgilerin hızla yayılması ve bu bilgilerden kaynaklanan teknolojiler”*

Yaşanan bu gelişmelere paralel olarak Avrupa Birliği bazı problemlerle de karşı karşıya gelmiştir. Bu problemler;

- “Nüfusta meydana gelen değişmeler,
- Kùltürlerin karşılaşması,
- Çevresel konular,
- Sosyal marjinalleşme,
- Demokrasiye yönelen tehditler”

Beyaz Bùltenin sürekli eğitime yönelik amaçları da aşığıda verilmiştir:

1- Bireyleri Yeni Bilgiler Kazanmaya Cesaretlendirme

- Becerilerin tanımlanması
- Hareketlilik (öğrenci hareketlilik)
- Multimedya eğitim yazılımları

2- Okul ve İş Sektörünü Bir Araya Getirme

- Eğitim iş dünyasına açık olmalıdır
- Şirketler yetiştirme ve öğretim için olmalıdır
- Okul ve firmalar arasında işbirliği geliştirilmelidir

3-Dışlanmışlıkla Mücadele

- İkinci şans projesi (Niteliksiz genç insanlar yaşlı ve uzun süreli işçiler, meslek pazarına yeni giren kadınlar istihdam ve toplum dışında kalmaktadırlar)
- Avrupa gönüllü teşkilatı
- Fabrika ve eğitime yapılan yatırımı eşit seviyeye getirme (Akbaş ve Özdemir, 2002).

“İleri Eğitim” olarak da nitelendirilen sürekli eğitim okul çağı dışındaki bireyleri için mesleki veya kişisel gelişim amaçlı eğitim olarak kampüs içinde veya dışında, kredili, kredisiz kurslar şeklinde olarak ilk olarak ABD ve Kanada da ortaya çıkmıştır. Genelde yetişkin eğitimi olarak ta nitelendirilmekte olup hızla değişen dünyadan paralel olarak değişen bilgiye ulaşma kapsamında özel nitelikli kurslar yâda eğitim merkezleri gibi kurumlar aracılığıyla sağlanan eğitimlerdir. Bu kapsamda üniversiteler bünyesinde sürekli eğitim merkezleri kurulmuş olup Türkiye’de de 122 üniversitede sürekli eğitim merkezleri bulunmaktadır. Üniversitelerdeki Sürekli Eğitim Merkezleri farklı alanlarda eğitim programları hazırlayarak üniversitelerin bilgi birikimlerinin topluma aktarılmasını sağlamaktadır. Gerçekleştirilen bu sertifika programları üniversite mezunu bireylerinin belirli alanda uzmanlık kazanmalarını desteklemektedir. Hem sosyal hem de ekonomik

alandaki toplumsal hizmet sağlayarak, yaşam boyu öğrenmeye de katkı sağlamaktadır (Şişman, 2013).

Williamson (1991) ekonomik faktörlerin sürekli eğitimin hızlı bir şekilde gelişmesinde etkili olduğunu belirtmiştir. Çünkü başarılı ve güçlü ekonomik yapılar esnek gereksinimlere ve yaşanan teknolojik değişimlere uyum sağlayacak işgücü desteğine ihtiyaç duymaktadır. Bu duruma paralel olarak sanayinin ve ekonomik yapının ihtiyaçlarını karşılayabilecek personelin becerilerini güçlendiren bir eğitim sistemi gerekmektedir (Jarvis, 2004). Bu anlamda Jarvis (1996) bölgelerin istihdam düzeylerinin o bölgeye yapılan sermaye yatırımı aracılığıyla yükseltileceğini belirtmektedir. Sermayenin fazla olduğu bölgelerin refah düzeyi yüksek olmakta, bu durum da daha fazla istihdamı yaratmaktadır. İstihdam olan bölgelerde yetişkin eğitimi de önem kazanmaktadır (Jarvis, 1996). Kerr ve arkadaşları da (1973) buna paralel olarak sürekli eğitim ile istihdamın yakın ilişki içerisinde olduğunu vurgulamışlardır. Buna bağlı olarak sürekli eğitimin yapısı bu ilişkiden etkilenmektedir (Akt: Jarvis, 1996).

Küreselleşen dünya ve ekonomi ile birlikte ortaya çıkan ekonomik krizler, krizin yarattığı işsizlik oranının artması, kişilerin iş bulamama korkusu ve çalışanların artarak devam eden “yarın işsiz kalır mıyım” endişesi sürekli eğitimi zorunlu hale getirmiştir. *“İşlerinin garantide olmadığını düşünen çalışanlar, kişisel ve kariyer gelişimleri için sertifika programlarını yakından takip etmekte ve kendilerini değişen sektör yapılanmasına göre geliştirmektedirler. Bu amaçla kariyerine katkı sağlama ve iş bulmada avantaj için kariyer gelişimine yönelik farklı eğitimler öne çıkmakta ve hızlı değişim süreci ‘hayat boyu öğrenme’ kavramını ve aynı zamanda sürekliliği öncelik haline getirmektedir.”* Üniversiteler ve Sürekli Eğitim Merkezleri eğitimin alt yapısını, istenilen eğitim olanağını oluşturarak, yönetici ve çalışan eğitiminde hissedilen açığı kapatmakta aynı zamanda da buldukları bölgenin ekonomisini doğrudan etki ederek gelişimini sağlamaktadır. Strateji, liderlik, yenilik, değişim gibi yönetsel gelişime doğrudan etki eden eğitimleri sunan sürekli eğitim merkezleri bütün kurumlara artı değer yaratacak türde eğitim imkânları sunmaktadır. Küreselleşen ekonomi, küçülen dünya ve ticari sektör yaşanabilecek ekonomik krizler karşısında geleceğe yatırım yapma anlamında krizleri kazanıma dönüştürecek donanımın kazanılmasına katkı sağlamaktadır (Çetin ve Orman, 2010).

Sürekli eğitim, mezuniyet öncesi ve sonrası eğitimlerini tamamlamış ve belli bir amaç doğrultusunda kendilerini geliştirmek isteyen bireylerin eğitilme süreçleridir. Yani

örgün eğitim dışında kalan yetişkinlerin herhangi bir nedenle (ödül, başarı, belgeye yönelik) öğrenmeye katılımlarını sağlamak amacıyla düzenlenen eğitsel faaliyetlerdir (Tabak, 2005).

Sürekli eğitim “tam gün okul yâda üniversite öğrenimini bitiren yâda belli bir öğrenim basamağından ayrılan gençler ile yetişkinlere yaşamları boyunca sürekli olarak öğrenme ve yetiştirme olanakları sağlanmasını öngören eğitim anlayışıdır” (www.tdk.gov.tr).

Jarvis (1996)’e göre sürekli eğitim temel eğitim sonrasına işaret eden ve hem mesleki hem de mesleki olmayan eğitime işaret yapmasından dolayı eğitim sistemi içerisinde önem taşıyan ve kabul edilebilir bir kavramdır (Jarvis, 1996).

Osborne ve diğerleri (2004) sürekli eğitimi ikinci şans eğitim, bireyin boş zamanları için eğitim ve sosyal gelişimine destek olması, üçüncü devre üniversiteyi, açık ve uzaktan eğitim ve işe yönelik eğitimi kapsayan bir süreç olarak tanımlamakta ve bu kavramın her ülkede farklı algılandığına işaret etmektedir (Osborne vd., 2004).

İyi bir yaşam kalitesini sağlamaya yardım eden bir süreç olarak tanımlanan sürekli eğitim için gerekli olan ölçütler Thomas (1995) tarafından ise şu şekilde belirtilmiştir.

- Avrupa nüfusunun yaşlanması ve azalması,
- Üniversite mezunu kişi sayısının artması,
- Çoğu ülkede işsizliğin yüksek olması,
- İşsizlik ile üniversite mezunlarının sayılarındaki ters orantılı değişimler etkili olmaktadır (Thomas, 1995).

Thomas bu değişimlerle mücadele etme konusunda sürekli eğitimin önemli bir katkıya sahip olduğunu belirtmektedir. Bu ölçütlerin yanı sıra sürekli eğitim ile istenilen başarıya ulaşılabilmesi için bazı koşulların da gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Bu koşullar;

- Sürekli eğitim ile ilgili gerçekleştirilecek politikaların uygulanabilmesi için etkili bir sürekli eğitim örgütlenmesinin yapılandırılması gerekmektedir. Bu örgütlenme içinde gerekli olan stratejik planları uygulayabilen kıdemli personel ve eğitimi gerçekleştirecek sürekli eğitim personeli bulunmalıdır.

- Sürekli eğitimi sağlayanlar ile eğitimden faydalananlar arasında işbirliğin gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Sürekli eğitim ile ilgilenen tüm taraflar arasında işbirliğin olması verilecek hizmetin kalitesini ve güvenilirliğini de beraberinde getirecektir.
- Sürekli eğitimi destekleyici bir yapının, ortamın oluşturulması gerekmektedir. Bu süreçte eğitimde söz sahibi paydaşların sürece dâhil edilerek kararlar üzerinde düşüncelerini belirtmesi sağlanabilir (Thomas, 1995).

2.3.1.Sürekli Eğitimi Sağlayan Sektörler

Yaşam boyu eğitimin gerçekleştirilmesinde farklı sektörler bu alanda rol oynayabilmektedir. Bu kapsamda Federal Almanya Eğitim ve Bilim Bakanlığının yayınlamış olduğu raporda sürekli eğitimin gerçekleşmesinde rol oynayan alanlar şu şekilde belirtilmiştir;

- Devlet
- Ekonomi
- Yüksek Öğretim
- Ticari Birlikler
- Bireylerin Talepleri (Williamson, 1991).

Jarvis ise (2004) bu anlamda İngiltere’de sürekli eğitimin gerçekleştirilmesinde üç ana sektörün olduğunu belirtmiştir. Bu sektörler ise devlet, sivil toplum örgütleri, iş ve sanayi sektörüdür. Bu sektörler arasında devlet asıl sağlayıcı konumunda olan sektörlerdir. Çünkü devlet sektörü yerel eğitim kurumları ve üniversiteler aracılığıyla yaşam boyu öğrenme kapsamında eğitim fırsatları sunmaktadır (Jarvis, 2014). Bu bağlamda sürekli eğitim konusunda düzenleyici rol oynayan devlet sektörünün Almanya, Fransa, İspanya ve İngiltere’de etkin olduğu görülmektedir. Belirtilen bu ülkelerde devlet sürekli eğitimi gerçekleştirme kapsamında işverenler ya da çalışanlarla ilgili hukuksal düzenlemeler getirmiştir (Reguzzoni, 1994). Bu anlamda Üniversiteler sürekli eğitimin sağlanmasında anahtar rol oynamakta ve eğitim ihtiyacını karşılayabilmektedir. Üniversitelerin kaynakları, bağlantıları ve akademik yapısı toplumların eğitim ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Fakat bu anlamda sürekli eğitimin sağlanmasında önemli farklılıklar olabilmektedir. Örneğin, ABD’deki üniversitelerde sürekli eğitim yer edinmiş ve önemli bir yere sahipken, İtalya eğitim sisteminde böyle bir durum yoktur. İngiltere de üniversite yetişkin eğitim yapısı

varken Fransa da Üniversitelerde yetişkin eğitimi bu denli gelişmemiştir. Bu farklılıklar sürekli eğitim sağlayanlar, sağlanan alanlar, ekonomik destek yapısından kaynaklanabilmektedir (Williamson, 1991).

2.3.2.Sürekli Eğitim Merkezleri

Yakın bir zamanda yapılanmaya başlayan sürekli eğitim kavramı geniş anlamda üniversitelerde kimlik kazanmış ve bireyler, kurumlar ve toplum açısından sürdürülebilir gelişimi sağlayacak eğitim programlarından oluşmaktadır. Yaşam boyu öğrenme sürecinin temelini oluşturan sürekli eğitim merkezleri üniversiteler açısından ekonomik süreç içerisinde bilgi ekonomisinin temeli olarak önemli roller üstlenmiştir. Türkiye’de iller açısından ekonomi yapı içerisinde girdi ve çıktıları sağlayan önemli kurumlar arasında yer alan üniversiteler, sürekli eğitimin kalbi olarak atmaktadır. Üniversitelerin ticaret ve üretim sektörleri ile köprü görevini üstlenen sürekli eğitim merkezleri anahtar rol oynamaktadır. Üniversitelerin sürekli eğitim merkezleri illerdeki eğitim ihtiyacını karşılamakta, personel eğitimini sağlamakta dış eğitim kurumları ile bağlantılar kurarak, bilgiyi kullanıcılara ulaştırmak için alan veya veren bir kimlik taşımaktadır (Taş ve Yenilmez, 2009).

Ciğerdelen’e (2010) göre yaşam boyu öğrenme anlayışı kapsamında Sürekli Eğitim Merkezleri gelişen iş dünyası için önemli bir konuma sahiptir. Sürekli Eğitim Merkezleri kişileri, toplumu ve kurumları eğitmek ve bilgilendirmekle sorumludurlar. Bu bağlamda Sürekli Eğitim Merkezlerinin temel amacı “*örgün önlisans, lisans ve lisansüstü öğretim programları dışında eğitim ve sosyal etkinlik programları düzenleyerek Üniversitenin kamu, özel sektör ve uluslararası kuruluşlar ile işbirliğinin geliştirilmesine katkıda bulunmak*” olarak belirlenmiştir (Ciğerdelen, 2010).

Sürekli eğitim faaliyetlerini sağlayan Sürekli Eğitim Merkezleri üniversitelerin her disiplininde üretilen bilgi ve beceriyi, bu bilgi ve beceriye ihtiyaç duyan bireylere ulaşımlarını sağlayan bir eğitim köprüsü olarak işlev görmektedir. Farklı disiplinlerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan sertifikasyon programlarıyla kişisel gelişimin yanı sıra mesleki gelişime katkı sağlayan sürekli eğitim merkezleri buldukları bölgenin yanı sıra faaliyet gösterdikleri bölgenin eğitim seviyesinin yükselmesine katkı sağlayan birimlerdir (Doğu, 2010).

Öztürk’e (2010) göre sürekli eğitim merkezleri bireylere yaşam boyu öğrenme imkânı sunan birimlerdir. 1990’lı yıllardan bu yana örgün öğretimin yanı sıra toplumun

belirlenen eğitim ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ve örgün eğitim dışında, kişilerin boş kalan zamanlarını daha etkin ve verimli değerlendirmelerine olanak sağlayan sürekli eğitim merkezleri faaliyet göstermektedir (Öztürk, 2010).

Bu kapsamda doğan sürekli eğitim ihtiyacı üniversiteleri kitle eğitimine yönlendirmiştir. Uygulanan sürekli eğitim faaliyetleri iş çevreleri, meslek kuruluşları, yerel yönetimler tarafından da desteklenerek üniversiteler ile işbirliğine gidilmektedir. Üniversiteler sürekli eğitim faaliyetleri ile mesleki gelişim, kültürel ve çevresel girişimler, teknoloji transferi kapsamında toplumun tümü için büyük yararlar sağlamaktadır (Bulut, 2009). Kitle eğitimine yönelen sürekli eğitim merkezlerinin hedef kitlesi ise şunlardır;

İç hedef kitle: *“Yöneticiler, yönetim birimleri, birim yöneticileri, tüm öğretim elemanları, idari personel, uzmanlar, danışmanlar, öğrenciler”*

Dış hedef kitle: *“Ulaşmak istenilen birey ve gruplar, iş çevreleri, özel ve devlet kurumları, eğitim almak isteyen bireyler, yerel yöneticiler, ulusal ve yerel medya vb. dir”*

Sürekli eğitim merkezlerinde belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda farklı eğitimler düzenlenmektedir. Düzenlenen bu eğitimler; eğitimin amacı, yapısı ve katılımcı kitlesi gibi faktörler baz alınarak çeşitli gruplara ayrılmaktadır. Bu programlar;

- Mesleki eğitim programları
- Beceri kazandırma programları
- Meslek edindirme programları
- Bilgisayar-bilişim programları
- Dil eğitimi programları
- Kültür ve sanat programları
- Kişisel gelişim programları

Bu programlar ile yaşam boyu öğrenme kapsamında eğitim gerçekleştirilmektedir. Düzenlenen bu eğitim programları ile ülke veya bölgenin ekonomik faaliyetleri baz alınarak bu sisteme uygun meslekler kazandırmak, katılımcıların edinmiş oldukları mesleklere ilişkin bilgi ve becerilerini geliştirmek hedeflenmektedir. Buna paralel olarak yeni mesleki beceriler kazandırmak, kamu ve özel kuruluşların tüm ihtiyaçları göz önünde tutularak bu ihtiyaçları karşılayacak programlar yürütülmektedir (Gülşen, 2010).

2.3.3.Sürekli Eğitim Merkezlerinin Yapısı

Üniversitelerde kurulan sürekli eğitim merkezleri yaşam boyu eğitimin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Kurulan sürekli eğitim merkezlerinin yasal dayanağı 2547 sayılı Yükseköğretim Yasasının 2880 sayılı yasayla değişik 7\ d maddesidir. Bu madde gereği sürekli eğitim merkezleri Rektörlüklere bağlı uygulama ve araştırma merkezi statüsünde kurulmuşlardır (Kılıklı, 2008). Sürekli eğitim merkezlerinde eğitim programları mesleki bilgi ve beceri kazandırılmasına yönelik olduğu gibi aynı zamanda bu merkezler bireylere kişisel gelişim, sosyal doyum sağlama ve boş zamanları değerlendirme amaçlarına yönelik farklı eğitimleri de sağlamaktadır (Kılıklı, 2008).

Üniversitelerde Rektörlüğe bağlı faaliyet gösteren sürekli eğitim merkezleri farklı isimler taşımaktadır. Türkiye’ deki merkezler için kullanılan isimler;

- Sürekli Eğitim Merkezleri
- Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
- Yaşam Boyu Eğitim Merkezi
- Sürekli Eğitim ve Kariyer Merkezi
- Enformatik Sürekli Eğitim Merkezi
- Sürekli Eğitim ve Gelişim Merkezi

Sürekli Eğitim Merkezlerinin organizasyon yapılarında yer alan organlarında en etkin ve geniş yer alan “Müdür+Yönetim Kurulu” dur. Bazı merkezlerde ise bu “Müdür+Yönetim Kurulu+Danışma Kurulu” veya “Müdür+Yönetim Kurulu+Koordinasyon Grubu” şeklinde yapılabilmektedir. Merkezlerde Müdür ve Müdürün üniversite öğretim üyelerinden önermiş olduğu ve Rektör tarafından atanan müdür yardımcıları görev yapmaktadır. Yönetim kurulları ise sürekli eğitim merkezlerin müdürleri başkanlığında ve en az beş en çok üniversitedeki akademik birimlerin sayısı kadar birim temsilcilerinden oluşmaktadır. Bu yapı vakıf üniversitelerinde ise farklılık gösterebilmektedir çünkü vakıf üniversitelerindeki yönetim kurulunun yapılanmasında iç ve dış paydaş temsilcileri etkin olabilmektedir. Yönetim Kurulunun görevleri ise genel anlamda şu şekildedir;

“Yönetim Kurulu müdürün daveti üzerine toplanır. Müdür tarafından hazırlanan gündem maddelerini görüşerek karar alır. Yönetim Kurulu salt çoğunlukta karar alır. Yönetim Kurulu müdürün her faaliyet dönemi sonunda hazırlayacağı raporunun

düzenlemesine ilişkin esasları tespit eder, sunulan raporu değerlendirir bir sonraki döneme ait çalışma programını düzenler. Programlar sonunda verilecek başarı belgesi, sertifika ve benzeri belgelerin verilme koşullarını Üniversite senatosuna gönderir” (Arslan, 2008).

Türkiye’de 2018 yılı itibariyle TÜSEM’ e üye olan sürekli eğitim merkezlerinin devlet üniversitesi üye sayısı 81, özel üniversite üye sayısı ise 28 olmak üzere toplam sayısı 109’ dur.

2.3.4. Devlet Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezlerinin Aktiflik Düzeyleri ve Düzenlenen Faaliyetler

TÜSEM’e üye olan sürekli eğitim merkezlerinin devlet üniversite sayısı 81 olup bu sürekli eğitim merkezlerinin yapısal bilgileri (aktiflik düzeyleri, faaliyet türü, düzenlenen faaliyetler) bölgesel bazda verilmiştir.

2.3.4.1 Güneydoğu Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri

Güneydoğu Anadolu Bölgesinde TÜSEM’e üye 5 sürekli eğitim merkezi bulunmaktadır. Bölgenin kuruluşu en eski merkezi Gaziantep Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi olup, bu merkez 1999 yılında kurulmuş, kuruluşu en yeni merkezi ise Siirt Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi olup, bu merkez ise 2012 yılında kurulmuştur. Siirt Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde bölgenin özelliklerine uygun olarak Siirt battaniyesi dokuma işleticiliği, arıcılık, bal üreticiliği, besicilik, Siirt fıstığı yetiştiriciliği gibi programlar düzenlenmektedir.

Gaziantep Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (GÜSEM)

26 Ekim 1999 tarih ve 23858 sayılı Resmi Gazete ile kurulan GÜSEM’ in kuruluş amacı üniversite örgün önlisans, lisans ve lisansüstü öğretim programları dışında verilecek eğitim programlarını (kurs, seminer, konferans) düzenlemek ve koordinasyonu sağlamak ve bu şekilde üniversitemizin; toplum, kamu, özel sektör ve ulusal uluslararası kuruluşlar ile olan işbirliğinin gelişmesine katkıda bulunmaktır. Gaziantep Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin benimsemiş olduğu temel ilkeler ise şu şekildedir;

- Sürekli eğitimler ile üstün kalitede programlar sunmak,*
- Eğitim programlarının hazırlanması, sunumu ve değerlendirilmesinde sürekli analizler yaparak hizmet kalitesini arttırmak,*
- Bilgiyi ve bilimi toplumun yararına sunmanın en etkin süreçlerini geliştirmek,*

-Toplumun zorunlu ihtiyacı olan sürekli öğrenme ve gelişmeyi yaşam biçimi haline getirmek

-Bilgi açığı bulunan toplumsal sorunlara duyarlılık göstermektir.

GÜSEM' de açılan programlar ise şunlardır;

- ERASMUS İngilizce yabancı dil sınavı hazırlık programı
  - Almanca dil öğretimi sertifika programı
  - Grafoloji eğitimi sertifika programı
  - Gaziantep mutfak sanatları sertifika programı
  - Osmanlıca kursu
  - Adli yargı hâkim ve savcı adaylığı kursu
  - İdari yargı hâkimliği kursu
  - Sağlık hukuku kursu
  - Proje eğitim sertifikası
  - Aile danışmanlığı sertifika programı
  - Eğitimcilerin eğitimi sertifika programı
  - Kamu gözetimi, muhasebe ve denetim sertifika programı
- (<http://gusem.gantep.edu.tr/>).

Adıyaman Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

25 Kasım 2008 tarihinde kurulan Adıyaman Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin belirlediği misyon “*Nitelikli bir yaşam için kendini geliştirmenin gerekli olduğuna inanan her yaştan ve her kesimden katılımcılar için gereksinimlerine yanıt verebilecek özgünlükte kaliteli eğitim ve programların geliştirilmesi, yürütülmesi ve eşgüdümün sağlanması yoluyla üstlendiği sosyal sorumluluğun gereklerini yerine getirmek, toplumun her kesimi için daha kaliteli bir yaşam ve daha iyi bir sosyal çevre sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.*”

- Adıyaman Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin belirlemiş olduğu temel hedefler ise şu şekildedir;
- Farklı türlerde yabancı dil kursları düzenlemek,
- Kişisel gelişim kurslar düzenlemek,
- Bilgisayar kursları ile yazılım programlarının kullanımı ile ilgili kurslar düzenlemek,
- KPSS, Akademik personel ve lisansüstü eğitim sınavlarına yönelik kurslar düzenlemek,
- Merkezin faaliyetleri çerçevesinde konferans, sempozyum, kongre düzenlemek,
- Meslek edindirme kursları düzenlemek olarak belirlenmiştir.

Adıyaman Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen ve açılması düşünülen eğitim programları şu şekildedir;

- Çocuk Bakıcısı Sertifika Programı
- Hasta Bakıcısı Sertifika Programı
- Engelli Bakım Elemanı Sertifika Programı
- Yaşlı Evde Bakım Sertifika Programı
- Temel Arapça Kursu
- Temel İngilizce Kursu
- İngilizce Konuşma Kursu
- İngilizce Yazma Kursu
- YDS Kursu
- Hasta Kayıt Ve Kabul İşlemleri Kursu
- Diksiyon Ve Etkili İletişim Kursu
- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı
- Hızlı Okuma Ve Anlama Teknikleri Kursu
- İlköğretim Ve Ortaöğretim Matematik Öğretmenliği Alan Yeterlilik Kursu
- Eğitimcilerin Eğitimi Kursu
- İşaret Dili Kursu
- SPSS ile AMOS Veri Analizi Kursu

(<http://sem.adiyaman.edu.tr/>).

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

29 Mayıs 2007 yılında kurulan Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (KÜSEM) “*Amaçları doğrultusunda, değişen piyasa koşullarını dikkate alarak, kurumların ve bireylerin ihtiyaç duydukları alanlarda eğitim ve sertifika programları düzenlemektedir. Sürekli Eğitim Merkezinde planlanan eğitimler amacı, yapısı ve katılımcı kitlesi gibi faktörler dikkate alınarak çeşitli gruplara ayrılmıştır.*” (<http://kusem.kilis.edu.tr/>).

Şanlıurfa Harran Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2011 yılında faaliyete geçen Harran Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (HARÜSEM) klasik bir eğitim merkezi olma kabuğundan çıkarak bulunduğu şehrin ve ülkesinin ihtiyaçlarını karşılamayı hedefleyen Uluslararası bir proje merkezi haline geldiğini vurgulamıştır. Harran Üniversitesi Sürekli Eğitim merkezi teknik ve eğitim konularının yanı

sıra toplumsal ve sosyal içerikli projelerde yürütmektedir. Evlilik, kadına karşı yapılan şiddet, kadın ve üreme sağlığı, çocuk istismarı, vb. gibi toplumsal konularda seminerler de düzenlemektedir. Harran Üniversitesi 2018 yılı kursiyer sayısı 7.500' dür. HARÜSEM bünyesinde 2018 yılında gerçekleştirilen eğitimlere ve sertifika programlarına katılan eğitimci sayıları şu şekildedir; İSG :50 kişi, Bağımlılıkla Mücadele (20 kişi), Akıl, Zeka, Yaratıcı ve Montessori, Satranç Eğitimi (2000 kişi), Kreş (98 kişi), YDS (50 kişi), BES (100 kişi), Meslek Eğitimi (500 kişi), İngilizce konuşma (14 kişi). HARÜSEM bünyesinde açılan eğitim programları;

- Dil Kursları,
- Çocuk Bakım Elemanı,
- Tıbbi Sekreterlik,
- Tohumla Üretilen Kesme Çiçek Yetiştiriciliği,
- Hasta Bakım Elemanı,
- Engelli Bakım Elemanı,
- İlk Yardım,
- Mermer ve Taş Kaplamacılığı,
- Seracılık,
- Çağrı Merkezi Elemanı,
- Bilgisayar Operatörlüğü Eğitimi,
- Eczacı Kalfası Eğitimi (<http://harusem.harran.edu.tr/tr/>).

Siirt Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2012 yılında kurulan Siirt Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin vermiş olduğu eğitim programları şunlardır;

- Bilirkişilik Temel Eğitimi,
- Mesleki Eğitim Programları
- Hizmet İçi (Kurumsal) Eğitim Programları,
- Kişisel Gelişim Programları (Etkili, Güzel Konuşma Sanatı ve Beden Dili, Problem Çözme Teknikleri ve Duygusal Zekâ, Motivasyon ve Özgüven Kazanımı, Raporlama Teknikleri Eğitimi, İnovasyon - Yaratıcılık ve Yenilikçilik Eğitimi)
- Bilgisayar- Bilişim Programları,

- Dil Programları,
- Eğitici Sanatsal Programlar (Yöresel Sanatsal Eğitimler, Enstrümantal Müzik Eğitimleri, Ebru, Tezhip ve Hat Sanatları Eğitimleri)
- Eğitici Spor Programları (Antrenörlük ve Hakemlik Sınavlarına Yönelik Eğitimler, Yamaç Paraşütü, Rafting, Dağcılık)
- Yöresel ve Bölgesel Gelişime Katkı Sağlayacak Mesleki Alanlara Yönelik Programlar (Siirt Battaniyesi Dokuma ve İşleticiliği, Arıcılık ve Pervari Balı Üreticiliği, Besicilik ve Çobanlık (Sürü Yöneticiliği), Siirt Fıstığı ve Zivzik Narı Yetiştiriciliği) (<http://siusem.siirt.edu.tr/>).

2.3.4.2 Akdeniz Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri

Akdeniz bölgesinde TÜSEM'e üye 7 sürekli eğitim merkezi bulunmaktadır. Bu merkezler arasında web sayfalarından alınan bilgilere göre, en yaşlısı Antalya Akdeniz Üniversitesi, en genci ise Alanya Alâeddin Keykubat Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezidir. Çukurova Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde bulunduğu bölgenin coğrafik koşullarından dolayı tarıma yönelik programlara da ağırlık verilmiştir.

Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

Sürekli değişen ihtiyaçların, içinde bulunduğumuz toplumun koşulları ile bütünleştirerek, birey, kurumlar ve toplum için eğitimlere vererek nitelikli insan gücü oluşmasını sağlamayı hedefleyen Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinde;

- Diksiyon,
- Hızlı ve Etkin Okuma ile Sınav Teknikleri Kursu,
- İnsan Kaynakları Yönetimi Sertifika Programı,
- Dış Ticaret Uzmanlığı Sertifika Programı
- SPSS İle Temel İstatistik Eğitimi,
- İş İngilizcesi Eğitimi,
- Bilişim Ağı Yöneticiliği,
- Servis ve Bar Eğitimi,
- Forex Piyasasına Giriş Başlangıç Düzey Eğitimi vd. eğitimler düzenlenmektedir. (<https://sem.adanabtu.edu.tr>).

Adana Çukurova Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

2012 yılında kurulan Çukurova Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinin amacı nitelikli insan gücü oluşturma kapsamında her yaş ve meslek kesiminin yararlanabileceği programlar ve etkinlikler düzenlemektir. SEM' in özellikle lise ve niversite eğitimi sonrası eğitimi desteklemek kapsamında gerçekleştirdiği programlar şu şekildedir;

- Uzmanlık Programları,
- Meslek-İş Edindirme Programları,
- Tarımsal Gelişme İle İlgili Programlar,
- Bilgi ve Beceriye Arttırmaya Yönelik Programlar,
- Seminerler, Konferanslar,
- Danışmanlık Hizmetleridir (<http://sem.cu.edu.tr/>).

Antalya Akdeniz Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

2001 yılında kurulan Akdeniz Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (AKNSEM)' in amacı, kısa ve uzun süreli eğitim programları düzenleyerek bu kapsamda toplumun sürekli eğitim ihtiyacını karşılayabilmektir (<http://akunsem.akdeniz.edu.tr/>). AKNSEM' de;

- İngilizce Eğitimi,
- Aras Kargo Eğitimi,
- Sky Eğitimci Eğitimi,
- ATSO Liderlik Eğitimi,
- İş ve Meslek Danışmanlığı,
- Yabancılar için Türkçe Eğitimi,
- KYK Bölge Müdürlüğü Personel Eğitimi,
- ATSO Dikkat Geliştirme ve Konsantrasyon Eğitimi,
- Batı Akdeniz Kalkınma ajansı Hizmet İçi Eğitimi,
- ATSO Satış Teknikleri ve Pazarlama Yönetimi Eğitimi,
- Ziyilan Perakende Akademi Akdeniz Bölgesi alışanları Eğitimi,
- Çeçen niversitesi ğretim Elemanları Akademik Gelişim Eğitimi,
- Yabancı Diller Yüksek Okulu lme Değerlendirme ve Farkındalık Eğitimi,
- Piyano Kursu,

- Çocuk Korosu Kursu vd. programlar düzenlenmektedir.
(<http://akunsem.akdeniz.edu.tr>).

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2011 yılında faaliyetlerine başlayan Mustafa Kemal Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin faaliyet alanları;

- Mesleki Eğitim Programları
- Bilgisayar-Bilişim Programları
- Dil Eğitimi Programları
- Meslek Edindirme Programları
- Kültür ve Sanat, Spor Eğitimi Programlarıdır (<http://www.mku.edu.tr/>).

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2002 yılında kurulan Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde;

- Hasta Danışmanlığı ve Sağlık Hizmetleri Sekreterliği Kursu
- 3D Animasyon Kursu,
- Gayrimenkul Danışmanlığı,
- Fotoğrafçılık
- Foto Muhabiri ve Kameramanlık,
- Resim, Santraç, Spikerlik Diksiyon
- Bilgisayar Kullanımı
- Web Tasarımı, Yönetim Bilişim Sistemleri vd. programları açılmaktadır
(<http://sem.ksu.edu.tr/>).

Mersin Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Mersin Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin amacı üniversite eğitimi (önlisans, lisans, lisansüstü) dışında kalan ve sürekli eğitim kapsamında ihtiyaç duyulan eğitim ve öğretim ile ilgili kurs, sertifikalı programlar planlayarak bunların gerçekleşmesini için ortam hazırlamaktır. MEÜSEM’de gerçekleştirilen programlar;

- Türk İşaret Dili Eğitimi,
- Hobi Amaçlı Seramik Kursu,
- Çömlekçi Çarkı Kursu
- Temel Mutfak Uygulamaları,
- Sesli Kitap Okuma Eğitimi,
- Yüksek Gerilim Tekniği,
- Güç Sistemleri Analizi Kursu vd. düzenlenmektedir
(<http://www.mersin.edu.tr/akademik/surekli-egitim-uygulama-ve-arastirma-merkezi>).

Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2017 yılında faaliyete başlayan Alaattin Keykubat Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin faaliyet alanları;

- Kamu ve özel sektörün ihtiyaç duydukları alanları belirleyip danışmanlık ve bu kapsamda eğitim hizmeti sunmak,
- Mesleki ve kültürel eğitim programlar bunlara yönelik kurs, seminer ve benzeri etkinlikler düzenlemek,
- Nitelikli iş imkânı yaratacak sertifika programları düzenlemek,
- Üniversitenin sürekli eğitim kapsamında kişi veya kurumlarla işbirliğini sağlamak,
- Eğitim-öğretim faaliyetlerinde bütünlük bilimsel araştırma ve uygulama faaliyetleri gerçekleştirmektir.

Üniversitenin sürekli eğitim merkezinde gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmesi planlanan programlar;

- Robotik Kodlama Eğitimi,
- Lise Hazırlık Matematik Kursu,
- Solidworks Sertifika Programı,
- YDS Yökdil Hazırlık Kursu,
- Doğuma Hazırlık Eğitimi Kursu,
- Sağlıklı Beslenme ve Kilo Verme Kursu Sertifika Programı,

- Karakalem Desen Kursu vd. şeklindedir (<https://alkusem.alanya.edu.tr/>).

2.3.4.3.Karadeniz Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri

Karadeniz bölgesinde TÜSEM'e üye 11 sürekli eğitim merkezi bulunmaktadır. İlgili web sayfalarından elde edilen verilere göre bölgenin en yaşlı SEM'i Samsun On dokuz Mayıs Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi olup bu merkez 1999 yılında kurulmuş, en genci ise Sinop Üniversitesi olup bu merkez 2012 yılında kurulmuştur. Bölgede bulunana Bayburt Üniversitesi, Sinop Üniversitesi, Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ordu ve Kastamonu Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezlerinin web sayfaları yeterli düzeyde aktiflik sağlayamamaktadır. Bölgenin en aktif SEM'leri Bartın Üniversitesi, Çorum Hitit Üniversitesi ve Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezleridir.

Artvin Çoruh Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

2010 yılında kurulan Artvin Çoruh Üniversitesi Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ARTSEM)'de;

- Adeko,
- Fizik KPSS,
- Kimya KPSS,
- Autocad,
- 3D Studio Max,
- YDS,
- Genel İngilizce,
- Gürcüce,
- Yaratıcı Drama Eğitimliği ve Liderliği,
- Ahşap ve Hediyeçilik Eşya Tasarımı vd. programlar düzenlenmektedir.

(<https://sem.artvin.edu.tr/>).

Bartın Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2011 yılında faaliyete başlayan Bartın Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (BUSEM) bulunduğu bölgenin yaşam boyu öğrenme ihtiyaçlarını karşılamak, kişisel

gelişim ve bölgenin işgücü becerilerini geliştirmeye yönelik çeşitli programlar sunarak bu kapsamda gerçekleştirdiği ve gerçekleştirmeyi planladığı programlar şunlardır:

- Genel İngilizce/A1,
- Genel İngilizce/A2,
- Bilirkişilik Temel Eğitim Kursu,
- Erasmus İngilizce Kursu,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Temel Eğitimi Kursu,
- Temel İngilizce Kursu,
- Bir Araştırma Metodu Olarak Konuşma Çözümlemesi Semineri,
- Zirve Seni Çağırıyor Kariyer Günü Etkinliği,
- Baba Destek Eğitimi vd (<https://bunsem.bartın.edu.tr/>).

Çorum HİTİT Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2009 yılında faaliyete geçen HİTİTSEM yetişkin eğitimini sağlayarak, ömür boyu öğrenmenin sürekliliğini ve erişebilirliğini arttırmayı, temel nitelikler edinmeden okulu bırakmış olanlar için iyileştirilmiş eğitim fırsatlarını geliştirerek, alternatif öğrenme yolları ile yeniliklerin teşvik edilmesi amaçlayan Çorum Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen programlar:

- PLC ve Operatör Panel Eğitimi
- Genel Kur Tanımlı İngilizce (Başlangıç Düzeyi)
- AutoCAD
- İş Güvenliği Uzmanlığı (13. Sınıf 1. Grup)
- İş Güvenliği Uzmanlığı (13. Sınıf 2. Grup)
- Sun-ka Orta düzey Microsoft Word ve Orta Düzey Microsoft Excel İşletmede uygulama Eğitimi
- Larton Orta düzey Microsoft Word ve Orta Düzey Microsoft Excel İşletmede uygulama Eğitimi
- Aday Memur Temel Eğitimi (Sağlık Md.)
- Hafta İçi Diksiyon Kursu
- Girişimcilik Eğitimi(75 Kadın Girişimciye Yönelik)
- Bireysel Excel Kursu

- Bir Medya Excel Kursu vd (<http://www.hititsem.hitit.edu.tr/>).

Gümüşhane Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2010 yılında faaliyete başlayan Gümüşhane Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen programlar:

- Sigara ve Sağlık Konferansı,
- Etkili İletişim ve Motivasyon Eğitimi,
- Ölçme ve Değerlendirme Teknikleri,
- Kamusal Alanda Protokol Kuralları,
- Osmanlı Mirası,
- Organ Bağışı Konferansı,
- Kişisel Gelişimi Eğitimleri,
- Gel beraber bakalım 1 ve 2,
- Müşteri İlişkileri Eğitimi,
- Jeofizik Mühendisliği Eğitimi,
- Kadına Karşı Şiddete Son,
- F Klavye Kursu,
- Karakalem Kursu,
- Proje Yönetimi Uzmanlık Eğitimi,
- İş Ahlakı,
- ISO 9001 Kalite Yönetimi Sistemleri Kursu,
- Bilgisayarlı Teknik Resim Kursu,
- Gel Berber Oynayalım Drama ve Tiyatro Kursu,
- İngilizce Konuşma Kursu,
- Üçü Bir Arada Kişisel Gelişim Semineri,
- Hasta Hakları ve Hasta Güvenliği Eğitimi,
- TS EN ISO 17025 Laboratuvar Akreditasyonu Dokümantasyon Eğitimi,
- Kimyasal Mikrobiyolojik Analizler Metot Validasyonu ve Ölçüm Belirsizliğinin Hesaplanması Eğitimi,
- Genel İngilizce Kursu Eğitimi vd (<http://gunsem.gumushane.edu.tr/>).

Karabük Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Yetişkinlere bilgi ve beceri kazandırılması kapsamında, Karabük Üniversitesinin etkin olduğu tüm alanlarda sürekli eğitim programları ile Üniversitenin kamu, özel ve uluslararası kuruluşlarla işbirliği faaliyetlerini geliştirmeyi ve Karabük'te bulunan Karabük Demir-Çelik sanayi kuruluşları ile etkin ilişkiler geliştirerek Ar-Ge çalışmaları yapmayı hedefleyen Karabük Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen programlar ise şunlardır:

- ISO Yönetim Sistemleri Sertifika Programı,
- Sermaya Piyasası Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Kursu,
- Autocad 2D Çizim Sertifika Programı,
- Solidworks Sertifika Programı,
- CATIA Kursu Sertifika Programı,
- Farsça Eğitimi Sertifika Programı,
- Ansys Workbench Sertifika Programı vd. (<https://kabusem.karabuk.edu.tr/>).

Kastamonu Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2008 yılında faaliyete geçen Kastamonu Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi yetişkinlere ihtiyaç duyulan eğitim alanlarına yönelik yaşam boyu öğrenme imkânı sunarak, onları içinde buldukları topluma faydalı bir birey haline getirmeyi amaçlamaktadır. Kastamonu Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan programlar:

- Genel Muhasebe Programı
- Diksiyon ve Hitabet Programı
- Halkla İlişkiler
- Çocuk Gelişimi Sertifika Programı,
- Resim Kursu,
- Ahşap Uygulama Kursu,
- Bağlama-Saz Kursu,
- Gitar Kursu,
- Genel İngilizce Kursu,
- KPSS Kursu vd. (<https://www.kastamonu.edu.tr/>).

Ordu Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2008 yılında faaliyete geçen Ordu Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi eğitim, bilim ve teknoloji gibi alanlardan faydalanarak birey, kurum ve toplumun ihtiyaçları temel

alınarak Üniversitenin ihtiyaç duyulan alanlarına göre yenilikçi sürekli eğitim programları gerçekleştirerek bu kapsamda Üniversitenin kamu, özel ve uluslararası kuruluşlarla işbirliğini geliştirmeyi amaçlamaktadır. Ordu SEM’de gerçekleştirilen programlar:

- ALES,
- YÖK Dil Kursu,
- Eğiticinin Eğitimi,
- Tenis Kursu,
- Çocuk Korosu Kursu,
- AutoCAD Photoshop Temel Eğitim Kursu,
- Yaratıcı Drama Kursu,
- Diksiyon Kursu,
- Arapça Kursu vd. (<http://sem.odu.edu.tr/>).

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

1999 yılında faaliyete başlayan Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi “Yaşamboyu Öğrenme” ilkesi çerçevesinde mesleki, kişisel, dil programları gibi çeşitli alanlarda eğitim düzeyi, yaşları ve kariyer alanları farklı bireylere eğitim hizmeti sunup bu kapsamda Üniversite ile toplum arasında köprü görevi kurmayı amaçlamaktadır. Ondokuz Mayıs Üniversitesi SEM’ de devam eden programlar:

- Seramik Kursu,
- Genel Bilgilendirme Sınıfı Eğiticinin Eğitimi,
- Bilirkişilik Temel Eğitimi,
- Deney Hayvanları Kullanımı Sertifika Programı,
- SPSS’ te Veri Analizi,
- Çatışma ve Öfke Kontrolü Semineri,
- İnternet Bankacılığı Semineri,
- Restoratif tedaviler Hakkında En Sık Sorulan Sorulara Cevaplar Semineri,
- Dental Travma Vakalarında Endodontik Tedavi Yaklaşımları Semineri vd. (<http://sem.omu.edu.tr/>).

Sinop Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2012 yılında faaliyete başlayan Sinop Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi toplumsal ve kurumsal değerler çerçevesinde, mesleki ve kişisel gelişim becerilerini desteklemek için insanı odak olan yaşam boyu merkezi olmayı hedeflemektedir. Sinop Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen programlar:

- Temel İngilizce kursu,
- Konuşma Kursu,
- Almanca Kursu,
- Osmanlıca Kursu,
- SPSS Kursu,
- Dalış Eğitimi vd. (<http://susem.sinop.edu.tr/>).

Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi (KTÜ) Sürekli Eğitim Merkezi

2010 yılında faaliyete başlayan KTÜ Sürekli Eğitim Merkezi ihtiyaç duyulan alanlarda danışmanlık ve eğitim hizmeti sunmak ve bu kapsamda oluşan talepleri değerlendirerek projelendirmeyi, yerel, bölgesel ve aynı zamanda ulusal, uluslararası düzeyde eğitim programları, kurs, seminer ve benzeri etkinlikler düzenlemeyi amaçlamaktadır. KTÜ Sürekli eğitim merkezinde açılan programlar;

- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı
- Osmanlı Türkçesi Eğitimi
- Yaratıcı Drama Eğitimi
- Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Yenileme Eğitimi vd. (<http://www.ktu.edu.tr/>).

Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2001 yılında faaliyete geçen Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi gerçekleştirilecek olan tüm faaliyetleri nitelikli ve etkin bir şekilde tamamlayarak, içinde bulunduğumuz zamanın koşullarına ve taleplerini karşılayacak hizmetler sunmak aynı zamanda bu hizmetleri sunarken etkili ve faydalı ürünler ortaya çıkmasını amaçlamaktadır. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan programlar:

- Uygulamalı Ekonometri Kursları
- Ms Project Kursu,
- Ücretsiz Kuran Kursu,
- Ücretsiz Biyoistatistik Kursu,
- Anket Tasarlama Ve Spss/Views İle Anket Değerlendirme Kursu,
- Veri Tabanı Yönetim Sistemleri Kursu (<http://sem.beun.edu.tr/>).

2.3.4.4 Marmara Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri

Marmara Bölgesinde TÜSEM'e üye 9 sürekli eğitim merkezi bulunmaktadır. Bu sürekli eğitim merkezlerinin 7'sini İstanbul ilinde bulunan SEM'ler oluşturmaktadır. Bölgenin en yaşlı SEM'leri 1997 yıllarında kurulan İstanbul Teknik ve Yıldız Teknik Üniversiteleridir. En genç sürekli eğitim merkezi ise 2015 yılında kurulan Bursa Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezidir.

İstanbul Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

1997 yılında faaliyete başlayan İstanbul Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde;

- Bilirkişilik Temel Eğitimi,
- Büyük Veri ve İş Analitiği Uzmanlığı Sertifika Programı,
- Dış Ticaret Uzmanlığı Sertifika Programı,
- Endüstri 4.0 ve Dijital Dönüşüm Uzmanlığı Sertifika Programı,
- Etkin Liderlik Sertifika Programı,
- Satın alma Uzmanlığı Sertifika Programı,
- Tesisler Teknik Yöneticiliği Sertifika Programı,
- Uçtan Uca Marka / Turquality Uzmanlık ve Vizyon Programı,
- Uygulamalı Stratejik Satın alma Yöneticiliği Sertifika Programı,
- Gayrimenkul Geliştirme Uzmanlık Sertifika Programı,
- "Binaların Gürültüye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik" kapsamında düzenlenecek sertifika eğitim programları vd. programlar gerçekleştirilmektedir (<https://itusem.itu.edu.tr/>).

İstanbul Boğaziçi Üniversitesi Yaşam Boyu Eğitim Merkezi

İstanbul Boğaziçi Üniversitesi Yaşam boyu Eğitim Merkezi Özel ve kamu kuruluşlarında çalışan bireylere yönelik olarak hazırlanan eğitim programları çerçevesinde bu alanlarda çalışan bireylerin kişisel ve kurumsal gelişimleri ile aynı zamanda bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik eğitimler gerçekleştirmektedir. Boğaziçi Üniversitesi Yaşam boyu Eğitim Merkezinde aynı zamanında alanında uzman öğretim elemanları tarafından danışmanlık hizmetleri verilmektedir. Gerçekleştirilen bu eğitimler ve danışmanlık hizmetleri:

- 5 Hafta 5 Roman
- Eğiticinin Eğitimi
- Çocuklar İçin Felsefe Eğitimci Eğitimi
- Kurumsal Sürdürülebilirlik
- İş İngilizcesi
- Liderlik ve Girişimcilik Programı
- Online İngilizce Dil Eğitimi
- Proje Yönetimi (PY) Sertifika Programı
- Satın Alma Aktörlüğü
- TOEFL
- Üniversite Öncesi Yaz Okulu
- Uygulamalı Sermaye Piyasaları Eğitimi vd.

Danışmanlık Hizmetleri:

- Allianz Emeklilik
- Aydın Doğan Vakfı
- Beltur
- BP
- Filika Bilişim Hizmetleri
- Ford Otosan
- Foster Wheeler
- Future Prints
- Garanti Emeklilik
- Grontmij Mühendislik
- HSBC Bank vd. (<https://buyem.boun.edu.tr/>).

İstanbul Galatasaray Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2014 yılında faaliyete başlayan Galatasaray Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi toplumun her kesimindeki bireylerin sürekli öğrenim imkânlarından faydalanabilmeleri konusunda, ilk olarak ihtiyaç duyulan alanlar göz önünde tutularak her türlü eğitim-öğretim programları, kurs, seminer vb. etkinlikler düzenlemeyi amaçlayan Galatasaray Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen programlar:

- Uygulamalı Veri Analizi Sertifika Programı,
- Türkiye Finansal Raporlama Standartları Sertifika Programı,
- Lojistik ve Tedarik Zinciri Yönetimi Sertifika Programı,
- Yeni Medya Sertifika Programı,
- Kurumsal İletişimi ve Marka Yönetimi Sertifika Programı,
- İş Hukuku Eğitim Programı,
- Enerji Hukuku Eğitim Programı,
- Türkiye'nin Yakın Tarihi ve Güncel Sorunlar,
- Sağlık Bilişimi,
- Pera Sohbetleri vd. (<http://sem.gsu.edu.tr/>).

İstanbul Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2000 yılında faaliyete başlayan Marmara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen programlar:

Mesleki Gelişim Eğitim Programları

- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı,
- İşyeri Psikoloğu Sertifika Programı,
- Etkili İletişim Eğitim Programı,
- Klinik Eczacılık Eğitim Programı,
- Yaşam Koçluğu Sertifika Programı,
- Eczacılara Meslek İçi Gelişim ve Eğitim Programları,
- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Sertifika Programı vd.

Spor Eğitim Programları

- Fitness Programı,
- Yüzme Eğitim Programları,
- Yaz Spor Okulları Eğitim Programı,
- Kış Spor Okulları Eğitim Programları,

- Salonda Futbol Spor Okulu,
- Aikido Eğitim Programı vd.

Mesleki Gelişim Eğitim Programları

- Yabancı Dil Eğitim Programları
- İngilizce Eğitim Programı,
- Almanca Eğitim Programı,
- Fransızca Eğitim Programı,
- Rusça Eğitim Programı,
- İngilizce Konuşma Programı,
- YÖKDİL,
- YDS'ye Yönelik Arapça Dil Eğitim Programı vd. (<http://musem.marmara.edu.tr/>).

İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

1997 yılında kurulan Yıldız Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi kişi ve kurumlara farklı eğitim alanları sunarak yüksek hizmet kalitesiyle yaşam boyu eğitim, danışmanlık ve araştırma desteği vermeyi amaçlamaktadır. Yıldız Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitim programları:

- Haberleşme Teknolojileri Sertifika Programı,
- Kablolulu ve Kablosuz İletişim Teknolojileri Sertifika Programı,
- Osmanlı Tarihi,
- Web Tasarımı Kursu,
- SAP2000 Eğitimi,
- Yöneticiler İçin Finans Eğitimi,
- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı,
- Bilirkişilik Temel Eğitimi,
- Oyun Müzik ve Hareket Orff Eğitim Programı vd. (<http://sem.yildiz.edu.tr/>).

İstanbul Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2012 yılında faaliyete başlayan İstanbul Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi toplumun her kesimine teori ve beceriyi birleştirebilmelerini sağlayacak eğitim sunmayı ve aynı zamanda sunulan hizmetlerle eğitim, öğretim, toplumsal sorunların çözümüne katkıda

bulunmayı amaçlamaktadır. İstanbul Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde sunulan eğitim programları:

- Bilirkişilik Temel Eğitimi,
- SPSS ve AMOS Uygulamalı, Keşfedici, Doğrulayıcı Faktör Analizleri İle Yapısal Eşitlik Modellemesi,
- Eğiticinin Eğitimi Sertifika Programı (Uzaktan Eğitim),
- İşkur-Kosgeb Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi,
- Barista Eğitimi,
- Klasik Türk Bezeme Sanatları Atölyesi Tezhip ve Minyatür Sertifika Programı,
- Uzlaştırmacı Eğitimi,
- Mega Hızlı Okuma Kursu vd. (<http://sem.istanbul.edu.tr/>).

İstanbul Mimar Sinan Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2012 yılında faaliyete başlayan İstanbul Üniversitesi Mimar Sinan Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Toplumun sanatsal ve kültürel algısını yükseltme ve bu anlamda buna yönelik eğitim programları düzenlemeyi amaçlamaktadır:

- İleri Düzey SAS Programlama Sertifika Programı,
- Kendi Web Sitesini Yapmak İsteyenler İçin Wordpress,
- 3DS Max Programı İle Modellemeye Giriş,
- Mobil Arayüz ve Kullanıcı Deneyimi Tasarımı,
- İnfografik İle Raporlama,
- Çocuklarla Güncel Sanat,
- Yaratıcılık, Gerçeğe Hayal Kurmak,
- İnsan Kaynaklarında 5N1K Sertifika Programı,
- Stres Yönetimi,
- Satış Tesadüf Değildir vd. (<http://sem.msgsu.edu.tr/>).

Kocaeli Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2005 yılında kurulan Kocaeli Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi yaşam boyu eğitim kavramını topluma benimseterek, yetişmiş insan gücüne katkıda bulunmayı aynı zamanda da içinde bulunduğu toplumun, piyasanın ihtiyacı olan nitelikli iş gücünü

oluşturabilmeyi amaçlamaktadır. Kocaeli Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları;

- İnsan Kaynakları Yönetimi ve Endüstri İlişkileri Sertifika Programı,
- Birinci Seviye Yangın Eğitici Eğitim Programı 2019,
- Birinci Seviye Yüksekte Çalışma Eğitici Eğitim Programı 2019,
- Sendikacılık ve Örgütlenme Sertifika Programı,
- Japonca Dil Kursu,
- Pazarlama ve Markalaşma Eğitimi,
- Eğitimcilerin Eğitimi Sertifika Programı,
- Etkili İletişim ve Diksiyon Eğitimi vd. (<http://sem.kocaeli.edu.tr/>).

Bursa Teknik Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2015 yılında kurulan Bursa Teknik Üniversitesi Sürekli Üniversitesi Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen etkinlikler:

- ANSYS Programı ile Sonlu Elemanlar Yöntemi Eğitimi,
- KOSGEB destekli Dış Ticaret Eğitimi,
- Netcad Eğitimi Genç Yönetici Okulu (GYO) Eğitimi,
- WISC-R ZEKA TESTİ EĞİTİMİ,
- Aile Danışmanlığı,
- Web Programlama,
- İnsan Kaynakları Yönetimi Uzmanlığı,
- Gerçek Zamanlı Veri Toplama ve Kontrol Eğitimi,
- PLC Eğitimi vd. (<http://sem.btu.edu.tr/>).

2.3.4.5. Doğu Anadolu Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri

Doğu Anadolu Bölgesinde TÜSEM'e üye 11 sürekli eğitim merkezi bulunmaktadır. İlgili web sayfalardan elde edilen verilere göre bölgenin en yaşlı SEM'i 1992 yılında kurulan Elazığ Fırat Üniversitesidir. En genç sürekli eğitim merkezi ise 2013 yılında kurulan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezidir. Doğu Anadolu Bölgesinde bulunan sürekli eğitim merkezlerinden Fırat Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Kafkas

Üniversitesi ve İnönü Üniversitesi sürekli eğitim merkezlerinin web sayfaları aktif düzeyde olup, katılımcıların daha etkin olabilmesi anlamında yeterli faaliyetler sağlanmaktadır.

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2016 yılında kurulan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim sayıları çok çeşitlilik göstermemekte olup açılan programlar ise şu şekildedir:

- Sağlık Hizmetleri Sekreterliği Kursu,
- Arapça Kursu,
- Tıbbi Sekreterlik Kursu,
- İşaret Dili Öğretici ve Tercüman Eğitimi Kursu,
- Bilgisayarlı Muhasebe Kursu (<https://www.agri.edu.tr/>).

Elazığ Fırat Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

1992 yılında kurulan Elazığ Fırat Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Üniversite ile bölge halkı arasında eğitim köprüsü kurmayı hedefleyerek bu anlamda bireyleri yaşam boyu eğitim ile aydınlatmayı amaçlamaktadır. Elazığ Fırat Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitimler çeşitlilik göstermektedir ve bu programlardan bazıları şunlardır:

- Aile Danışmanlığı,
- ANYS Temel,
- Lego Robotik ve STEM Yaz Okulu,
- Autocad Temel Eğitimi,
- Deney Hayvanları Kullanım Sertifika Programı,
- Steril Tıbbi Sülük Yetiştiriciliği Sertifika Programı,
- Uygulamalı Biyoistatistik Kurs Programı,
- SPSS vd. (<http://efusem.com/>).

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2010 yılında kurulan Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi yaşam boyu öğrenme kapsamında toplumun sosyal, kültürel, ekonomik vb. alanlarda ihtiyaç duyduğu eğitimlere yönelik eğitim programları yürütmeyi ve toplumun kalkınmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Photoshop C5,
- Geleneksel Türk El Sanatları,
- Temel İstatistik ve SPSS Kursu,
- Temel Fotografçılık Kursu,
- Proje Döngüsü Eğitimi,
- Aşçılık,
- Girişimcilik,
- Toplam Kalite Yönetimi,
- Arapça Kursu,
- TÖMER kapsamında Yabancılara Türkçe Öğretimi vd.
(<http://www.erzincan.edu.tr/>).

Erzurum Atatürk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2010 yılında kurulan Erzurum Atatürk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi gerçek ve tüzel kişilere, üniversite öğrencilerine, kamu kurum ve kuruluşlarına ihtiyaç duydukları alanlarda yaşam boyu eğitim çerçevesinde ulusal ve uluslararası düzeyde eğitim programlar düzenlemektedir. Erzurum Atatürk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen etkinlikler:

- Yabancılara Türkçe Öğretimi Sertifika Programı,
- DAYTAM Sertifikalı Hücre Kültürü Eğitimi – III,
- Sertifikalı Öğrenci Koçluğu Programı,
- Sertifikalı Hipnoz Eğitimi (Mart 2019),
- Farsça İlk Adım Kursu (Yeni Kurs),
- Solidworks Eğitimi (Temel-Orta düzey),
- Çocuklar İçin Arduino Robotik Kodlama Eğitimi 2.ETAP,
- Fotoğrafçılık Eğitimi,
- Ebru Sanatı,
- Minyatür Sanatı vd. (<https://atasem.atauni.edu.tr/>).

Hakkâri Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Bölge ihtiyaçları doğrultusunda Sürekli Eğitim Merkezlerinin yeniden yapılandırılması ve geliştirilmesi, araştırma kalitesinin artırılarak ulusal ve uluslararası sorunların çözümüne bilgi ve teknolojik katkı sağlamayı hedefleyen Hakkâri Üniversitesi

Sürekli Eğitim Merkezinde 2018 yılında toplam 13 kurs programı gerçekleştirilmiş bu kurslara katılan öğrenci sayısı 230 olmuştur. Bu eğitimler:

- Bağlama Kursu,
- Arapça Dil Kursu,
- Fotoğrafçılık Kursu,
- İngilizce Dil Kursu,
- Kick Boks Kursu,
- Farsça Kursu,
- Arşiv Hizmetleri Kursu,
- Bilgisayar İşletmenliği Kursu,
- Uygulamalı Girişimcilik Kursu vd. (<https://hakkari.edu.tr/husem/anasayfa>).

Iğdır Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Yörenin ihtiyaçları göz önünde tutularak uzun, orta ve kısa vadeli programlar oluşturmayı, eğitim ihtiyaçlarına uyacak şekilde verilen eğitim programlarının çeşitliliğini arttırmayı ve üniversitenin kamu kurum ve kuruluşları ile diğer sektörler arasındaki işbirliğini geliştirmeyi hedefleyen Iğdır Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Bilgisayar Destekli Nicel Analiz,
- Sorun Çözme ve Karar Verme Teknikleri,
- Motivasyon,
- Eğitimcilerin Eğitimi,
- Personel Görevde Yükselme Eğitimleri,
- Zaman Yönetimi,
- Stres Yönetimi,
- Osmanlıca Eğitim Programı,
- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı
- Hasta Bakım Hizmetleri Sertifika Programı,
- İşyeri Hekimliği,
- Microsoft Office Eğitimi,
- Bilgisayarlı Muhasebe Eğitimi,
- SPSS Eğitimi vd. (<http://www.igdir.edu.tr/surekli-egitim-uygulama-ve-arastirma-merkezi>)

Kars Kafkas Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Eğitim İmkânı bulamamış kişilere eğitim imkânı sunarak kendilerini geliştirme ve yenileme ortamı sağlamayı, toplumsal katkıyı arttırmayı, eğitim-öğretim kalitesini geliştirmeyi, her anlamda istihdam imkânı bulabilecek vasıfta elemanlar yetiştirmeyi hedefleyen Kafkas Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları:

- Gitar Kursu,
- Piyano Kursu,
- Ney Kursu,
- Bağlama Kursu,
- Ölçek Geliştirme Kursu,
- 5.Deney Hayvanları Kursu,
- Yan Flüt Kursu,
- Farsça Kursu,
- Gürcü Dili Kursu,
- TÖMER Türkçe Kursu,
- Uygulamalı Tiyatro Kursu vd. (<https://www.kafkas.edu.tr/sem>).

Malatya İnönü Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2009 yılında kurulan Malatya İnönü Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi, bölgesinde bulunan sanayi kuruluşlarına kalifiye eleman yetiştirmeyi, yetişkinlere bilgi ve beceri kazandırmayı, üniversitenin kamu kurum ve kuruluşları ile aynı zamanda özel sektörle arasındaki işbirliğini geliştirmeyi hedeflemektedir. İnönü Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Uygulamalı Biyoistatistik Eğitimi
- İlk Yardım Eğitimi,
- İş Hukukunda Uzman Arabuluculuk Eğitimi,
- Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi,
- Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Eğitimi,
- KPSS Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Alan Sınavlarına Hazırlık Kursu vd.

(<http://sem.inonu.edu.tr/web/>).

Muş Alparslan Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2010 yılında kurulan Muş Alparslan Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi “*iyi ve kaliteli eğitim almak herkesin hakkıdır*” felsefesiyle hareket etmekte, uygulamalı eğitim vererek bu kapsamda eğitim gören katılımcıların işe yerleşmelerini sağlamak aynı zamanda işverenlerinde prezantabl çalışanlara ulaşmalarını kolaylaştırmayı sağlayan bir ortam yaratmayı hedeflemektedir. Muş Alparslan Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen etkinlikler:

- Aikido Eğitimi Kursu,
- Spss Eğitimi Kursu,
- Zeka Oyunları Eğitici Eğitimi,
- Step Aerobik,
- Kpss A Grubu Kamu Yönetimi Alanı Kursu (<http://sem.alparslan.edu.tr/>).

Tunceli Munzur Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Bireylere sunulan eğitimler ve sağlanan imkânlar doğrultusunda alanında öncü, güvenilir ve saygın bir merkez olmayı hedefleyen Munzur Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları:

- KPSS
- DGS
- YÖK Dil
- ALES,
- Web Tasarım,
- Grafik Tasarım,
- Proje Yönetimi,
- Piyano,
- Bağlama,
- Kenan,
- MATLAB Eğitimi,
- Personel Yönetimi ve Bordro Eğitimi vd. (<https://www.munzur.edu.tr/>).

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2013 yılında kurulan Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi toplumsal açıdan bilgi ve beceri yeterlilik düzeyini artırarak, bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeleri topluma yaymayı hedeflemektedir. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Türkiye Bursları Kapsamında Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrenciler İçin
- Bilgisayar Destekli Tasarım, Uygulamalı AutoCAD 2D-3D Eğitimi
- KPSS G. Kültür-G. Yetenek
- KPSS Eğitim Bilimleri
- KPSS A Grubu
- YDS Hazırlık Kursu
- Pilates ve Zumba Kursu
- Türkçe Dil Eğitimi Kursu (A1-A2 Kuru)
- Başlangıç YDS Hazırlık Kursu
- Deney Hayvanları Kullanımı Sertifika Programı
- Pilates ve Zumba Kursu
- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı vd. (<https://www.yyu.edu.tr/>).

2.3.4.6. İç Anadolu Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri

İç Anadolu Bölgesinde TÜSEM üyesi 20 sürekli eğitim merkezi bulunmaktadır. Bu sürekli eğitim merkezlerinin 5'ini Ankara ilinde bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri oluşturmaktadır. Bölgenin en yaşlı Sürekli Eğitim Merkezleri Ankara Orta Doğu Teknik Üniversitesi olup, en genci ise 2018 yılında kurulan Afyon Kocatepe Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezidir. Bölgede bulunan sürekli eğitim merkezlerinin büyük çoğunluğunun ilgili web sayfaları aktif düzeyde olup, gerçekleştirilen etkinlikler, eğitim programları hakkında detaylı bilgilendirme sağlanmıştır. Yıldırım Beyazıt Üniversitesi ve Çankırı Karatekin Üniversitelerinin Sürekli Eğitim Merkezleri hakkında herhangi resmi bir siteye ulaşamamıştır.

Afyon Kocatepe Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (AKÜSEM)

2018 yılında kurulan AKÜSEM' in amacı üniversite ve sanayi arasında köprü görevi kurarak, teknik ve teorik bilgi olarak donanımlı bireyler yetiştirmektir. 2018 yılı içerisinde 20 adet eğitim programı düzenleyen AKÜSEM'de 431 öğrenci eğitimlere katılım göstermiştir. AKÜSEM' de açılan eğitim programları:

- SPK Lisanslama Sınavı Hazırlık Kursu,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Bilgilendirme Eğitimi,
- Bilirkişilik Eğitimi,
- Arabuluculuk Eğitimi,
- Mali ve Hukuki Yönleriyle Konkordato Komiserliği Eğitimi (<https://akusem.aku.edu.tr/>).

Ankara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2001 yılında kurulan Ankara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezleri, yüksek kalitede öğrenme metotları ve fırsatları sunarak bu kapsamda birey ve kurumları güçlenmesini sağlamayı aynı zamanda sürekli eğitimi bir yaşam standartı haline getirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ankara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları:

- Eğiticilerin Eğitimi,
- Sürdürülebilir Yaşam İçin Organik Tarım Eğitimi,
- Rapor Hazırlama Teknikleri,
- Temel Muhasebe Eğitimi,
- Temel Hukuk Eğitimi,
- Ceza Muhakemesinde Uzlaştırıcı Eğitimi,
- Kişisel Gelişim Eğitimi,
- Bilirkişilik Eğitimi,
- Yaşam Sohbetleri Eğitimi,
- İnsan Kaynakları Sertifika Programı vd. (<https://akusem.aku.edu.tr/>).

Ankara Gazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2003 yılında kurulan Gazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi “*Yaşam Boyu Eğitimi Herkes İçin Ulaşılabilir Kılma*” ilkesi ile hareket etmeyi benimsemektedir. Gazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları;

- Grafoloji Eğitimi,
- Eğiticilerin Eğitimi,
- Para Dikte Eğitimi,
- Arabuluculuk Eğitimi,

- I.Dönem Elektrik 1 kW üstü ve Altı Tesisler SMM Yetki Belgesi Kursu,
- Proje Çevrim ve yönetimi Eğitimi,
- SPSS Uygulamalı İstatiksel Araştırma Yöntemleri Eğitimi,
- Bilgi Güvenliği Sistemleri Yönetimi,
- Sendikal Haklar Eğitimi (Eti Maden-Kurumsal Eğitim),
- Stratejik ve Finansal Sağlık Yönetimi (Cumhuriyet Üniv.-Kurumsal Eğitim)
- Enerji Hukuku (BOTAŞ-Kurumsal Eğitim) vd.(<http://gazisem.gazi.edu.tr>).

Ankara Hacettepe Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi

2003 yılında faaliyete başlayan Hacettepe Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi; eğitim fırsatlarından yararlanamamış bireylere bu imkânı sunarak kendini geliştirme ortamı sağlamak, engelli bireyleri topluma kazandıracak etkinlikler gerçekleştirmek, kaliteli hizmet anlayışıyla yaşam boyu eğitim sunmayı amaçlamaktadır. Hacettepe Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenme Merkezinde açılan eğitim programları:

- Evliliği Güçlendirme Programı,
- Evliliğe Hazırlık Programı,
- Bibliyometri Eğitim Programı,
- Çocuklar İçin Felsefe Eğitici Programı,
- GO Oyunu Eğitimi Programı
- Bilirkişilik,
- Eğitimcilerin Eğitimi Programı,
- Tüketici ve Piyasa Analizi Sertifika Programı,
- Laboratuvar Hayvanları Kullanım Sertifika Programı vd.
(<http://www.yasamboyu.hacettepe.edu.tr>).

ODTÜ Sürekli Eğitim Merkezi

1991 yılında kurulan ODTÜ Sürekli Eğitim Merkezinde 625 eğitim programı açılmış olup bu eğitim programlarına katılan öğrenci sayısı 17.681 dir. Açılan eğitim programları ise:

- İnsan Kaynakları Yönetimi Sertifika Programı,
- Zeka Oyunları Öğretimi Sertifika Programı,
- Taramalı Elektron Mikroskopu Sertifika Programı,

- Bilgi Teknolojileri Sertifika Programı,
- Sağlık Bilgi Sistemleri Sertifika Programı,
- İklim Değişikliği Sertifika Programı,
- Kalite Yönetimi Sertifika Programı,
- Savunma Sanayi Teknolojileri Sertifika Programı vd. (<http://sem.metu.edu.tr/>).

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2012 yılında faaliyete geçen Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları şunlardır:

Sertifika Programları

- Organik Tarım Yetiştiriciliği Eğitimi
- Doğuma Hazırlık Eğitici Eğitimi,
- İnsansız Hava Aracı (İHA0-İHA1) Ticari Pilot Eğitimleri,
- Yol Projelendirme Eğitimi Sertifika Programı vd.

Kişisel ve Mesleki Gelişim Programları

- Meyve Ağaçlarında Uygulamalı Budama Eğitimi,
- İleri Düzeyde MS Excel Eğitimi,
- Grafik Tasarım ve Photoshop CC Eğitimi,
- Atomik Kuvvet Mikroskobu Kullanım Uygulamaları Eğitimi,
- Geriatrik Bakım Eğitimi vd.

Dünya Dilleri

- Genel Almanca Eğitimi,
- Arapça Dil Eğitimi I. ve II. Kur,
- İngilizce Writing Eğitimi,
- Arapça Dil Bilgisi Eğitimi/ Nahiv,
- Hızlandırılmış Genel İngilizce Eğitimi vd. (<http://esogusem.ogu.edu.tr>).

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenim Uygulama ve Araştırma Merkezi

2005 yılında kurulan Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenim Uygulama ve Araştırma Merkezinin ilgili web sayfasında herhangi bir bilgi yer almayıp

gerçekleştirilen etkinlikler hakkında bir bilgilendirme, duyuru olmayıp sayfa aktif durumda değildir (<https://yomer.anadolu.edu.tr/>).

Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Akademik yapının sahip olduğu bilgi ve tecrübesini çevredeki bireyler ile paylaşmasını sağlayacak imkânlar sağlamak ve bu anlamda ihtiyaç duyulan alanlarda belgelendirme yapmayı hedefleyen Süleyman Demirel Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde verilen eğitimler:

- Temel İstatistik Eğitimi
- Temel Biyoistatistik Eğitimi,
- Özel Öğrenci Barınma Hizmetleri Yönetici Sertifika Kursu
- İleri Düzey Excel Eğitimi
- Temel Düzey Excel Eğitimi
- 3DSMAX & Vray Eğitimi
- Autocad Eğitimi
- Bilirkişilik Temel Eğitimi
- Fotoğrafçılık Eğitimi
- Fotovoltaik Sistem Kurulumu Eğitimi
- IdeCAD Eğitimi
- Lisrel Uygulamalı İleri Düzey İstatistik Eğitimi
- SAP 2000 Eğitimi
- Sta4Cad Eğitimi vd. (<http://sem.sdu.edu.tr/tr/>).

Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Kendini geliştirme anlamında çabalayan her yaştaki bireyler için ihtiyaçlarına cevap verebilecek özgün ve kaliteli eğitim programları düzenlemek ve bunların koordinasyonun sağlanması ve bu şekilde yüklenilen sosyal sorumluluğun gereğini yerine getirmeyi amaçlayan Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları;

Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimleri

- Akıl ve Zekâ Oyunları Eğitimi
- AR-GE Proje Hazırlama Eğitimi

- Ebru Eğitimi
- Etkili Güzel Konuşma Ve Diksiyon
- Halı Dokuma Eğitimi
- İşaret Dili Eğitimi

Sınava Hazırlık Eğitimleri

- ALES Hazırlık Eğitimi
- DGS Hazırlık
- KPSS Hazırlık
- YDS-YÖKDİL Hazırlık Eğitimi
-

Sertifika Programları

- Aile Danışmanlığı Eğitimi
- Aile Hukuku Eğitimi
- Arabuluculuk Yenileme Eğitimi
- Bağımsız Denetçiler İçin Sürekli Eğitim
- Konkordato Komiserliği
- Manevi Rehberlik Eğitimi
- Uzlaştırmacı Eğitimi

Bilgisayar Bilişim Programları

- 3D Max Eğitimi
- AutoCAD Eğitimi
- İleri SPSS Eğitimi
- Microsoft Office Eğitimi
- Photoshop Eğitimi

[\(http://kmu.edu.tr/sem/\)](http://kmu.edu.tr/sem/).

Kayseri Abdullah Gül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (AGÜ Akademi)

2015 yılında kurulan Abdullah Gül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi kamu ve özel alanlarda faaliyet gösteren çalışanlar ve bireylere kaliteli eğitim fırsatları verme,

danışmanlık hizmeti sunma aynı zamanda toplumun ihtiyaç ve isteklerini göz önünde bulundurarak bu istekleri çağın gereklerine uygun metotlarla hızla karşılamayı amaçlamaktadır. Abdullah Gül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları:

- Siber Güvenliğe Giriş,
- Temel İngilizce Kursu
- İş İngilizcesi
- Konuşma İngilizcesidir. (<http://akademi.agu.edu.tr/>).

Kırıkkale Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2006 yılında kurulan Kırıkkale Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde Yaşam boyu eğitimi ilke ederek toplumun belirlenen ihtiyaçlarına yönelik olarak mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmeyi, toplumun bilgi ve beceri alanını geliştirmeyi hedeflemektedir. Kırıkkale Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Emlak Danışmanlığı
- Aile Danışmanlığı
- Temel Bilirkişilik
- Osmanlıca Kursu (1 Kur)
- Osmanlıca Kursu (2 Kur)
- Osmanlıca Kursu (3 Kur)
- Hasta Kabul (Ankara)
- Uzlaştırıcı Eğitimi (Kırıkkale-1)
- Uzlaştırıcı Eğitimi (Ankara-1)
- Uzlaştırıcı Eğitimi (Balıkesir)
- Uzlaştırıcı Eğitimi (Kastamonu-1)
- Uzlaştırıcı Eğitimi (Kayseri-1)
- Uzlaştırıcı Eğitimi (Samsun)
- Yükselme ve Unvan Değişikliği Sınavı vd. (<https://sem.kku.edu.tr/>).

Kırklareli Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Alanında deneyimli akademik kadrosundan yararlanarak toplumun ihtiyaçlarına yönelik özgün ve kaliteli eğitim-öğretim programları hazırlamayı hedefleyen Kırklareli Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- İş Güvenliği Eğitimleri,
- Dış Ticaret Programı,
- Markalaşma Programı,
- Girişimcilik Eğitimi,
- Temel İlkyardım Eğitimi,
- Zeytinyağı Tadım Eğitimi,
- DGS Hazırlık Kursu,
- Güneş Elektrik Santrali Temel Eğitimi ve Bilgisayar Destekli Proje Çizimi Kursu vd. (<https://sem.klu.edu.tr/>).

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2008 yılında kurulan Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi bilim ve teknoloji alanında yaşanan gelişmeleri ve bilgi birikimini topluma yaymayı amaçlamaktadır. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

Bilgisayar Sistemleri

- Temel Bilgi Teknolojileri Kursu
- Uygulamalı Web Yazılımı Kursu
- Bilgisayar Destekli Çizim ve Tasarım
- Photoshop Kursu

Spor Eğitim Programları

- Tenis Kursu
- Badminton Kursu
- Step- Aerobik ve Fitness Kursu

Dil Eğitim Programları

- Genel Arapça Kursu (Başlangıç Aşaması)
- Beceri Kazandırma Programları
- Anlayarak Hızlı Okuma
- Etkili İletişim Ve Beden Dili

Kültür, Sanat ve Kişisel Gelişim Programları

- Seramik Sanatı
- Girişimcilik
- Drama
- Diksiyon
- Fotoğraf Çekimi ve Görsel Düzenleme
- Hızlı Klavye Kullanımı (F Klavye)
- Dijital Fotoğrafçılık
- İlk Yardım Eğitimi
- Afet Bilinci Eğitimi
- Çocuk Bakım ve Oyun Odası Sosyal Etkinlikleri
- İletişim Yöntem ve Teknikleri
- İşaret Dili
- Hasta Bakım Elemanı
- Halkla İlişkiler Elemanı
- Temel Sekreterlik Hizmetleri vd. (<https://aesem.ahievran.edu.tr/>).

Konya Selçuk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2007 yılında kurulan Konya Selçuk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin amacı, öncelikle öğrenciler olmak üzere kamu ve özel kurumlarda faaliyet gösteren bireylerin ihtiyaç duydukları alanları belirleyerek bu kapsamda eğitim programları, kurslar, seminerler düzenlemektedir. Konya Selçuk Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

Sertifika Programları

- Veteriner Sağlık Teknikerlerine Yönelik Müfredat Tamamlama Ve Suni Tohumlama Eğitimi,
- Arabuluculuk Sertifika Programı,
- Aktüerya Hukuku Bilirkişilik Eğitimi Sertifika Programı vd.

Uzaktan Eğitim Programları

- İletişim Teknikleri
- Verimlilik Yönetimi Eğitimi,
- Sosyal Medya Kullanımı,

- Sosyal Psikoloji Eğitimi,
- Yaratıcı Drama Eğitimci Eğitimi,
- Manevi Rehberlik Eğitimi vd.

Mesleki ve Kişisel Gelişim Eğitimleri

- Dijital Pazarlama Ve Sosyal Medya Uzmanlığı Eğitimi,
- Dış Ticaret Uzmanlığı Eğitimi,
- Mantar Yetiştiriciliği Eğitimi,
- Diksiyon ve Beden Dili Eğitimi,
- Eğiticinin Eğitimi vd.

Hobiler ve Aktiviteler

- Çocuklar İçin Sanat Eğitimi,
- Tenis Eğitimi,
- Çocuklar İçin Temel Düzey Kodlama Eğitimi vd. (<https://selcuksem.selcuk.edu.tr/>).

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2009 yılında kurulan Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde açılan eğitim programları:

- Montessori Eğitimci Eğitimi,
- Oyun Terapisti Eğitimci,
- Drama Eğitimci Eğitimi,
- Satranç Eğitimi,
- Gelişim Testleri Uygulayıcısı Eğitimi,
- Atölye Çalışması İle Girişimcilik Kursu vd. (<https://nevsem.nevsehir.edu.tr/>).

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2010 yılında kurulan Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi her yaş ve kesimden bireyin kaliteli hizmet alması anlamında özgün ve kaliteli eğitim programları düzenlemek ve bu kapsamda yüklenilen sosyal sorumluluğu yerine getirmeyi amaçlamaktadır. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde verilen eğitim programları:

- C Sınıfı İş Güvenliği Uzmanlığı,
- Ruminant Hayvan Besleme ve Rasyon Hazırlama Teknikleri,

- Akademik Bilgi Sistemi ve Aktif Danışmanlık Sistemi,
- Doğum Öncesi Hazırlık Eğitici Eğitimi,
- Zirve Muhasebe Eğitim,
- Temel İş Sağlığı ve Güvenliği,
- Ney Eğitimi,
- Aile Danışmanlığı,
- Yaratıcı Drama Liderliği vd. (<https://nevsem.nevsehir.edu.tr/>).

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2003 yılında kurulan Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinin amacı örgün eğitim dışında toplumun eğitim duyduğu tüm alanlarda aynı zamanda araştırma ve proje yapılan alanlarda eğitimler ve sosyal etkinlikler düzenlemektir. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Deney Hayvanları Kullanım Kursu,
- B1 ve B2 Seviye İngilizce Kursu,
- ALES Kursu,
- KPSS Kursu,
- SPSS Kursu,
- YÖS Kursları,
- DGS Kursu,
- Konuşma İngilizcesi vd. (<https://cusem.cumhuriyet.edu.tr/>).

Yozgat Bozok Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2007 yılında kurulan Bozok Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- YDS,
- İngilizce Kursu (<https://bosuyam.bozok.edu.tr/>).

2.3.4.7. Ege Bölgesinde Bulunan Sürekli Eğitim Merkezleri

Ege bölgesinde TÜSEM'e üye 12 sürekli eğitim merkezi bulunmaktadır. Bu merkezlerin 4' ünü İzmir ilinde bulunan SEM'ler oluşturmaktadır. Bölgenin en yaşlı Sürekli Eğitim Merkezi 1998 yılında kurulan İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi, en genci ise 2018 yılında kurulan İzmir Katip Çelebi ve İzmir Demokrasi Üniversitesidir. Ege Üniversitesinde bulunduğu bölgenin konumundan dolayı serbest dalış, zıpkınla balık avcılığı gibi eğitim programları düzenlenmektedir. Dokuz Eylül Üniversitesi sürekli eğitim merkezinde bulunduğu bölgenin koşullarını dikkate alarak Rusça, Yunan mitolojisi eğitim programları düzenlenmektedir.

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2007 yılında kurulan Adnan Menderes Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

Sertifika Programları

- Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi,
- Eczacı Teknisyenliği,
- Luca Sertifika Programı,
- Jeotermal Enerji Personel Eğitimi,
- Proje Yazma Eğitimi,
- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı,
- Temel Yangın Eğitimi,
- Yüksekte Çalışma Eğitici Eğitimi,
- YÖK Dil Kursu vd.

Uzaktan Eğitim

- Dış Ticaret Eğitimi,
- İnsan Kaynakları Eğitimi,
- Dikkat ve Algı Testleri Uygulayıcı Eğitimi,
- Masal Terapisi Eğitimi vd.

Meslek İçi Eğitimler

- Temel Eğitim Becerileri Kursu,
- Sağlıkta Araştırmalar Yöntemleri Kursu,
- Eğiticinin Eğitimi vd. (<https://adusem.adu.edu.tr/>).

Balıkesir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2005 yılında kurulan Balıkesir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi, süreklilik gösteren yaşam şartlarına uyum sağlama konusunda bireylere, kamu kurum ve kuruluşlara yaşam boyu eğitim, danışmanlık ve araştırma hizmeti sunmayı hedeflemektedir. Balıkesir Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Doğuma Hazırlık Eğitimi,
- Akıl ve Zekâ Oyunları Eğitici Eğitimi Sertifika Programı,
- A2 Almanca Kursu,
- Yaratıcı Drama Eğitimi (<http://baunsem.balikesir.edu.tr/wp/>).

Denizli Pamukkale Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

“Herkes kaliteli eğitim, her yaşta ve sürekli eğitim, bireylerin dolaşımı “ ilkesi ile hareket eden Pamukkale Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi bünyesinde çok sayıda eğitim programları gerçekleştirmektedir. Bu eğitim programları:

- Yoğunlaştırılmış Gramer ve Kelime Kursu,
- Kalite Yönetimi Kursu,
- Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası,
- Nitelikli Hesaplamalar Bilirkişilik Eğitimi Sertifika Programı,
- Yabancılar Türkçe Öğretimi,
- Fransızca Kursları,
- Zeka Oyunları Öğretmen Eğitimi,
- B Sınıfı İş Güvenliği Eğitimi,
- Almanca Kursu,
- YDS Kursu,
- Aile Danışmanlığı Sertifika Programı vd. (<http://www.pau.edu.tr/pausem/>).

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

Bireylerin eğitim ihtiyaçlarını belirleyerek buna yönelik eğitim fırsatları sunmak, üniversite ve içinde bulunduğu şehrin kültürünü eğitim projeleri ile uluslararası düzeyde tanıtmayı hedefleyen Dumlupınar Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- İngilizce Kursu,
- Aile Danışmanlığı Eğitim Programı,
- İş Sağlığı ve Güvenliği Kursu,
- Meslek Mensubu Geçiş Dönemi Eğitim Programı,
- Mekatronik Yaz Okulu. (<http://dpusem.dpu.edu.tr/>).

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2011 yılında kurulan Celal Bayar Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi piyasanın ihtiyacı olan iş gücüne yönelik eğitim programları düzenlemek, bireylerin, üniversitenin ve kamu kurum kuruluşların hizmet içi eğitim taleplerini karşılamak aynı zamanda mesleki eğitim taleplerini güncel bilgi ve teknolojileri kullanarak yaşam boyu öğrenme kapsamında karşılamayı hedeflemektedir. Celal Bayar Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitim programları:

Sertifika Programları

- Bilirkişilik Temel Eğitimi,
- İşaret Dili,
- Yağlı Boya Tuval Teknikleri,
- İşyerinde Ekip Çalışması,
- Dış Ticaret Eğitimi

Mini MPA Programı

- İşletme Tezli Yüksek Lisans Sertifika Programı

İngilizce Eğitimleri

- Diğer Yabancı Dil Programları (<http://cbusem.cbu.edu.tr/>).

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü

2016 yılında faaliyete başlayan Muğla Sıtkı Kocaman Üniversitesi Yaşam Boyu Öğrenme Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğünde gerçekleştirilen eğitimler:

- Girişimcilik,
- Eğiticinin Eğitimi,
- Yaratıcı Drama Eğitmenliği Liderliği,
- Liderlik ve Motivasyon Eğitimi,

- PCM,
- Taş kırma,
- Diksiyon Sertifika Programı. (<http://muyom.mu.edu.tr/>).

İzmir Demokrasi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2018 yılında kurulan İzmir Demokrasi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- İngilizce A1, A2 ve B1 Düzeyi Eğitimi
- Hızlandırılmış TOEFL Sınavlarına Hazırlık Eğitimi
- MaxQDA ile Nitel Veri Analizi
- Hızlandırılmış İngilizce YDS ve YÖK-DİL Sınavına Hazırlık Eğitimi Programı
- Farsça YDS Hazırlık Eğitimi
- Özel Sağlık Kurumları İçin Uygulamalı Sosyal Güvenlik Eğitimi
- Drama ile Personel – Hasta İletişim Becerileri
- Sağlık Hukuku Sertifika Programı
- Kültürel Miras ve Sanat Danışmanlığı
- Kamuda Sosyal Güvenlik Uygulamaları Eğitimi
- Konkordato Komiserliği Eğitimi Sertifika Programı
- İspanyolca A1-1 Düzeyi Dil Kursu
- Kodlama Eğitimi Sertifika Programı
- SPSS ile İstatiksel Veri Analizi
- Robotik Eğitimi Sertifika Programı
- Sanatla Terapi ve Yaratıcılık Atölyesi Programı Eğitimi
- Yabancılar İçin Türkçe Dil Eğitimi
- İşaret Dili Eğitimi
- Oyunbaz İyileşmeler vd. (<https://idusem.idu.edu.tr/>).

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2018 yılında kurulan İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi yaşam boyu öğrenme çerçevesinde bireylerin, toplumun ve kurumların ihtiyaçlarını belirleyerek bu kapsamda bu ihtiyaçlara cevap verebilecek kaliteli, güvenilir eğitimler sunmayı hedeflemektedir. İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitimler:

- Adli Davalarda Hesap İşleri Uzmanlık Eğitimi
- Satış Yöneticiliği Sertifika Programı,
- Robotik Kodlama ve Maker Eğitmenliği Eğitimi Programı,
- Uygulamalı Proje Yazımı, Yönetimi ve Değerlendiriciliği Eğitimi,
- Bilirkişilik Temel Eğitimi,
- Algoritma ve Kodlama (<http://sem.ikc.edu.tr>).

İzmir Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2016 yılında kurulan İzmir Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen etkinlikler çeşitlilik göstermekte olup bu etkinlikler ise şunlardır:

Mesleki Eğitim Programları

- Stok Yönetimi
- Üretim Planlama Ve Kontrol
- İmalat Süreçlerinde Performans Yönetimi
- Veri Madenciliği
- Profesyonel Yaşamda Kriz Yönetimi
- Toplam Kalite Yönetişimi Eğitimi
- Bütünleşik Pazarlama İletişimi Eğitimi

Spor Programları

- Serbest Dalış Ve Zıpkınla Balık Avcılığı

Kültür, Sanat Ve Kişisel Gelişim Prog.

- Fotoğraf Atölyesi Sertifika Programı
- Öğretim Süreçlerinde Yaratıcı Drama
- Yaratıcı Drama Modül 2
- Ebru Atölyesi
- Film Dili
- Yaratıcı Drama Modül 1

Meslek Edindirme Programları

- Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Sertifika Programı

- Müşteri İlişkileri Yönetimi Ve Satış Eğitimi

İleri Uzmanlık Eğitimleri

- Bilgi Teknolojileri Yönetimi Sertifika Programı
- Dördüncü Sanayi Devrimi Farkındalık Eğitimi ve Dijital Dönüşüm Uzmanlığı
- Ar-Ge, Teknoloji ve İnovasyon Sertifika Programı (<http://egesem.org>).

İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

1998 yılında kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Üniversitenin bünyesinde yer alan çeşitli birimlerinde ile ilgili üretilen bilgi ve deneyimlerin toplumun bütün kesimlerine de aktarılmasını hedeflemektedir. Dokuz Eylül Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen etkinlikler:

İngilizce Programları

- Akademik Çeviri Kursu
- Çince
- Çocuklar İçin Çince
- Yunanca Kursu (A1)
- Rusça Kursu (A1)
- Rusça Kursu (A2)
- Almanca (A1.1-A1.2)

Kişisel Gelişim Programları

- Etkili Sunum Teknikleri Eğitimi
- Yunan Mitolojisi Kursu
- Yaratıcı Yazarlık
- Türk Temel İşaret Dili Kursu
- Arkeoloji ve Sanat Tarihi Kursu
- Edebiyat Felsefe ve Psikanaliz

Hukuk Programları

- Konkordato Eğitimi
- Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Programı (Temel Eğitim)
- İş Hukuku Uyuşmazlıklarında Zorunlu Arabuluculuk Uzmanlık Eğitim Programı

İşletme-Yönetim Programları

Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi Uzmanlık Sertifika Programı(<http://desem.deu.edu.tr>).

İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2012 yılında faaliyete geçen “*Bilim ve teknolojiye öncü, eğitimde özgün bir dünya üniversitesi*” olma felsefesiyle hareket eden İzmir Yüksek Teknoloji Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen eğitim programları şunlardır:

- Sanayi 4.0 Sertifika Programları
- Ar-Ge ve İnovasyon Eğitimleri
- Bilgisayar Destekli Uzmanlık Programları
- Proje Yönetimi Eğitimleri
- Uzmanlık Eğitimleri
- Yabancı Dil Eğitimleri
- Dijital Medya Geliştirme Programlarıdır. (<http://sem.iyte.edu.tr/>).

Uşak Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi

2008 yılında faaliyete geçen Uşak Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezinde gerçekleştirilen etkinlikler:

- ÜDS Hazırlık Kursu
- Net-Cad Kursu
- Yaşlı ve Hasta Bakımı Sertifika Programı
- Pedagojik Formasyon Eğitimi Sertifika Programı
- NLP Teknikleri Semineri
- Kamu Kurumlarında Kariyer Meslekler ve Meslek Sınavları Semineri
- Temel ve Teknik Analizle Borsacılık Eğitimi

Bilişim Teknolojileri Programları

- Bilgisayar işletmenliği
- Web tasarımı
- AutoCad
- NetCad
- SolidWorks

Profesyonel Gelişim Programları

- Toplantı ve Zaman Yönetimi
- Çatışma yönetimi
- Stres Yönetimi
- İletişim Becerileri
- Liderlik
- Drama

Örgütsel Gelişim Programları

- Dış Ticaret Hukuku ve Uygulamaları
- Toplam Kalite Yönetimi
- Finans Yönetimi
- KOSGEB Tabanlı Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi
- İnsan Kaynakları Yönetimi (<https://usem.usak.edu.tr>).

Bayburt Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Çankırı Karatekin Üniversitesi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezlerinin ilgili web sayfalarına ulaşılammış olup, bunlara ilişkin veriler elde edilememiştir.

2.4.Sürekli Eğitim Merkezlerinin Sorunları

2006 yılında Ankara’ da yapılan 1. Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri toplantısında sürekli eğitim merkezleri ile ortaya konulan temel sorunlar “ Kalite, Eğitim, İçerik, Organizasyon Sorunları, Yasal Sınırlamalar ve Haksız Rekabet” olarak belirtilmiştir.

Sürekli Eğitim Merkezlerinin güçlü ve zayıf yönlerini swot analizi ile tespit etmek mümkündür. Stratejik yönetimin temel süreçlerinden birisini oluşturan swot analizi örgütsel ve çevresel olumlu ve olumsuz yönleriyle ele alınmasını esas almaktadır (Cebecioğlu, 2006). Organizasyonlarda swot analizi yapılmasının 2 faydası bulunmaktadır. Yapılan swot analizi ile organizasyonun mevcut durumu tespit edilmektedir. Bu kapsamda güçlü ve zayıf yönleri ile organizasyonun karşı karşıya olduğu fırsat ve tehlike unsurları ortaya konulmasıyla çalışılır. Aynı zamanda swot analizi ile organizasyonun gelecekteki durumunun ne olacağı analiz edilebilir (Aktan, 1999).

Bulut’a göre (2009) Sürekli Eğitim Merkezleri ile ilgili ortaya çıkan birtakım problemler bulunmaktadır. Bu sorunlar yaşam boyu eğitim olanaklarının önünü tıkamakta,

gelişimini durdurarak, bireylere erişimini kısıtlayabilmektedir. Bu anlamda Sürekli Eğitim Merkezleri ile ortaya çıkan sorunlara bakıldığında zaman Türkiye'deki Sürekli Eğitim Merkezleri piyasa ile rekabet edebilir potansiyele sahip değildir. Ücretlerin yüksek olması, taksitlendirme imkânının olmaması ve devlet tarafından kursa katılan kursiyerlere maddi destek sağlanmamasından dolayı kursiyerler tarafından sürekli eğitim durumu tercih edilmemektedir. Aynı zamanda belgelerin uluslararası alanda ve yurt içinde işe alımlarda geçerliliğinin olmaması da bu merkezleri olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Sürekli Eğitim Merkezlerindeki açılan kurslar belirli düzeyde kurslardır. Bu kursların üst seviyede olan programları açılmamaktadır (Bulut, 2009).

Doğu (2010)'ya göre ise Sürekli Eğitim Merkezlerinin en önemli sorunlarından birisi eğitim maliyetinin yükselmesine neden olan döner sermaye işlemleri olmaktadır. Fiziksel yetersizlikler ve idari personel yetersizliği sorunlar arasında yer almaktadır. Bu sorunların başında yer alan döner sermaye probleminin çözümünde ise farklı sektörlerde uygulanan vergi muafiyetlerinin eğitim alanında da olması gerekmektedir (Doğu, 2010).

Öztürk ise (2010) 2008-2009 yılları arasında Sürekli Eğitim Merkezlerindeki yaşanan gerilemenin temel nedeni Maliye Bakanlığı'nın kararnamesi sonucunda denge tazminatının, döner sermayeden pay alanlardan kesilmesi uygulamaya başlanması olmuştur (Öztürk, 2010). Bu durum beraberinde denge tazminatına maruz kalan öğretmenlerin kurs vermekten vazgeçmesine ve yalnızca emekli yâda dışarıdan öğretmenlerin bu işe gönüllü olmasına neden olmuştur. Bu durumda kurs ve kursiyerlerin sayısının azalmasına neden olmuştur. Bu durum sürekli eğitim merkezlerinin temel sorunları arasında yer almaktadır. Yaşanan bu temel sorunlar karşısında tam gün yasasının sürekli eğitim merkezleri için uygulanmaması ve SEM'lerin ayrı bir kategoride değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir (Öztürk, 2010).

Bulut'a (2009) göre ise bu sorunlar karşısında ortaya konulabilecek öneriler ise ulusal sürekli eğitim merkezleri ağı kurarak sürekli eğitim merkezleri arasındaki işbirliği ve iletişimi hızlandırılıp ve kolaylaştırılabilir. Devlet kurumları ve yerel yönetimlerin yaratacağı destekleyici ortamlar ile sürekli eğitim merkezlerinde bölgesel ihtiyaçlarına cevap verebilecek programlar oluşturulabilir. Bu kapsamda toplumsal ve iş ihtiyaçları belirlenerek, doğan ihtiyaçları karşılayacak proje kaynakları araştırılabilir. Açılan kursların yanı sıra daha üst seviyede kurs programları düzenlenebilir. Üniversitelerde kurulan sürekli eğitim merkezlerinin piyasayla daha rahat rekabet edebilmesi ve kursiyer katılımlarının

yükseliş göstermesi için Sürekli Eğitim Merkezlerinin fiziki olanakları iyileştirilmeli ve çalışan personele sağlıklı imkânlar sağlanmalıdır. Gerçekleştirilen programlar sonunda kursiyerlere yurt içi ve yurt dışında geçerliliği olan sertifikalar verilmelidir (Bulut, 2009).

Bu kapsamda Sürekli Eğitim Merkezlerinin sorunlarına ilişkin 3-4 Kasım 2006 tarihinde Orta Doğu Teknik Üniversitesinde gerçekleştirilen “Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Toplantısı”nda sorunlar ve çözüm önerileri iki kapsamda ele alınmıştır. İlk süreçte Sürekli Eğitim Merkezlerinde karşılaşılan temel sorun alanları ortaya konulmuştur. Bu sorun alanları yetişmiş- eğitilmiş insan kaynağı eksikliği, fiziksel olanaklar, kurslara ilişkin tanıtım ve duyurular, haksız rekabet ortamı, kurs sonunda verilen belgelerin geçerliliğinin olmaması, kurslarda verilen eğitimler, kursiyer takibi, yapılan bilinçsiz talepler, kursun ciddiye alınması ve gerçekleştirilen eğitim yöntemleri olarak belirtilmiştir. İkinci süreçte ise ekonomik boyutlar ele alınmıştır. Bu anlamda yaşanan sorunlar süreçlerin uzaması, harcamalar ve ödemelere ilişkin mali engeller olarak belirtilmiştir. Gerçekleştirilen bu toplantı sonucunda; Sürekli Eğitim Merkezlerinde eğitimlerin içeriği, verilen eğitimlerin kalitesinin ölçülmesi, kurs sonunda verilen belgeler, bu süreçte izlenen mali ve bürokratik süreçler gibi konularda farklı uygulamalar yapıldığı ve bu konulara ilişkin Sürekli Eğitim Merkezleri arasında bir uyumun olmadığı tespit edilmiştir (SEM Bülteni, 2007). Belirtilen bu sorunlara paralel olarak yapılan toplantıda mali ve bürokratik sorunların yetkili merciler karşısında bütünü temsil edecek şekilde çözümlenmesini sağlamak ve Sürekli Eğitim Merkezlerini daha etkin ve kaliteli eğitim veren kurum yapısına dönüştürmek için işbirliğinin şart olduğu ve bu kapsamda Türkiye’de ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri birliği kurulmasının gerektiği belirtilmiştir (SEM Bülteni, 2007).

Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Toplantısı Bildirgesinde Sürekli Eğitim Merkezlerinin sorunları ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerileri ele alınmıştır. Gerçekleştirilen bu toplantıda ele alınan sorunlar ve çözüm önerileri şu şekilde belirtilmiştir:

Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin sorunlar:

- Sürekli Eğitim Merkezlerinin başlıca sorunlarından biri denge tazminatı uygulamasıdır.
- Toplum eğitimine yönelik etkin role sahip olan Sürekli Eğitim Merkezlerinin bu eğitimleri gerçekleştirmesi kapsamında yetersiz olduğu eğitim salonları ve idari bina sorunu yer almaktadır.

- Sürekli Eğitim Merkezleri akademik birim olarak görülmemekte ve bu sorunda gerçekleştirilecek faaliyetler ve kurumsallaşmanın önünü tıkamaktadır.

Sürekli Eğitim Merkezlerin sorunlarına ilişkin çözüm önerileri

- Gerçekleştirilen eğitimlerden elde edilen gelirlere döner sermaye işletmesi tarafından yapılan kesintiler asgari düzeye indirilebilir.
- Öğretim elemanlarından kesilen denge tazminatı kaldırılabilir.
- SEM Müdürler Konseyi kurularak sürekli eğitim merkezlerine ilişkin tüm sorunlar tek çatı altında toplanabilir.
- Kurulan bu konsey çatısı altında bilgi akışı hızlandırılabilir.
- Türkiye kapsamında gerçekleştirilen eğitimlere olan talep artırılabilir. Ulusal-Uluslararası düzeyde projelere yönelik çalışmalar yapılabilir ve kurulan iletişim ağı ile bilgi ve dokümantasyon paylaşımı artırılabilir (Ulusal Sürekli Eğitim Merkezler Toplantısı Kapanış Bildirgesi, 2010).

TUSEM Konsey Başkanı Prof. Dr. Eser Yıldırım'a (2015-2017 Dönemi) göre araştırma uygulama merkezlerinin tabi olduğu yasal mevzuat yaşam boyu eğitim merkezlerinin döner sermaye gelirlerinin kullanılmasında önemli problemlere yol açmaktadır. Bu durum alanında uzman eğitimcilere ödeme yapılamamasını, döner sermaye kapsamında gerçekleştirilen ödemelerde oluşan kesintiler öğretim elemanlarına düşük ücret verilmesine neden olmaktadır. Bu sorunlar karşısında Sürekli Eğitim Merkezlerine kurumsal kimlik kazandıracak yasal düzenlemeler yapılmalı, döner sermaye mevzuatı öğretim elemanlarına Sürekli Eğitim Merkezlerinde kurslar vermesini teşvik edici nitelikte olmalıdır. Ayrıca merkezlerde verilen eğitimlerin kredi sistemine dâhil edilmesine ilişkin politikalar geliştirilmelidir. Üniversitelerde Sürekli Eğitim Merkezleri çatısı altında verilmekte olan eğitimlerin kalitesini arttıracak ve güvence altına alacak projeler faaliyete geçirilebilir. Yıldırım aynı zamanda ülkemizde yaşam boyu eğitim alanındaki en önemli sorunlardan birisi olarak ta sertifikalı eğitim veren birçok kamu veya özel kurumun olması ancak verilen bu eğitimlerin standardizasyonu ve sertifikaların geçerliliği bunun yanı sıra yasal düzenlemelerin ve kontrol mekanizmalarının olmaması olarak vurgulamıştır. Bu anlamda eğitim veren kurumların kalitesinin artırılmasına yönelik uygulamaların ve yaygın öğrenme

programlarının hazırlanması için özendirici politikaların geliştirilmesine ihtiyaç bulunduğu belirtilmiştir (Yıldırım, 2015).

2018 yılında Bartın Üniversitesinde gerçekleştirilen Türkiye Sürekli Eğitim Merkezleri 2018 Güz Genel Kurul Toplantısı ve Çalıştayında ise elde edilen sonuçlar şu şekilde belirtilmiştir.

- Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından verilen eğitimler ve eğitimler sonrası verilen belgelerin kalite standartlarının belirlenip denetiminin yapılması gerekmektedir.
- Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından gerçekleştirilen eğitimler sonrası verilen belgelerin tüm kamu kurumlarında tanınırlığının sağlanması konusunda çalışmalar yürütülmelidir.
- Sürekli Eğitim Merkezlerinde görev yapan yöneticilerin özlük hakları konusunda çalışmalar yapılarak iyileştirilme yoluna gidilmeli ve bu anlamda Sürekli Eğitim Merkezi yöneticiliğinin özendirilmesi gerekmektedir.
- Sürekli Eğitim Merkezi üyelerini karşılaştıkları sorunları tartışabilecekleri ve uygulama, tecrübelerini paylaşabilecekleri sosyal medya grubu oluşturulması tüm Sürekli Eğitim Merkezlerine önemli katkı sağlayacaktır.
- Sürekli Eğitim Merkezleri ve MEB Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı birimler arasında ortak çalışmalar yapılması ve ortak eğitim sayısının artırılması ile birlikte nicelik ve nitelik anlamında toplumun ihtiyaç duyduğu yaşam boyu eğitimin artış sağlanmış olacaktır (www.tusem.bartın.edu.tr).

2.5. Sürekli Eğitim Merkezleri İle İlgili Araştırmalar

2.5.1. Yurtiçi Araştırmalar

Kılıklı (2008) yılında yapmış olduğu araştırmada tarama modeli kullanarak 34 devlet üniversitesindeki Sürekli Eğitim Merkezlerinden seçmiş olduğu 12 sürekli eğitim merkezi yöneticilerine “Sürekli Eğitim Merkeziniz hakkında belirtmek istediğinizi başka görüş ve önerileriniz var mı?” sorusu kapsamında elde edilen verilere göre Sürekli Eğitim Merkezlerinde yaşanan sorunlar ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerine ilişkin bulguları şu şekilde ele almıştır.

Yaşanan Sorunları	Çözüm Önerileri
- Mali sorunlar	- Mali özerklik
- Mali oranlardaki kesintiler	- Vergi muafiyeti
- Denge tazminatı	- Personel ve donanım desteği
- Bürokratik sorunlar	- Üniversite\ Üst Yönetimin desteği
- Döner sermaye	- Ortak dil oluşturmak
- Mevzuat	- SEM birliği kurulması
- Personel yetersizliği	- Üniversite etkinliklerinin planlanması
- Fiziksel altyapı yetersizliği	- Akademik çalışmaya dâhil edilmesi

Arslan (2008) tarafından yapılan “Türkiye de Üniversitelerdeki Sürekli Eğitim Merkezlerinin Yapısı ve İşlevleri” konulu araştırmada Türkiye’deki sürekli eğitim merkezlerinin yapısı ve bunların işlevleri ele alınmıştır. Araştırmanın sonucunda merkezler arasında iletişim ve işbirliğinin eksikliği ve bununda yetişkin eğitiminin gelişimini olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Sürekli Eğitim Merkezlerinin yerel ihtiyaçları belirlenip devlet kurumları ve yerel yönetimlerin desteğiyle proje üretilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Arslan, 2008).

Erguvan’ın (2002) “Yetişkin Eğitimi Yöneticilerinin Yeterliliklerinin Belirlenmesi” adlı araştırmasında İstanbul’da bulunan Halk Eğitim Merkezleri ve Sürekli Eğitim Merkezleri yöneticilerinin, yönetim süreçleri, liderlik boyutlarındaki yeterlilik düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. İstanbul’da bulunan 33 halk eğitim merkezi ve 7 üniversitedeki yönetici ve yönetici yardımcısı olarak görev yapan 70 kişiye anket uygulanmıştır. Genel tarama modeli uygulanan araştırma sonucunda yetişkin eğitimi yöneticilerinin genel olarak öğretmen yetiştiren okullardan mezun oldukları, yetişkin eğitimi konusunda eğitim almadıkları ortaya konulmuştur. HEM yöneticilerinin mali plan yapma, hizmet içi eğitim düzenleme, pazarlama ve halkla ilişkiler konusunda düşük düzeyde yeterliliklere sahip olduğu, SEM yöneticilerinin ise planlama boyutunda düşük yeterlilik gösterdikleri belirlenmiştir (Erguvan, 2002). Yöneticilerin belirtilen konularda yeterlilik düzeylerinin istenilen düzeyde olmaması da sürekli eğitim merkezlerinde ortaya çıkabilecek sorunlar arasında yer almaktadır.

Çelik’in (2007) “Yerel Kalkınma İçin Üniversite Sürekli Eğitim Birimleri: ODTÜ SEM Örneği” adlı çalışmasında sürekli eğitim birimlerinin bilgi ekonomisi kapsamında yerel kalkınmaya katkısı vurgulanmıştır. Bu anlamda Türkiye’deki Sürekli Eğitim

Merkezlerinin ne ölçüde bu amaca hizmet ettikleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Nitel ve Nicel yaklaşımlar ile 2006 yılında düzenlenmiş olan “Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri” toplantısına katılan yöneticilerden veriler elde edilmiştir. Araştırma sonucunda ise; Sürekli Eğitim Merkezlerinin üniversite- toplum arasındaki ilişkiyi geliştirmek ve toplumun ihtiyaçlarına hizmet etme konusunda faaliyetlerini gerçekleştirmediği ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra Sürekli Eğitim Merkezleri gelişen ekonomik sistem içerisinde üstlenebilecekleri yerel kalkınmaya hizmet etme rolünü de yerine getiremediği belirtilmiş ve bu aksaklığın giderilmesi için de kapsamlı bir stratejinin geliştirilmesi ve bu anlamda makro ve mikro ölçekli politika önerilerinin ortaya konulması gerektiği belirtilmiştir (Çelik, 2007).

Aslan, Sağlam ve Yıldırım (2012) tarafından “Halk Eğitim Merkezlerindeki Yaşam Boyu Öğrenme Amaçlı Eğitim Programlarının Katılımcı Görüşlerine Dayalı Değerlendirilmesi” adlı çalışmada çalışma gurubunu Odunpazarı Halk Eğitim Merkezinde açılmış olan farklı kurslara kayıtlı olan 15 katılımcı oluşturmaktadır. Yapılan araştırma sonucunda katılımcılar kurslara katılmalarındaki beklentilerinin büyük ölçüde karşılandığını ve memnuniyet düzeylerinin yüksek olduklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar katıldıkları kursların kendilerine sosyal anlamda geliştirdiğini ve ders saatlerinin sunulan içerikler anlamında da yeterli olduklarını belirtmişlerdir (Aslan, Sağlam ve Yıldırım, 2012).

2.5.2. Yurtdışı Araştırmalar

Carp, Peterson ve Roelfs (1974) tarafından “Yetişkin Öğreniminde İlgi ve Deneyimler” adlı çalışmasında yetişkin eğitimi ile ilgili programlara katılımı engelleyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan araştırmada yetişkinlerin kurslara devam edememe nedenleri ele alınmış ve araştırma sonucunda ise bu nedenler; maliyet, zaman kısıtlılığı, yaş faktörü (yaşın ilerlemiş olması), ilgisizlik ve öğrenmeye karşı olumsuz tutumlar, ailesel ve işle ilgili faktörler olarak saptanmıştır.

Belseim (1982) tarafından yapılan “Continuing Professional Education Centers For Ministry, Law, Education And Health Professions: An Analysis Of The Relationship Between Organizations And Their Environments” çalışmada Sürekli Eğitim Merkezleri ile çevreleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Yapılan çalışma sonucunda ise sürekli eğitim merkezlerinin 4 farklı çalışma modeli gösterdiği ve SEM’lerin ortalamalarının bu çalışma modelleriyle sistematik bir şekilde değiştiği tespit edilmiştir. Hizmet yönelimli SEM’ler

daha bireyselleştirilmiş ve uygulayıcıların çalışma alanına göre yerleştirilmiş öğrenme etkinliklerinin üzerinde durmaktadır. Eğitime yönelik SEM'ler de ise daha uzun süren ve sıralı olan öğrenme etkinlikleri üzerinde durulur. Bu kalıpların çevresel etkilerle sistematik bir şekilde değiştiği bulunmuştur (Belsheim, 1982).

Alamprese (1993) tarafından gerçekleştirilen “Systematizing Adult Education: Final Report of The Connecticut Adult Performance Program (Yetişkin Eğitimi sistemleştirme: Connecticut Yetişkin Performans Programı Sonuç Raporu)” adlı çalışmada yetişkin okuryazarlık eğitiminin artırılmasına ilişkin gerçekleştirilen Yetişkin Performans Programı'nın Yetişkin Öğrenim ve Eğitim Bürosu'nun etkinliğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu araştırmada yetişkin okuryazarlık eğitimine katılan öğrenciler incelenmiş, okuma ve dinlediklerini anlama konusunda kişisel hedeflerine ulaşma durumları araştırılmış ayrıca öğrencilerin kurslara devam etmeme nedenleri incelenmiştir. Araştırma sonucuna göre yüksek oranda bilinmeyen nedenlerle kursu terk edenleri, kendi hedeflerine ulaşanlar takip etmiş ve bazı engeller nedeniyle kurstan ayrılmak zorunda kalanların olduğu belirlenmiş olup aynı zamanda okuma konusunda memnuniyet durumunun dinleme konusundan daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Alamprese, 1993).

Educon Diversified (1995) tarafından gerçekleştirilen “Minnesota'nın Geleceğine Yatırım: Minnesota Temel Yetişkin Eğitimi Programları'nda Okuryazarlık ve Toplumsal, Ekonomik ve Kişisel Etkileri Analizi)” adlı çalışmada temel yetişkin eğitiminin sonuçlarını belirlenmesi amaçlanmıştır. Yapılan araştırma sonucuna göre elde edilen veriler yetişkin okuryazarlık eğitiminin gerekliliğini ortaya koymuştur (Diversified, 1995).

Turner Tarafından 1998 yılında yapılan “Yaşam Boyu Öğrenme Gerçeğini Konuşmak” adlı çalışmada İskoçya Glasgow Üniversitesinde bulunan sürekli eğitim merkezi ele alınmış ve bu merkezdeki günlük kredi kursların öğretim üzerindeki etkileri ile kursların ilk üç yılda karşılaştıkları sorunlar araştırılmıştır. Katılımcılar yapmış oldukları işleri, gönüllü çalışmaları ve daha önceki yapmış oldukları işlerle ilgili deneyimleri ile ilgili açık uçlu sorulara yanıtlar vermişlerdir. Yapılan araştırma sonucunda ise akşam saatlerinde gerçekleştirilen sürekli eğitim kurslarının kredilerini tamamlamakta güçlük çeken öğrencilere bu kredileri tamamlama anlamında kolaylık sağladığı belirlenmiştir. Aynı zamanda araştırma sonuçlarına göre gündüz programlarına gelemeyen öğrencilerin sertika almaları konusunda imkân sağlanarak, uzmanlaşmak istedikleri alanlarda çalışmalarına imkan sağladığı ortaya konulmuştur (Turner, 1998).

Wehrmeyer ve Chenoweth tarafından 2006 yılında yapılan “Yükseköğretim Kurumlarının Açtıkları Sürekli Eğitim Kurslarının Rolü ve Etkileri” adlı çalışmada sürekli eğitim kurslarında verilen eğitimler aracılığıyla katılımcıların çevresel sorunlara yönelik algılarını geliştirmeyi, politikaya olan ilgilerini arttırmayı ve çevre politikalarıyla ilgili verilen eğitimlerin günlük yaşamla arasındaki ilişkisini belirlemeyi amaçlamaktadır. Katılımcılar İngiltere de Surcey Üniversitesinde yer alan çevresel strateji merkezi tarafından İngiltere Hükümeti çalışanları için çevre ile ilgili açılan sürekli eğitim kurslarına katılan kişiler arasından seçilmiştir. “Çevresel Davranış” anketi 28 sorudan oluşmakta ve beşli likert tipi derecelendirme kullanılmıştır. Anket 45 kişiye uygulanmıştır. Yapılan araştırma sonuçlarına göre; sürekli eğitim kurslarında verilen eğitimler katılımcıların çevresel konular hakkında bilgi düzeylerinin artmasında etkili olmuştur. Sorulan sorulara karşı katılımcılar kurs öncesine göre daha duyarlı davranış gösterdikleri belirlenmiştir (Wehrmeyer ve Chenoweth, 2006).

Gudo ve Ndhune (2015) tarafından “Kenya’daki Yetişkin ve Sürekli Eğitim Merkezlerine Kayıt: Bir Durumsal Analiz” adlı çalışmada 2002-2010 yılları arasında yetişkin öğrencilerin Kenya’daki yetişkin ve devamlı öğrenim merkezlerine kayıt durumları belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan araştırma sonucunda ise Kenya’da yetişkin öğrencilerin öğrenim düzeyleri sosyal, ekonomik ve kültürel faktörlerin birleşiminden dolayı yıllar boyunca düşük düzeyde gelişim göstermiştir. Yetişkin okuryazarlık dersleri için kadınların erkeklere göre daha fazla katılım gösterdikleri belirlenmiştir. Kenya’daki yetişkin ve sürekli eğitim programlarına kayıtlı yetişkin öğrencilerin % 70’ ini kadınlar oluşturmaktadır. 2008 yılında ise öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerine kaydının arttığı ortaya konulmuştur. Bu durum hükümetin 2002 ve 2008 yıllarında aldığı önlemler ve faaliyetler güvenilebilecek belirli baskı faktörlerinin bir göstergesidir (Gudo ve Ndhune, 2015).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren, örneklem veri toplama araçları ile verilerin toplanması ve analizine ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

3.1.Araştırma Modeli

Araştırma, Sürekli Eğitim Merkezlerince verilen eğitim türleri, tercih edilen eğitim başlıkları, bu eğitime katılma nedenleri ve engellerini, yürütülen eğitime ilişkin değerlendirmeleri üniversite öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda belirlemeyi amaçladığından bu çalışmada betimsel tarama modelinde genel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çünkü tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekli ile betimlemeyi amaç edinen araştırmalar için uygun bir modeldir (Karasar, 2009). Betimsel tarama modelleri kendi içinde iki bölüme ayrılmaktadır. Bu bölümler; genel tarama ve örnek olay taramalarıdır. Genel tarama modelleri; çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkındaki genel yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009).

3.2.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bulunan bir üniversitede öğrenim gören önlisans ve lisans öğrenimine devam eden 44.223 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklemi ise basit tesadüfi yöntemle seçilen 393 öğrenciden oluşmaktadır. Örneklem büyüklüğünü tespit etmek için yararlanılan anket Tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1: İki Ayrı Güven Düzeyi ve Çeşitli Kesinlik Sınırları İçin Örnek Büyüklükleri
(a*%95 Güven Düzeyi)

Evren Büyüklüğü	Kesinlik (Göz Yumulabilir Hata)				
	+ 1%	+ 2%	+ 3%	+ 4%	+ 5%
1.000	**	**	**	375	278
2.000	**	**	696	462	322
4.000	**	1500	842	522	350
5.000	**	1622	879	536	357
10.000	4899	1936	964	566	370
20.000	6489	2144	1013	583	377
50.000	8057	2291	1045	593	381
100.000	8763	2345	1056	597	383
500.000 to ∞	9423	2390	1065	600	384

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada önlisans ve lisans düzeyinde eğitim gören öğrencilerin kişisel bilgilerine ilişkin Kişisel Bilgiler Formu, Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin öğrenci görüşü ve engel olan faktörleri belirlemek amacıyla da Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde görev yapan öğretim görevlisi uzmanların da görüşü alınarak oluşturulan “Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezlerince Verilen Eğitimlere İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi Anketi” kullanılmıştır. Verilerin toplanabilmesi için gerekli yerlerden izin alınarak anket çalışması yapılmıştır.

Araştırmacılar tarafından ilgili literatür taranarak hazırlanan Sürekli Eğitim Merkezlerine İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi Anketi 5’li likert tipi olup 2 alt boyut ve 23 maddeden oluşmaktadır. Anketin alt boyutlarında Sürekli Eğitim Merkezlerin de verilen eğitime ilişkin öğrenci görüşleri ve öğrencilerin eğitimlere katılımına engel olan etmen boyutları bulunmaktadır. Anketin güvenilirlik ve geçerlik analizleri yapılmış olup, Cronbach alpha güvenilirlik katsayısı 0,80 dir. KMO testi sonucu da 0,86 olarak bulunmuştur.

Anketin uygulanmasından sonra anketten elde edilen ölçümlerin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,88 olarak bulunmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması ve Analizi

Ölçme aracı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde bir üniversitede öğrenim gören 393 önlisans ve lisans öğrencilerine uygulanmış ve uygulanan anketten elde edilen veriler SPSS 21.0 (Statistical Package for Social Sciencies) paket programı kullanılacak çözümlenmiştir.

Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği belirlenirken SPSS dağılımının normalliğine ilişkin iki test yapılmaktadır. Gözlem sayısının 30'un altında olduğu durumlarda Shapiro-Wilk, gözlem sayısı 30 üzerinde olduğu durumlarda ise Kolmogorov-Smirnova tercih edilmektedir (Ak,2008, Akt.; Can, 2014). Yapılan her iki testte de bulunan p değeri (sig.) 0,05'ten büyük olması "normal dağılımla aralarında fark yoktur" hipotezinin kabul edilerek normallığın sağlandığı anlamına gelmektedir (Can, 2017).

Yapılan araştırmada anket uygulanan grubun büyüklüğü 30'dan fazla olduğu için bu durumda Kolmogorov-Smirnova testi uygulanarak ayrıca çarpıklık ve basıklık katsayılarına da bakılmıştır. Ankete uygulanan Kolmogorov-Smirnova testi sonuçları Tablo 3.2-3.3'de gösterildiği gibi bulunmuştur.

Tablo 3.2: SEM'ler de verilen eğitime ilişkin öğrenci görüşlerinin dağılımının normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları

Kolmogorov-Smirnova	İstatistik	sd	p
Üniversite eğitimim dışında sürekli eğitim merkezlerince verilen eğitime ihtiyaç duymuyorum.	,245	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler hakkında bilgi sahibiyim.	,283	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler öğrenciler için gereklidir.	,312	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler örgün eğitimi tamamlayıcı niteliktedir.	,280	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezlerinde yürütülen çalışmalar verimli olmaktadır.	,290	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programları mesleki yeterlilik sağlamaktadır.	,224	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim faaliyetlerinin düzenlendiği fiziksel koşullar (ısınma, havalandırma, aydınlanma, oturma düzenleri) eğitim için yeterlidir.	,211	393	,000

Tablo 3.2:Devam ediyor

Sürekli Eğitim Merkezindeki eğitim programları için verilen toplam eğitim süreleri yeterli olmaktadır.	,195	393	,000
--	------	-----	------

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programı sonrası verilen sertifikalar işlevseldir.	,260	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarının içeriği yeterli olmaktadır.	,209	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim veren akademik ve idari personellerin sayısı yeterlidir.	,195	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim veren akademik personellerin mesleki nitelikleri (Genel kültür, konu alanı bilgisi, mesleki beceri ve yeterlilikleri) yeterlidir.	,206	393	,000

Tablo 3.3: SEM' ler de verilen eğitime ilişkin engel olan faktörlerin dağılımının normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları

Kolmogorov-Smirnova	İstatistik	sd	p
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına maddi koşullarımın yetersizliği sebebiyle katılamıyorum.	,259	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına derslerimin yoğunluğu sebebiyle katılamıyorum..	,254	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde istediğim eğitim programları açılmadığı için kurslara katılamıyorum.	,184	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına yetersiz duyuru nedeniyle katılamıyorum.	,234	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programları ilgimi çekmediği için katılmıyorum.	,244	393	,000
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına katılım ücretlerinin yüksek olması nedeniyle katılamıyorum.	,188	393	,000
Ev ve aile sorumluluklarım nedeniyle eğitim programına katılamıyorum.	,229	393	,000
Eğitim programını bitirmek için yeterli zamanım olmadığından katılamıyorum.	,226	393	,000
Ulaşım sorunları sebebiyle eğitim programlarına katılamıyorum.	,210	393	,000
Sağlık sorunlarım yada engellerim nedeniyle eğitim programlarına katılamıyorum.	,247	393	,000
Başarısız olma kaygısı nedeniyle eğitim programlarına katılamıyorum.	,234	393	,000

Tablo 3.2 ve Tablo 3.3'e bakıldığı zaman anketin tüm boyutlarına normallik testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. ($p < 0,05$) Bu

sonuca göre, verilerin analizinde normallik varsayımını gerektirmeyecek testlerden yararlanılmıştır.

Elde edilen verilerin analizinde; birinci aşamada bağımsız değişkenler için tanımlayıcı istatistikler olan frekans (n), yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. İkinci aşamada ise öğrenim görülen fakülte türü, gelir durumu ve cinsiyet değişkenleri ile öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerine ilişkin öğrenci görüşü ve engel olan faktörlerin fakülte türüne göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Bu nedenle verilerin analizinde MannWhitney U, Kruskal-Wallis H ve çözümlene sonucunda gruplar arasında beliren anlamlı farkın kaynağını belirlemek amacıyla da posthoc test istatistiklerinden Bonferroni testi kullanılmıştır ($p < 0,05$) (Kayri, 2009). Ayrıca araştırmada öğrenim görülen fakülte türünde çoklu alt değişkenlerin olması, yani grup sayılarının bu değişkenlerde fazlalığı, fakülte değişkenlerinin karşılaştırılmasında ve ikili karşılaştırmalarda hata payının artmasına yol açmaktadır. Bu nedenle analizlerde anlamlılık değeri için Bonferroni düzeltmesi (correction) yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi p/k , yani anlamlılık düzeyi / grup sayısı formülü ile belirlenmektedir (Miller, 1991; IFA, 2003; RCSE, 2003'den Akt. Yüksel, 2004). Bu doğrultuda gelir durumuna ilişkin yapılan ikili karşılaştırmalarda anlamlılık; $0,0125 (0,05/4)$, fakülte türü düzeyine ilişkin yapılan karşılaştırmalarda ise $0,005 (0,05/10)$ düzeyinde test edilmiştir.

Tablo 3.2 ve Tablo 3.3'e bakıldığı zaman anketin tüm boyutlarına normallik testi uygulanmış ve verilerin normal dağılım göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. ($p < 0,05$) Bu sonuca göre, verilerin analizinde normallik varsayımını gerektirmeyecek testlerden yararlanılmıştır.

Elde edilen verilerin analizinde; birinci aşamada bağımsız değişkenler için tanımlayıcı istatistikler olan frekans (n), yüzde (%) değerleri hesaplanmıştır. İkinci aşamada ise öğrenim görülen fakülte türü, gelir durumu ve cinsiyet değişkenleri ile öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerine ilişkin öğrenci görüşü ve engel olan faktörlerin fakülte türüne göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Bu nedenle verilerin analizinde MannWhitney U, Kruskal-Wallis H ve çözümlene sonucunda gruplar arasında beliren anlamlı farkın kaynağını belirlemek amacıyla da posthoc test istatistiklerinden Bonferroni testi kullanılmıştır ($p < 0,05$) (Kayri, 2009). Ayrıca araştırmada öğrenim görülen fakülte türünde çoklu alt değişkenlerin olması, yani grup sayılarının bu değişkenlerde fazlalığı, fakülte değişkenlerinin karşılaştırılmasında

ve ikili karşılaştırmalarda hata payının artmasına yol açmaktadır. Bu nedenle analizlerde anlamlılık değeri için Bonferroni düzeltmesi (correction) yapılmıştır. Bonferroni düzeltmesi p/k , yani anlamlılık düzeyi / grup sayısı formülü ile belirlenmektedir (Miller, 1991; IFA, 2003; RCSE, 2003'den Akt. Yüksel, 2004). Bu doğrultuda gelir durumuna ilişkin yapılan ikili karşılaştırmalarda anlamlılık; 0,0125 (0,05/4), fakülte türü düzeyine ilişkin yapılan karşılaştırmalarda ise 0,005 (0,05/10) düzeyinde test edilmiştir.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin öğrenci görüşleri ve eğitimlere katılımına engel olan faktörler ne düzeydedir?” biçiminde oluşturulmuş olan araştırma problem cümlesiyle ilgili alt problemlere yönelik olarak elde edilen verilerin istatistiksel çözümlemesi yapılmış, elde edilen bulgular sunularak ve bulgularla ilişkili olarak yorumlar yapılmıştır.

4.1. Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan ve ölçme aracı uygulanan 393 önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin demografik özellikleri aşağıdaki tablolarda sunulmuştur.

Araştırmaya katılan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin cinsiyet, yaşa göre dağılımları Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1: Araştırmaya katılan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin demografik özellikleri

Cinsiyet	f	%
Erkek	142	36,1
Kadın	251	63,9
Total	393	100

Yaş	f	%
18 ve altı	13	3,3
19-25	352	89,6
26-35	26	6,6
36 ve üzeri	2	,5
Total	393	100,0

Tablo 4.1 incelendiğinde araştırmada anket uygulanan öğrencilerin 251’inin (%63,9) kadın, 142’sinin (%36,1) erkek olduğu görülmektedir. Bu öğrencilerden 352 (%89,6) öğrencinin 19-25 yaş aralığında olduğu, 26 öğrencinin ise 26-35 (% 6,6) yaş arasında, 13’ünün ise (% 3,3) 18 ve altı yaş aralığında olduğu görülmektedir. 36 yaş ve üzerinde eğitim gören öğrenci sayısı ise (% 0,5) dir.

Araştırmaya katılan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin aylık gelir düzeyine ilişkin bilgiler Tablo 4.2’de sunulmuştur.

Tablo 4.2: Araştırmaya katılan öğrencilerin aylık gelir düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Gelir Durumu	f	%
0-1400	91	23,2
1401-2800	134	34,1
2801-4800	92	23,4
4801 ve üstü	76	19,3
Total	393	100,0

Tablo 4.2 incelendiğinde anket uygulanan öğrencilerin % 34,1’inin 1401-2800, % 23,4’ünün 2801-4800 lira, % 23,2’sinin 0-1400 lira, % 19,3’ünün ise 4801 ve üstü gelire sahip olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte ve sınıflarına ilişkin bilgiler Tablo 4.3’te sunulmuştur.

Tablo 4.3: Araştırmaya katılan öğrencilerin fakülte ve sınıflarına ilişkin betimsel istatistikler

Fakülte Türü	f	%
Eğitim Fak.	87	22,1
Fen-Edebiyat Fak	43	10,9
Hukuk Fak.	27	6,9
Mimarlık Fak.	23	5,9
Mühendislik Fak.	30	7,6
Sosyal Bilimler Meslek Y.O	14	3,6
Teknik Bilimler Meslek Y.O	25	6,4
Tıp Fakültesi	17	4,3
İktisadi ve İdari Bilimler Fak.	105	26,7
Diğer	22	5,6
Total	393	100

Sınıf	f	%
1	57	14,5
2	129	32,8
3	149	37,9
4	57	14,5
5	1	,3

Tablo 4.3 incelendiğinde araştırmaya katılan kişilerin % 26,7' sini İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri, % 22,1'ini Eğitim Fakültesi, % 10,9'unu Fen-Edebiyat Fakültesi, %7,6'sını Mühendislik Fakültesi, % 6,9'unu Hukuk Fakültesi, % 6,4'ünü Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu %5,9'unu Mimarlık Fakültesi,%5,6'sını Diğer, % 4,3'ünü Tıp Fakültesi ve % 3,6'sını ise Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu öğrencileri oluşturmaktadır. Öğrencilerin %37,9'unu 3.sınıf , % 32,8' ini 2. sınıf, %14,5'ini 1. sınıf, %14,5'ini 4. sınıf ve % 0,1' ini ise 5. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme yollarına ilişkin veriler Tablo 4.4'de sunulmuştur.

Tablo 4.4: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşam boyu öğrenme yollarına göre betimsel istatistikleri

Yaşam Boyu Öğrenme Yolları	f	%
Halk Eğitim Merkezleri	74	14,4
Özel Kurslar	71	13,8
Sürekli Eğitim Merkezleri	315	61,2
Uzaktan Eğitim	17	3,3
Diğer	38	7,4
Total	515	100,0

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 4.4 incelendiğinde öğrencilerin, % 61,2'sinin sürekli eğitim merkezlerini, % 14,4'ünün halk eğitim merkezlerini, %13,8'i özel kursları, %7,4'ünün Diğer ve % 3,3'ünün ise uzaktan eğitimi yaşam boyu öğrenme yolları olarak tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 4.5: Araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli eğitim merkezleri tarafından sunulan programlara erişim düzeylerine göre betimsel istatistikler

Eğitime Katılma Durumu	f	%
Sadece Bir Eğitim Programına Katıldım	185	47,1
İki yada Daha Fazla Eğitim Programına Katıldım	208	52,9
Total	393	100,0

Tablo 4.5’de anket uygulanan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin % 52,9’unun ise iki yada daha fazla eğitim programına ve % 47,1’inin sadece bir eğitim programına katıldığı görülmektedir.

Araştırmaya katılan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerinde katıldıkları eğitim programlarına ait bilgiler Tablo 4.6’da sunulmuştur.

Tablo 4.6: Araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde katıldıkları eğitim programlarının betimsel istatistikleri

Öğrencilerin Katıldıkları Eğitim Programları	f	%
Kişisel Eğitim Programları (Diksiyon ve Konuşma Eğitimi, Hızlı Okuma vb.)	161	24,5
Hobi ve Boş Zamanları Değerlendirmeye Yönelik Programlar	151	23,0
Bilgisayar-Bilişim Programları	100	15,2
Meslek Kazandırma Programları (Otelcilik, İş ve Sosyal Güven. Uzman., Aile Danışmanlığı, Deney Hayvanları Uyg. Prog.)	63	9,6
Yabancı Dil Eğitimi Programları	119	18,1
Kurumsal Eğitimler(Zaman Yönetimi, Girişimcilik, Liderlik vb.)	50	7,6
Diğer (Belirtiniz)	12	1,8
Total	656	100,0

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 4.6 incelendiğinde üniversite öğrencilerinin % 24,5’i kişisel eğitim programları (diksiyon ve konuşma eğitimi, hızlı okuma vb.), %23,0’ı hobi ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik programlar, % 18,1’inin yabancı dil programları, % 15,2’sinin bilgisayar-bilişim programları, %9,6’sının sosyal güvenlik, uzmanlık ve aile danışmanlığı,% 7,6’sının kurumsal eğitim programlarına (zaman yönetimi, girişimcilik, liderlik) ve % 1,8’inin ise diğer programlara katıldıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde katılmış oldukları eğitim programlarına katılım nedenleri ise Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7: Üniversite öğrencilerinin SEM'ler de verilen eğitim programlarına katılma nedenleri

Eğitilmelere Katılma Nedenleri	f	%
Kendimi Geliştirmek	316	36,2
Boş Zamanlarımı Değerlendirmek	157	18,0
Sertifika Edinmek	150	17,2
Meslek Edinmek	75	8,6
Sosyal Çevre Edinmek	76	8,7
Hobi Faaliyetlerinde Bulunmak	95	10,9
Diğer(Belirtiniz)	4	0,5
Total	873	100

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 4.7 incelendiği zaman araştırmaya katılan önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin % 36,2'si kendini geliştirmek, % 18,0' ı boş zamanlarını değerlendirmek, %17,2' si sertifika edinmek, % 10,9'u hobi faaliyetlerinde bulunmak, % 8,7'si sosyal çevre edinmek, % 8,6'sı meslek edinmek amacıyla sürekli eğitim merkezlerindeki eğitim programlarına katıldıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerinde açılmasını istedikleri eğitim programlarına ilişkin bilgiler Tablo 4.8'de sunulmuştur.

Tablo 4.8: Üniversite öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerinde açılmasını istedikleri eğitim programları

Katıldıkları Eğitim Programları	f	%
Kişisel Gelişim Programları(Diksiyon ve Konuşma Eğitimi, Hızlı Okuma vb.)	263	29,0
Hobi ve Boş Zamanları Değerlendirmeye Yönelik Programlar	152	16,7
Bilgisayar-Bilişim Programları	78	8,6
Meslek Kazandırma Program.(Otelcilik, İş ve Sosyal Güven. Uzman., Aile Danış., Deney Hayvan.Uygu.Prog.)	155	17,1
Yabancı Dil Eğitimi Programları	179	19,7
Kurumsal Eğitimler(Zaman Yönetimi, Girişimcilik, Liderlik vb.)	76	8,4
Diğer (Belirtiniz)	5	0,6
Total	908	100,0

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 4.8. incelendiği zaman araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 29,0'ı kişisel gelişim programları, % 19,7' si yabancı dil programları, % 17,1'i meslek kazandırmaya yönelik programlar, % 16,7'si hobi ve boş zamanlarını değerlendirmeye yönelik programlar, % 8,6'sı bilgisayar ve bilişim programları ve % 8,4'ü ise kurumsal eğitim programların açılmasını belirttikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin farklı bir eğitim programına katılma durumuna ilişkin bilgiler Tablo 4.9'da sunulmuştur.

Tablo 4.9: Araştırmaya katılan öğrencilerin farklı bir eğitim programına katılma durumuna ilişkin betimsel istatistikler

Farklı Bir Eğitim Programına Katılma Durumu	f	%
Evet	270	68,7
Hayır	33	8,4
Kararsızım	90	22,9

Tablo 4.9 incelendiğinde öğrencilerin % 68,7'sinin katıldığı eğitim programları sonrasında farklı bir eğitim programına katılmayı düşündükleri, % 22,9'unun kararsız olduğu ve % 8,4'ünün ise katılmayı düşünmediği görülmektedir.

4.2. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine İlişkin Görüşlerine İlişkin Bulgular

Önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerinden beklentiler anketin alt boyutlara göre almış oldukları frekans değerleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir. 5'li likert ölçekli sorulara ilişkin cevaplarda 1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: kararsızım, 4: katılıyorum ve 5: kesinlikle katılıyorum olarak belirtilmektedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerine ilişkin görüşleri yüzde oranları Tablo 4.10- 4.21 arasında belirtilmiştir.

Tablo 4.10: SEM'ler de verilen eğitimlerin ihtiyaç duyulma durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları

Üniversite eğitimim dışında sürekli eğitim merkezlerince verilen eğitime ihtiyaç duymuyorum	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	136	34,6
Katılmıyorum	129	32,8
Kararsızım	57	14,5
Katılıyorum	50	12,7
Kesinlikle Katılıyorum	21	5,3
Total	393	100,0

Sürekli eğitim merkezleri tarafından verilen eğitimlere ihtiyaç duymuyorum görüşüne üniversite öğrencilerinin % 34,6'sı kesinlikle katılmıyorum, %32,8' i katılmıyorum, % 14,5'i kararsızım, %12,7'si katılıyorum ve %5,3' ü ise kesinlikle katılıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.11: SEM'lerin sunduğu eğitimler hakkında bilgi durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları

SEM' ler de sunulan eğitimler hakkında bilgi sahibiyim	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	19	4,8
Katılmıyorum	66	16,8
Kararsızım	97	24,7
Katılıyorum	184	46,8
Kesinlikle Katılıyorum	27	6,9
Total	393	100,0

Sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimler hakkında bilgi sahibiyim görüşüne üniversite öğrencilerinin % 46,8' i katılıyorum, %24,7'si kararsızım, % 16,8'i katılmıyorum, %6,9'u kesinlikle katılıyorum ve %4,8' i ise kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.12: SEM'lerin sunduğu eğitimlerin gereklilik durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler öğrenciler için gereklidir.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	22	5,6
Katılmıyorum	30	7,6
Kararsızım	49	12,5
Katılıyorum	191	48,6
Kesinlikle Katılıyorum	101	25,7
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimlerin öğrenciler için gereklidir görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 48,6'sı katılıyorum, % 25,7'si eğitimlerin gerekliliği konusunda kesinlikle katılıyorum, %12,5'i kararsızım, %7,6'sı katılmıyorum ve %5,6'sı ise bu durumu kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.13: SEM'lerin sunduğu eğitimlerin tamamlayıcılığına ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler örgün eğitimi tamamlayıcı niteliktedir.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	18	4,6
Katılmıyorum	31	7,9
Kararsızım	85	21,6
Katılıyorum	182	46,3
Kesinlikle Katılıyorum	77	19,6
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından sunulan eğitimlerin örgün eğitimi tamamlayıcı niteliktedir görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 46,3'ü katılıyorum, %21,6'sı kararsızım, % 19,6'sı kesinlikle katılıyorum, %7,9'u katılmıyorum ve % 4,6'sı ise bu durumu kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.14: SEM’ler de yürütülen çalışmaların verimliliğine ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezlerinde yürütülen çalışmalar verimli olmaktadır.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	15	3,8
Katılmıyorum	24	6,1
Kararsızım	91	23,2
Katılıyorum	194	49,4
Kesinlikle Katılıyorum	69	17,6
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde yürütülen çalışmaların verimliliğine ilişkin görüşe araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 49,4’ü katılıyorum, % 23,2’si kararsızım, % 17,6’sı ise bu duruma kesinlikle katılıyorum, % 6,1’i katılmıyorum ve % 3,8’ i ise sürekli eğitim merkezlerinde yürütülen çalışmaların verimliliğine ilişkin görüşe kesinlikle katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.15: SEM’ ler de düzenlenen eğitim programlarının mesleki yeterliliğe katkısına ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programları mesleki yeterlilik sağlamaktadır.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	23	5,9
Katılmıyorum	42	10,7
Kararsızım	128	32,6
Katılıyorum	150	38,2
Kesinlikle Katılıyorum	50	12,7
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitimlerin mesleki yeterliliği sağladığı görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 38,2’si katılıyorum, %32,6’sı kararsızım, %12,7’si kesinlikle katılıyorum, % 10,7’si katılmıyorum % 5,9’u ise düzenlenen eğitimlerin mesleki yeterliliği sağladığı konusunda kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.16: SEM'lerin fiziksel koşullarına ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim faaliyetlerinin düzenlendiği fiziksel koşullar (ısınma, havalandırma, aydınlanma, oturma düzenleri) eğitim için yeterlidir.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	31	7,9
Katılmıyorum	49	12,5
Kararsızım	146	37,2
Katılıyorum	136	34,6
Kesinlikle Katılıyorum	31	7,9
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde eğitim faaliyetlerinin düzenlendiği fiziksel koşulların eğitim için yeterlidir görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 37,2'si kararsızım, % 34,6'sı katılıyorum, %12,5'i katılmıyorum, %7,9'u kesinlikle katılıyorum, %7,9' u ise kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.17: SEM'ler de düzenlenen eğitim programların sürelerine ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezindeki eğitim programları için verilen toplam eğitim süreleri yeterli olmaktadır.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	27	6,9
Katılmıyorum	81	20,6
Kararsızım	140	35,6
Katılıyorum	125	31,8
Kesinlikle Katılıyorum	20	5,1
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen toplam eğitim sürelerinin yeterliliği görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin %35,6'sı ise kararsızım, % 31,8' i katılıyorum, % 20,6'sı katılmıyorum,%6,9'u kesinlikle katılmıyorum ve % 5,1' i kesinlikle katılıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.18: SEM'ler de verilen sertifikaların işlevselliğine ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programı sonrası verilen sertifikalar işlevseldir.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	26	6,6
Katılmıyorum	42	10,7
Kararsızım	121	30,8
Katılıyorum	174	44,3
Kesinlikle Katılıyorum	30	7,6
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından verilen sertifikaların işlevselliği görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 44,3'ü katılıyorum, % 30,8'i kararsızım, % 10,7'si katılmıyorum, %7,6'sı kesinlikle katılıyorum, % 6,6'sı ise verilen sertifikaların işlevselliği konusunda kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.19: SEM'ler de düzenlenen eğitim programlarının içerik durumuna ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarının içeriği yeterli olmaktadır.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	27	6,9
Katılmıyorum	74	18,8
Kararsızım	151	38,4
Katılıyorum	121	30,8
Kesinlikle Katılıyorum	20	5,1
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından düzenlenen eğitimleri programlarının içeriğinin yeterli oldukları görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 38,4'ü kararsızım, % 30,8'i katılıyorum, % 18,8'i programların içeriğinin yeterliliği görüşüne katılmıyorum, % 6,9'u kesinlikle katılıyorum ve % 5,1' i ise sürekli eğitim merkezleri tarafından düzenlenen eğitimleri programlarının içeriğinin yeterliliği konusunda kesinlikle katılıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.20: Eğitim veren akademik ve idari personel sayısının yeterliliğine ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim veren akademik ve idari personellerin sayısı yeterlidir.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	29	7,4
Katılmıyorum	85	21,6
Kararsızım	144	36,6
Katılıyorum	112	28,5
Kesinlikle Katılıyorum	23	5,9
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde eğitim veren akademik ve idari personellerin sayısının yeterli olduğu görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 36,6'sı kararsızım, % 28,5'i katılıyorum, % 21,6'sı katılmıyorum, % 7,4'ü kesinlikle katılıyorum ve % 5,9'u ise kesinlikle katılıyorum olarak belirtmişlerdir.

Tablo 4.21: Eğitim veren akademik personellerin mesleki yeterliliklerine ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim veren akademik personellerin mesleki nitelikleri mesleki beceri ve yeterlilikleri yeterlidir.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	34	8,7
Katılmıyorum	60	15,3
Kararsızım	141	35,9
Katılıyorum	132	33,6
Kesinlikle Katılıyorum	26	6,6
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde eğitim veren akademik personellerin mesleki nitelikleri yeterlidir görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 35,9'u kararsızım, % 33,6'sı katılıyorum, % 15,3'ü katılmıyorum, % 8,7'si kesinlikle katılmıyorum ve % 6,6' sını ise akademik personellerin mesleki niteliklerini yeterli bulma konusunda kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmişlerdir.

4.3. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde Sunulan Eğitim Programlarına Katılımına Engel Olan Faktörlere İlişkin Bulgular

Önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinden beklentiler anketinden alt boyutlara göre almış oldukları yüzde, maksimum ve minimum puanlar ile ortalama ile standart sapma puanları aşağıdaki tablolarda verilmiştir. 5' li likert tipi sorulara ilişkin cevaplarda 1: kesinlikle katılmıyorum, 2: katılmıyorum, 3: kararsızım, 4: katılıyorum ve 5: kesinlikle katılıyorum olarak belirtilmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde sunulan eğitimlere erişimlerine engel olan faktörlere ilişkin yüzde oranları Tablo 4.22- 4.32'de belirtilmiştir.

Tablo 4.22: Engel olan faktörlere (maddi koşulların yetersizliği) ilişkin frekans (yüzde)

oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına maddi koşullarının yetersizliği sebebiyle katılmıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	105	26,7
Katılmıyorum	140	35,6
Kararsızım	51	13,0
Katılıyorum	72	18,3
Kesinlikle Katılıyorum	25	6,4
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından düzenlenen eğitim programlarına maddi koşulların yetersizliği sebebiyle katılmıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin %35,6'sı katılmıyorum, % 26,7'si kesinlikle katılmıyorum, % 18,3'ü katılıyorum ve %13,0'ı kararsızım ve % 6,4'ü ise kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.23: Engel olan faktörlere (derslerin yoğunluğu) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına derslerimin yoğunluğu sebebiyle katılmıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	33	8,4
Katılmıyorum	101	25,7
Kararsızım	57	14,5
Katılıyorum	150	38,2
Kesinlikle Katılıyorum	52	13,2
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından düzenlenen eğitim programlarına derslerimin yoğunluğu sebebiyle katılamıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 38,2' si katılıyorum, % 25,7 katılmıyorum ve % 14,5'i kararsızım, %13,2'si kesinlikle katılıyorum ve % 8,4'ü ise kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.24: Engel olan faktörlere (istenilen eğitim programlarının açılmaması) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde istediğim eğitim programları açılmadığı için kurslara katılamıyorum..	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	44	11,2
Katılmıyorum	97	24,7
Kararsızım	82	20,9
Katılıyorum	131	33,3
Kesinlikle Katılıyorum	39	9,9
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde istediğim eğitim programları açılmadığı için kurslara katılamıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 33,3'ü katılıyorum, % 24,7'si katılmıyorum, % 20,9'u kararsızım, % 11,2'si kesinlikle katılmıyorum ve % 9,9'u ise kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.25: Engel olan faktörlere (yetersiz duyuru nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına yetersiz duyuru nedeniyle katılamıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	33	8,4
Katılmıyorum	91	23,2
Kararsızım	56	14,2
Katılıyorum	128	32,6
Kesinlikle Katılıyorum	85	21,6
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarına yetersiz duyuru nedeniyle katılamıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 32,6'sı

katılıyorum, % 23,2'si katılmıyorum, % 21,6'sı kesinlikle katılıyorum, % 14,2'si kararsızım ve % 8,4'ü ise bu konuda kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.26: Engel olan faktörlere (eğitim programlarının ilgi çekmemesi) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programları ilgimi çekmediği için katılmıyorum	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	75	19,1
Katılmıyorum	144	36,6
Kararsızım	92	23,4
Katılıyorum	60	15,3
Kesinlikle Katılıyorum	22	5,6
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programları ilgimi çekmediği için katılmıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 36,6'sı katılmıyorum, % 23,4' ü kararsızım, % 19,1'i kesinlikle katılmıyorum, % 15,3'ü katılıyorum, % 5,6'sı ise bu konuda kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.27: Engel olan faktörlere (katılım ücretlerinin yüksek olması) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına katılım ücretlerinin yüksek olması nedeniyle katılmıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	73	18,6
Katılmıyorum	104	26,5
Kararsızım	82	20,9
Katılıyorum	88	22,4
Kesinlikle Katılıyorum	46	11,7
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarına katılım ücretlerinin yüksek olması nedeniyle katılmıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 26,5' i katılmıyorum, % 22,4'ü katılıyorum, % 20,9'u kararsızım, % 18,6'sı kesinlikle katılmıyorum ve % 11,7'si bu konuda kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.28: Engel olan faktörlere (ev ve aile sorumlulukları nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Ev ve aile sorumluluklarım nedeniyle eğitim programına katılamıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	97	24,7
Katılmıyorum	130	33,1
Kararsızım	73	18,6
Katılıyorum	70	17,8
Kesinlikle Katılıyorum	23	5,9
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarına ev ve aile sorumluluklarım nedeniyle katılamıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 33,1'i katılmıyorum, % 24,7'si kesinlikle katılmıyorum, % 18,6'sı kararsızım, % 17,8'i katılıyorum ve % 5,9'u ise kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.29: Engel olan faktörlere (zaman faktörü nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Eğitim programını bitirmek için yeterli zamanım olmadığından katılamıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	48	12,2
Katılmıyorum	95	24,2
Kararsızım	69	17,6
Katılıyorum	133	33,8
Kesinlikle Katılıyorum	48	12,2
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarına yeterli zamanım olmadığından katılamıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 33,8'i katılıyorum, % 24,2'si katılmıyorum, % 17,6'sı ise yeterli zamanım olmadığından katılamıyorum konusunda kararsızım, % 12,2'si kesinlikle katılıyorum ve yine % 12,2'si kesinlikle katılmıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.30: Engel olan faktörlere (ulaşım sorunları nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Ulaşım sorunları sebebiyle eğitim programlarına katılmıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	75	19,1
Katılmıyorum	119	30,3
Kararsızım	75	19,1
Katılıyorum	94	23,9
Kesinlikle Katılıyorum	30	7,6
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarına ulaşım sorunları nedeniyle katılmıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 30,3'ü katılmıyorum, % 23,9'u katılıyorum, % 19,1'i kesinlikle katılmıyorum, % 19,1'i ulaşım sorunları nedeniyle katılmıyorum konusunda kararsızım ve % 7,6'sı ise bu konuda kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.31: Engel olan faktörlere (sağlık sorunları nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Sağlık sorunlarım yâda engellerim nedeniyle eğitim programlarına katılmıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	150	38,2
Katılmıyorum	130	33,1
Kararsızım	52	13,2
Katılıyorum	46	11,7
Kesinlikle Katılıyorum	15	3,8
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarına sağlık sorunlarım nedeniyle katılmıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 38,2' si kesinlikle katılmıyorum, % 33,1'i katılmıyorum, % 13,2'si ise sağlık sorunlarım nedeniyle katılmıyorum konusunda kararsızım, % 11,7' si katılıyorum ve % 3,8'i ise bu konuda kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

Tablo 4.32: Engel olan faktörlere (başarısız olma kaygısı nedeniyle) ilişkin frekans (yüzde) oranları

Başarısız olma kaygısı nedeniyle eğitim programlarına katılmıyorum.	f	%
Kesinlikle Katılmıyorum	161	41,0
Katılmıyorum	103	26,2
Kararsızım	65	16,5
Katılıyorum	43	10,9
Kesinlikle Katılıyorum	21	5,3
Total	393	100,0

Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenen eğitim programlarına başarısız olma kaygısı nedeniyle katılmıyorum görüşüne araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 41,0'ı kesinlikle katılmıyorum, % 26,2' si katılmıyorum, % 16,5' i ise başarısız olma kaygısı nedeniyle katılmıyorum konusunda kararsızım, % 10,9' u katılıyorum ve % 5,3' ü ise bu konuda kesinlikle katılıyorum olarak belirtmiştir.

4.4. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinden Beklentilerinde Gelir Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinden beklentilerinde gelir değişkenine ilişkin veriler Tablo 4.33'de sunulmuştur. Gelir durumuna göre aşağıda belirtilen değişkenler arasında anlamlı farklılıklar değerlendirilmiştir;

Görüş

- SEM eğitimlerine ihtiyaç duyma
- İstenilen eğitim programlarının açılmaması

Katılma Engeli

- Maddi koşulların yetersizliği
- İstenilen eğitim programlarının açılmaması
- Ulaşım Sorunları

Tablo 4.33: Gelir değişkenine ilişkin Kruskal Wallis H Testi sonuçları

Alt Boyut	Sıra No	Gelir Durumu	n	sıra ort.	sd	x ²	p
Öğrenci Görüşü	1	0-1400	91	188,45	5,95	3	,114
	2	1401-2800	134	189,43			
	3	2801-4800	92	194,17			
	4	4800-üstü	76	227,02			
Engel Ol. Faktör.	1	0-1400	91	227,44	19,52	3	,000*
	2	1401-2800	134	211,81			
	3	2801-4800	92	168,23			
	4	4800-üstü	76	169,26			

Tablo 4.33 incelendiğinde Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin öğrenci görüşlerinin gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. ($x^2=3$; $p>0,05$).

Öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin ($x^2= 3$; $p<0,05$) gelir durumuna göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Can' a (2014) göre ikiden fazla grubun ortalamaları arası farkın test edildiği durumlarda yapılan analiz sonucu en az iki ortalama arası anlamlı fark olup olmadığını gösterdiğinden bu durumda ortaya çıkan farkın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için ayrıca çoklu karşılaştırma testlerinin yapılması gerekmektedir (Can, 2014,161). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik Mann Whitney U testleri ve Bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Bu araştırma için anlamlılık düzeyi gelir değişkenindeki grup sayısı dört olduğu için Bonferroni düzeltmesi ile $0.05/4 = 0,0125$ olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla Kruskal-Wallis H analizi sonrası gelir değişkeni ile engel olan faktörler arasındaki farkın test edilmesi için kullanılan MannWhitney U testi için anlamlılık düzeyi $p=0,0125$ olarak alınmıştır.

Öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin gelir durumuna göre anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik veriler Tablo 4.34'de gösterilmiştir.

Tablo 4.34: Öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin gelir durumuna göre anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları

Alt Boyut	Gelir Durumu	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
	0-1400	117,71	10712,00	5668,000	-,902	,367
	1401-2800	109,80	14713,00			
Engel Ol. Fakt	0-1400	106,21	9665,00	2893,00	-3,639	*1-3
	2801-4800	77,95	7171,00			(,000)
	0-1400	95,52	8692,00	2410,00	-3,399	* 1-4
	4801 ve üstü	70,21	5336,00			(,001)
	1401-2800	123,41	16537,00	4836,00	-2,769	* 2-3
	2801-4800	99,07	9114,00			(,006)
	1401-2800	113,60	15223,00	4006,00	-2,584	* 2-4
	4801 ve üstü	91,21	6932,00			(,010)
	2801-4800	84,22	7748,50	3470,500	-0,82	,935
	4801 ve üstü	91,21	6932,00			

p<0,0125

Tablo 4.34 incelendiğinde öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere katılmalarına engel olan faktörlere ilişkin gelir durumuna göre 0-1400 ile 2801-4800 arasında gelir durumuna sahip olanlar arasında **0-1400 arasında gelire sahip olanlar lehine** anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (U=2893,00, p<0,0125). 0-1400 ile 4801 ve üstü arasında gelire sahip olanlar arasında **0-1400 gelire sahip olanlar lehine** anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. (U=2410,00; p<0,0125). 1401-2800 ile 2801-4800 arasında gelir durumuna sahip olanlar arasında **1401-2800 arasında gelire sahip olanlar lehine** anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (U:4836,00;p<0,0125). 1401-2800 ile 4801 ve üstü arasında gelir durumuna sahip olanlar arasında **1401-2800 arasında gelire sahip olanlar lehine** anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir (U:4006,00;p<0,0125). Bu duruma göre gelir düzeyi düşük olan öğrenciler sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere katılmalarında daha fazla engel olan faktörlerle karşılaşmaktadır.

4.5. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinden Beklentilerinde Cinsiyet Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinden beklentilerinde cinsiyet değişkenine ilişkin veriler Tablo 4.35’de sunulmuştur. Cinsiyet durumuna göre aşağıda belirtilen değişkenler arasında anlamlı farklılıklar değerlendirilmiştir;

Görüş

- SEM eğitimlerine ihtiyaç duyma
- SEM’lerin sunduğu eğitimler hakkında bilgi durumu
- SEM’ler de düzenlenen eğitim programlarının içerik durumuna

Katılma Engeli

- İstenilen eğitim programlarının açılmaması

Tablo 4.35: Cinsiyet değişkenine ilişkin Mann Whitney U Testi sonuçları

Alt Boyut	Cinsiyet	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
Öğrenci Görüşü	1-Erkek	207,45	29250,50	16292,500	-1,382	,167
	2-Kadın	191,15	48170,50			
Engel Ol. Fak.	1-Erkek	208,33	29375,00	16168,000	-1,529	,126
	2-Kadın	190,66	48046,00			

Tablo 4.35 incelendiğinde Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin öğrenci görüşlerinin cinsiyet durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. (U:1629,500;p<0,05). Sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin cinsiyet durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. (U:16168,000;p<0,05).

4.6. Üniversite Öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinden Beklentilerinde Fakülte Değişkenine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinden beklentilerinde fakülte değişkenine ilişkin veriler Tablo 4.36'da sunulmuştur. Fakülte durumuna göre aşağıda belirtilen değişkenler arasında anlamlı farklılıklar değerlendirilmiştir;

Görüş

- SEM eğitimlerine ihtiyaç duyma
- SEM'lerin sunduğu eğitimler hakkında bilgi durumu
- SEM'lerin sunduğu eğitimlerin gereklilik durumu
- SEM'lerin sunduğu eğitimlerin tamamlayıcılığı
- SEM'ler de yürütülen çalışmaların verimliliği
- SEM'ler de düzenlenen eğitim programlarının mesleki yeterliliğe katkısı
- SEM'ler de verilen sertifikaların işlevselliği
- SEM'ler de düzenlenen eğitim programlarının içerik durumuna

Katılma Engeli

- Başarısız olma kaygısı
- İstenilen eğitim programlarının açılmaması
- Derslerin yoğunluğu
- Maddi koşulların yetersizliği
- Zaman engeli (eğer anlamlı fark varsa, fakülte ders içeriği yoğunluğu gerekçe olabilir)

Tablo 4.36: Fakülte değişkenine ilişkin Kruskal Wallis Testi sonuçları

Alt Boyut	Fakülte Türü	Sıra Ort.	sd	χ^2	p
Öğrenci Görüşü	1-Eğitim Fak.	211,69	17,497	9	0,041*
	2-Fen-Edeb. Fak.	229,17			
	3-Hukuk Fak.	174,02			
	4-Mimarlık Fak.	164,59			
	5-Mühend. Fak.	153,88			
	6-Sosyal Bilim.	167,14			
	7-Teknik Bilim.	181,30			
	8-Tıp Fak.	201,12			
	9-İİBF	211,31			
	10-Diğer	162,27			

Tablo 4.36:Devam ediyor.

	1-Eğitim Fak.	199,43	8,378	9	,497
	2-Fen-Edeb. Fak.	222,28			
	3-Hukuk Fak.	191,74			
Engel Ol.	4-Mimarlık Fak.	212,15			
Fak.	5-Mühend. Fak.	178,85			
	6-Sosyal Bilim.	175,57			
	7-Teknik Bilim.	193,16			
	8-Tıp Fak.	204,32			
	9-İİBF	182,32			
	10-Diğer	235,77			

Tablo 4.36 incelendiğinde Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin engel olan faktörlerin fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir. ($x^2=9$; $p>0,05$).

Öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin öğrenci görüşlerinin ($x^2= 3$; $p<0,05$) fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Can' a (2014) göre ikiden fazla grubun ortalamaları arası farkın test edildiği durumlarda yapılan analiz sonucu en az iki ortalama arası anlamlı fark olup olmadığını gösterdiğinden bu durumda ortaya çıkan farkın hangi gruplar arasında olduğunun tespit edilmesi için ayrıca çoklu karşılaştırma testlerinin yapılması gerekmektedir (Can, 2014). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik Mann Whitney U testleri ve Bonferroni düzeltmesi yapılmıştır. Bu araştırma için anlamlılık düzeyi fakülte türü değişkenindeki grup sayısı on olduğu için Bonferroni düzeltmesi ile $0.05/10 = 0,005$ olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla Kruskal-Wallis H analizi sonrası fakülte değişkeni ile öğrenci görüşü arasındaki farkın test edilmesi için kullanılan MannWhitney U testi için anlamlılık düzeyi $p=0,005$ olarak alınmıştır.

Öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere ilişkin öğrenci görüşlerinin fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik veriler Tablo 4.37'de gösterilmiştir.

Tablo 4.37: Öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere ilişkin öğrenci görüşlerinin fakülte değişkenine göre anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann Whitney U Testi sonuçları

Alt Boyut	Fakülte Türü	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	z	p
Öğrenci Görüşleri	Eğitim Fak	65,47	5695,50	1867,50	-,016	,987
	Fen-Edeb. Fak.	65,57	2819,50			
	Eğitim Fak	58,08	5053,00	1124,00	-,360	,719
	Hukuk Fak.	55,63	1502,00			
	Eğitim Fak	56,25	4894,00	935,00	-,516	,606
	Mimarlık Fak.	52,65	1211,00			
	Eğitim Fak.	59,43	5170,50	1267,50	-,252	,801
	Mühendislik Fak.	57,75	1732,50			
	Eğitim Fak.	49,84	4336,00	508,00	-1,089	,276
	Sosyal Bilim.	58,51	815,00			
	Eğitim Fak	61,26	5330,00	673,00	-3,027	* 1-7
	Teknik Bilim.	39,92	998,00			(,002)
	Eğitim Fak.	54,37	4730,00	577,00	-1,487	,137
	Tıp Fak.	42,94	730,00			
	Eğitim Fak	94,53	8224,00	4396,00	-,463	,643
	İİBF	98,13	10304,00			
Eğitim Fak	59,15	5146,00	596,00	-2,919	* 1-10	
Diğer	38,59	849,00			(,004)	
Fen-Edeb.Fak.	38,95	1675,00	432,00	-1,873	,061	
Hukuk Fak.	30,00	810,00				
Fen-Edeb.Fak.	33,78	1452,50	482,50	-,168	,049	
Mimarlık Fak.	32,98	758,50				
Fen-Edeb.Fak.	41,50	1784,50	451,50	-2,267	,023	
Mühendislik Fak.	30,55	916,50				
Fen-Edeb.Fak.	30,72	1321,00	227,00	-1,437	,151	
Sosyal Bil.	23,71	332,00				
Fen-Edeb.Fak	39,64	1704,50	316,50	-2,956	* 2-7	
Teknik Bil	25,66	641,50			(,003)	

Tablo 4.37: Devam ediyor

Fen-Edeb.Fak.	32,78	1409,50	267,500	-1,681	,093
Tıp Fak	24,74	420,50			
Fen-Edeb.Fak.	77,14	3317,00	2144,00	-,496	,620
İİBF	73,42	77009,00			

Fen-Edeb.Fak.	35,06	1507,50	384,50	-1,29	,198
Diğer	28,98	637,50			
Hukuk Fak.	22,31	602,50	224,500	-1,757	,079
Mimarlık Fak.	29,24	672,50			
Hukuk Fak.	29,69	801,50	386,500	-,319	,750
Mühend. Fak.	28,38	851,50			
Hukuk Fak.	20,81	562,00	184,000	-,148	,883
Sosyal Bil.	21,36	299,00			
Hukuk Fak	28,74	776,00	277,000	-1,221	,222
Teknik Bil.	24,08	602,00			
Hukuk Fak.	22,69	612,50	224,500	-,130	,897
Tıp Fak.	24,68	419,50			
Hukuk Fak.	53,80	1452,50	1074,500	-2,009	,045
İİBF	69,77	7325,50			
Hukuk Fak.	23,94	646,50	268,500	-,613	,540
Diğer	24,09	578,50			
Mimarlık Fak	31,52	725,00	241,000	-1,959	,050
Mühendislik Fak.	23,53	706,00			
Mimarlık Fak.	20,96	482,00	116,000	-1,490	,136
Sosyal Bilim.	15,79	221,00			
Mimarlık Fak.	30,02	690,50	160,500	-2,782	,005
Teknik Bil.	19,42	485,00			
Mimarlık Fak.	22,89	526,50	140,500	-1,578	,115
Tıp Fak.	17,26	293,50			
Mimarlık Fak.	65,02	1495,50	1195,500	-,077	,939
İİBF	64,39	6760,50			
Mimarlık Fak	25,13	578,00	204,000	-1,180	,238
Diğer	20,77	457,00			
Mühend. Fak.	21,97	659,00	194,00	-,434	,664
Sosyal Bilim.	23,64	331,00			

Tablo 4.37: Devam ediyor

Mühend. Fak.	29,62	888,50	326,500	-,922	,357
Teknik Bilim.	26,06	651,50			
Mühend. Fak.	23,67	710,00	245,000	-,240	,810
Tıp Fak.	24,59	418,00			

	Mühend. Fak.	53,58	1607,50	1142,500	-2,378	,017
	İİBF	72,12	7572,50			
	Mühendislik Fak.	24,87	746,00	281,000	-,970	,332
	Diğer	28,73	632,00			
	Sosyal Bilim.	22,75	318,50	136,500	-1,246	,213
	Teknik Bilim.	18,46	461,50			
	Sosyal Bilim.	13,11	183,50	112,000	-,301	,763
	Tıp Fak.	18,38	312,50			
	Sosyal Bilim	47,57	666,00	561,000	-1,490	,136
	İİBF	66,66	6474,00			
	Sosyal Bilim.	17,71	248,00	143,000	-,390	,696
	Diğer	19,00	418,00			
	Teknik Bilim.	20,12	503,00	178,000	-,989	,323
	Tıp Fak.	23,53	400,00			
Öğrenci Görüşü	Teknik Bilim.	44,24	1106,00	781,000	-3,266	* 7-9
	İİBF	67,51	7088,50			(,001)
	Teknik Bilim.	20,84	521,00	196,000	-1,828	,068
	Diğer	27,59	607,00			
	Tıp Fak.	49,03	833,50	680,500	-1,627	,104
	İİBF	63,52	6669,50			
	Tıp Fak.	18,71	318,00	165,000	-,913	,501
	Diğer.	21,00	462,00			
	İİBF	68,57	7199,50	675,500	-3,202	* 9-10
	Diğer	42,20	928,50			(,001)

p<0,005

Tablo 4.37 incelendiğinde öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşlerinin fakülte değişkenine göre; Eğitim Fakültesi ile Teknik Bilimler MYO öğrencileri arasında **Eğitim Fakültesi lehine** (U:673,00, p<0,005), Eğitim Fakültesi ile Diğer Fakülte öğrencileri arasında **Eğitim Fakültesi lehine** (U: 596,00, p<0,005), Fen-Edebiyat Fakültesi ile Teknik Bilimler MYO öğrencileri arasından **Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileri lehine** (U: 316,50, p<0,005), Teknik Bilimler MYO ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri arasında **İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri lehine** (U:781,00 p<0,005), İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Diğer Fakülte öğrencileri arasında ise

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri lehine (U:675,500, $p<0,005$) anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre Eğitim Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri diğer fakültelere göre daha olumlu yöndedir.

BÖLÜM V

SONUÇLAR, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine uygun olarak tartışma, sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

5.1.TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu bölümde araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine katılımlarına engel olan faktörler ile Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla ve alt problemler doğrultusunda ulaşılan bulgularla ilgili tartışma ve sonuçlara yer verilmiştir.

5.1. 1. Birinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemi “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde sunulan eğitim programlarına katılım nedenleri nelerdir ?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin yapılan analizler sonucunda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin %36,2 (316)’si kendini geliştirmek, % 18,0 (157)’sı boş zamanlarını değerlendirmek, % 17,2 (150)’si sertifika edinmek, % 8,6 (75)’sı meslek edinmek, % 8,7 (76)’ sinin sosyal çevre edinmek için katıldığı görülmüştür. Üniversite öğrencilerin büyük çoğunluğu Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından sunulan eğitimlere kendini geliştirmek için katıldığı söylenilebilir. Yancar (2014) ve Tırnoğlu (2006) tarafından yapılan araştırmalar da bu bulguyu desteklemektedir. Bireyler bireysel ve ruhsal daha sağlıklı olmak, boş zamanlarını değerlendirmek, yeni bilgi ve beceriler kazanmak amacıyla kursa katıldıklarını belirtmişlerdir. Coşkun (2012) ise araştırmasında kursa katılma nedenlerini “günlük yaşamlarında değişiklik yapma” ve “bireysel özelliklerini geliştirmek” olarak belirlemiştir. Taşçı vd. (2015) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise bireylerin kurslara katılım nedenleri arasında kendini geliştirmek ilk sırada yer almıştır. Meslek edinmek, sertifika almak kişisel gelişimin gerisinde kalmıştır. Bu çalışmanın sonucu ile yapılan araştırma sonuçları benzerlik göstermektedir.

Yapılan çalışma sonucunda gerçekleştirilen eğitimlere sadece sertifika veya meslek edinmeye yönelik katılım algısının olmadığı öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmek ve sosyalleşmek amacıyla eğitimleri tercih ettikleri söylenilebilir.

5.1. 2. İkinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemi “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde katıldığı eğitim programları nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin yapılan analizler sonucunda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 24,5 (161)’i Sürekli Eğitim Merkezlerinde sunulan eğitim programları kapsamında kişisel eğitim programları, % 23,0 (151)’ i hobi ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik programları, % 18,1 (119)’i yabancı dil eğitim programlarını, % 15,2 (100)’si bilgisayar-bilişim programlarını, % 7,6 (50)’ sı ise kurumsal eğitim programlarına katıldığını belirtmiştir. Bu sonuçlar kapsamında öğrencilerin çoğunluğu kişisel eğitim programları ile hobi ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik programlarına katılmayı tercih etmektedir. En az tercih edilen programın ise kurumsal eğitim programlarının olduğu görülmektedir. Ada (2003) tarafından yapılan araştırmada bu bulguyu desteklemektedir. Araştırma sonucuna göre, araştırmaya katılan kişilerin büyük kısmı dikiş-giyim kursu, konfeksiyon makineleri kullanma gibi kişisel eğitim programları, meslek edindirme gibi kurslara katıldıklarını belirtmişlerdir. Kılıklı (2008) tarafından görüşme tekniği ile yapılan araştırma sonucunda ise kurslarda daha çok bilgi beceri kazandırma, meslek edindirme gibi bireylere yönelik eğitim programlarının oluşturulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tırinoğlu (2006) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise kursiyerlerin en çok katıldıkları kurslar sportif kurslar ile bilgisayar- internet kursları olup en az katıldıkları kurs ise Türk Halk Müziği kursudur.

Öğrenciler tarafından kurumsal eğitimler ve bilgisayar/bilişim programlarını kişisel eğitim programları ile hobi ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik programlara göre daha az tercih edilmesinin nedeni olarak bu tür programlarda verilen eğitimleri yararlı bulmadıkları, alınan eğitimlerde kendilerine bir şey kazandırmayacağını ve öğrencilerin örgün eğitim dışında kalan zamanlarda alınan eğitimlerde daha çok bireysel gelişimlerine katkı sağlayabilecek eğitimleri tercih ettikleri söylenilebilir.

5.1. 3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin yapılan analizler sonucunda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 46,8 (184)’i Sürekli Eğitim Merkezleri hakkında bilgi sahibi olduğunu, % 48,6 (191)’ i Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından sunulan eğitimlerin öğrenciler için gerekli bulduklarını, % 46,3(182)’

ü Sürekli Eğitim Merkezlerinin örgün eğitimi tamamlayıcı nitelikte olduğu ve % 49,4 (194)'ü ise Sürekli Eğitim Merkezlerinde yürütülen çalışmaları verimli bulduklarını belirtmişlerdir. Bu durum araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin sürekli eğitim merkezleri ile ilgili olumlu görüşe sahip olduklarını ortaya koymaktadır. Fakat öğrencilerin % 35,6 (140)'sı sürekli eğitim merkezlerinde verilen toplam eğitim sürelerinin yeterliliği, %38,4 (151)'ü düzenlenen eğitim programlarının içeriğinin yeterliliği ile ilgili, % 36,6 (144)'sı SEM'lerde eğitim veren akademik ve idari personel sayısının yeterliliği ve % 35,9 (141)'u ise bu personellerin niteliklerinin yeterliliği konusunda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu durum ise öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinin yapısı, verilen eğitimlerin toplam süreleri, bu eğitimleri veren personellerin sayısı ve nitelikleri hakkında kararsız yani orta düzeyde bir görüşe sahip olduklarını göstermektedir. Bu anlamda yapılan benzer araştırmalarda bu bulguları destekler niteliktedir. Akkaya (2017) tarafından yapılan araştırma sonucuna göre öğrencilerin kurslarda görev alan eğitimcilere karşı görüşlerinin olumlu yönde olduğu belirtilmektedir. Kursa katılan kişiler eğitim veren kişileri yeterli ve verimli bulmaktadırlar. Darling-Hammond (2000) tarafından yapılan benzer çalışmada ise destekleme ve yetiştirme kurslarının genel olarak değerlendirilmesinde öğrencilerin büyük çoğunluğu kurslar hakkında olumlu görüş belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır. Yanar (2011) tarafından yapılan benzer araştırma sonucunda ise Halk Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere katılan bireylerin memnuniyet düzeyinin yüksek olduğu, eğitimcilerin yeterli olduğu, açılan kursların beklentileri karşıladığı, alınan eğitimlerin iş hayatında da katkı sağlayacağı ve bireylerin aldıkları eğitimleri yakınlarına da tavsiye edeceği sonucuna ulaşılmıştır. Candemir, Demiray ve Ulutak (2017) tarafından yapılan araştırmada ise yetişkin eğitimi veren beldeevlerindeki öğreticilerin bu merkezlerde verilen eğitimleri boş zamanları değerlendirme anlamında olumlu bulurken bu merkezlerde gerçekleştirilen eğitimlerin toplam sürelerini ise yetersiz buldukları sonucuna ulaşılmıştır. Karakaya (2010) tarafından yapılan çalışmada ise Halk Eğitim Merkezlerindeki kursiyerlerin % 77,8'i kursta verilen eğitimlerin içeriğini, bu eğitimlerin katılımcıların düzeyine uygun olması bakımından yeterli gördüklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda kursiyerlerin % 93,5'i de kursta eğitim veren eğitimcilerin mesleki nitelikleri bakımından yeterli gördüklerini belirtmişlerdir.

Yapılan çalışmaya göre kursa katılan bireylerin genel anlamda sürekli eğitim merkezleri ile ilgili olarak olumlu görüşe sahip oldukları söylenebilir. Öğrenciler Sürekli Eğitim Merkezleri hakkında bilgi sahibi olup, bu merkezlerde verilen eğitimleri ise örgün eğitimi tamamlayıcı nitelikte görerek gerekli ve verimli bulmaktadır. Fakat öğrencilerin

Sürekli Eğitim Merkezlerinin yapısı konusunda olumlu görüşe sahip olmadıkları söylenebilir. Çünkü öğrenciler bu merkezlerde eğitim veren akademik ve idari personellerin hem sayı hem de nitelik olarak yeterli bulmadığını, merkezlerde verilen eğitim sürelerinin ve eğitim içeriklerinin de yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

5.1. 4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler nelerdir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin yapılan analizler sonucunda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin % 35,6 (140)’sı maddi yetersizlikleri, % 33,1 (130)’i ev ve aile sorumluluklarını, % 30,3 (119)’ü ulaşım sorunlarını, % 33,1 (130)’i sağlık sorunlarını ve % 26,2 (103)’si ise başarısız olma kaygısını sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere erişime engel olacak faktörler olarak görmemektedir. Öğrencilerin % 38,2 (150)’si derslerinin yoğunluğu, % 33,3 (131)’ü Sürekli Eğitim Merkezlerinde istedikleri eğitim programlarının açılmaması nedeniyle, % 32,6 (128)’sı açılan programlar hakkında yeterli duyurularının yapılmaması ve % 33,8 (133)’i ise eğitim programını bitirmek için yeterli zamanının olmamasını engel olan faktörler olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Bu durum öğrencilerin daha çok zaman faktörünü eğitimlere katılmada engel olan faktör olarak gördükleri söylenebilir. Poyraz ve Titrek (2013) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise ailevi sorumluluklar ve maddi koşulların yetersizliği öğrenmeye engel olan faktörler olarak belirlenmiştir.

Avrupa Birliği İstatistiklerine göre, 2012 yılında elde edilen verilere göre ailevi durumlardan dolayı yaşanan zaman sıkıntısı (% 40,2), bireylerin çalışma saatleriyle çakışması (% 38,7), eğitim ücretlerinin yüksek olması nedeniyle eğitime katılamama (% 31,2) ve erişilebilir mesafede olmaması (%20,8) faktörleri öğrenmede karşılaşılan sorunlar olarak belirtilmiştir (EC, 2012).

5.1. 5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın beşinci alt problemi “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler öğrenim gördükleri fakülteye göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin yapılan analizler sonucunda araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerine ilişkin görüşleri eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin

öğrenim gördükleri fakülte değişkeni açısından sadece öğrenci görüşleri açısından anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılık Eğitim Fakültesi ile Teknik Bilimler MYO öğrencileri arasında **Eğitim Fakültesi lehine** Eğitim Fakültesi ile Diğer Fakülte öğrencileri arasında **Eğitim Fakültesi lehine**, Fen-Edebiyat Fakültesi ile Teknik Bilimler MYO öğrencileri arasından **Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencileri lehine**, Teknik Bilimler MYO ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri arasında **İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri lehine**, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ile Diğer Fakülte öğrencileri arasında ise **İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri lehine** anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Buna göre Eğitim Fakültesi, Fen-Edebiyat Fakültesi ile İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencileri sürekli eğitim merkezlerine ilişkin görüşleri diğer fakültele göre daha olumlu yöndedir. Fakülte yâda bölümün sürekli eğitim merkezleri ile ilgili öğrencilerde oluşan görüş üzerinde anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim Fakültesi öğrencilerinin mezuniyet sonrası eğitici kimliğine sahip olarak bireylere eğitim-öğretim hizmeti sunacak olmaları kendilerini sürekli yenileyerek, farklı bilgi ve beceriler kazanmaları konusunda farklı dallarda alacakları eğitimlerle kendilerini geliştirmelerini zorunlu kılmaktadır. Fen-Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin de genel olarak Eğitim Fakültesi öğrencileri gibi eğitici kimliğine sahip olmaları kendilerini sürekli aktif konumda tutarak farklı bilgi ve beceriler kazanması durumu, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğrencilerinin ise mezuniyet sonrası çalışma alanlarının genel olarak özel sektör olması sebebiyle öğrencilerin kendilerini iş dünyasına hazırlaması, farklı yetenekler kazanarak daha aktif durumda olmak istemeleri Sürekli Eğitim Merkezlerine karşı daha eğilimli olmasını etkilemiş olduğu söylenebilir.

Bu anlamda yapılan benzer araştırmalarda da fakülteler arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Coşkun (2012) tarafından yapılan araştırma sonucunda ise yaşam boyu eğilimi ile fakülte değişkeni arasındaki ilişkide anlamlı farklılık bulunmuştur. Coşkun (2012) bu farklılığın sebebini Güzel Sanatlar Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin yaratıcı ve üretken olarak sürekli kendilerini geliştirmek istemeleri olarak belirtmiştir. Duman (2003) tarafından gerçekleştirilen araştırmada ise yaşam boyu öğrenme eğiliminde Fen Bilimleri öğrencileri amaç yönelimli, Sosyal Bilimler öğrencilerinin ise öğrenme yöneliminin baskın olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Coşkun'a (2012) göre öğrencilerin fakülteleri tercih etme nedenleri değişiklik göstermektedir. Bu durum ise öğrencilerin fakülte yaşamı ile ilgili bilgi birikim ve beklentilerinde de farklılık ortaya çıkarabilmektedir (Coşkun, 2012).

5.1. 6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın altıncı alt problemi “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler gelir durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin yapılan analizler sonucunda üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin gelir değişkenine göre sadece engel olan faktörlere göre anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılık 0-1400 ile 2801-4800 arasında gelir durumuna sahip olanlar arasında **0-1400 arasında gelire sahip olanlar** lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. 0-1400 ile 4801 ve üstü arasında gelire sahip olanlar arasında **0-1400 gelire sahip olanlar** lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. 1401-2800 ile 2801-4800 arasında gelir durumuna sahip olanlar arasında **1401-2800 arasında gelire sahip olanlar** lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. 1401-2800 ile 4801 ve üstü arasında gelir durumuna sahip olanlar arasında **1401-2800 arasında gelire sahip olanlar** lehine anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu durum gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin eğitim konusunda daha fazla engelle karşılaştıklarını ortaya koymaktadır. Buna göre üniversite öğrencilerinin gelir durumunun ortaya çıkardığı olumsuzluklar nedeniyle Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlere katılamadıkları söylenilebilir.

Kuştepli ve Gülcan (2002) tarafından yapılan araştırmaya göre üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmı orta gelir düzeyine sahip ailelerden gelmektedir. Ailelerin %41, 9'u 300-600 TL, % 37'si 600-1200 TL gelire sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Üst düzey gelire sahip ailelerden gelen öğrencilerin düzeyi ise düşüktür. Coşkun (2012) ise aylık gelir düzeyini “çok iyi” olarak belirten öğrencilerin yaşam boyu öğrenme ölçeği puan ortalamalarının diğer gruplardan daha düşük olarak belirtmiştir. Bu durum yaşam boyu öğrenme özelliklerini gösteren öğrencilerin bu özelliklerini daha çok mesleki gelişim, kariyer amaçlı, maddi kazanç gibi nedenlerle geliştirdikleri şeklinde belirtilebilir (Coşkun, 2012).

5.1. 7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Tartışma ve Sonuçlar

Araştırmanın yedinci alt problemi “Üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere erişimlerine engel olan faktörler cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?” şeklinde ifade edilmiştir. Bu alt probleme ilişkin yapılan analizler sonucunda üniversite öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere katılımlarına engel olan faktörlerin cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ancak kadın öğrencilerin sıra ortalamalarının erkek öğrencilere göre fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ekinci (2008) tarafından yürütülen araştırmada ise cinsiyet faktörünün öğrenme yaklaşımını farklılaştırmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu anlamda yapılan benzer araştırmalara bakıldığı zaman Coşkun (2012) tarafından yaşam boyu öğrenme eğilimi ile cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki de kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu farklılığın ise kız öğrencilerin öğrenme hevesi oluşturan merak yoksunluğu faktöründen kaynaklandığı olarak belirtilmiştir. Jenkins (2004) ise yaşam boyu kavramını kadınlar açısından ihtiyaç duyulan bir özellik olduğunu belirtmiştir. Kadınların aile ve toplumda sahip olduğu roller ve aldığı sorumluluklar nedeniyle kendilerini sürekli geliştirerek yeni özellikler kazandırmaları gerektiğini ifade etmiştir.

5.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda önlisans ve lisans eğitim öğrencilerinin Sürekli Eğitim Merkezlerine ait beklentilerinin karşılanması doğrultusunda ve yeni yapılacak araştırmalara yönelik şunlar önerilmiştir:

5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Araştırma sonuçlarına göre ilerlemiş yaşlarda bulunan önlisans ve lisans öğrencisi sayısının az olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle ülkemizdeki bireylerin eğitim düzeylerinin yükseltilmesi ve niteliklerinin artırılması için lise eğitimini tamamlayan bireylerin ara vermeden önlisans ve lisans eğitimlerine devam etmeleri konusunda teşvik edilmelidir. İlerlemiş yaşlarda olan bireylere de üniversite eğitimlerine devam etmeleri konusunda gerekli kolaylıklar sağlanmalıdır.
2. Bütün öğrencilerin sürekli eğitimden faydalanması konusunda, öğrenciler Sürekli Eğitim Merkezleri konusunda daha fazla bilinçlendirilmeli, öğrencilerin bu

programlara katılımı teşvik edilmeli ve bu anlamda eğitimde süreklilik sağlanmalıdır.

3. Zamansal, ekonomik ve bireysel faktörler nedeniyle katılımın düşük düzeyde gerçekleştiği eğitim hizmetleri için katılım oranını arttırmaya yönelik uygulamalara yer verilebilir. Örneğin zamanın kursiyerlere göre ayarlanması, daha etkin duyuruların yapılması önerilebilir.
4. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler kişisel eğitim ve hobi-boş zamanlarını değerlendirmeye yönelik programları daha fazla tercih etmektedirler. Yabancı dil eğitim programları, bilgisayar-bilişim programlarının neden daha az tercih edildiği konusu araştırılmalı, bu konuda öğrencilerin Sürekli Eğitim Merkezlerinde gördükleri eksik yönler ortaya çıkarılarak bu eksiklikler tamamlanmalıdır.
5. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler tarafından sürekli eğitim merkezlerinde açılması istenilen programlarda kişisel gelişim, hobi ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik programlar ilk sırada yer almaktadır. Öğrenciler bir önceki aşamada da en çok bu programlara katıldıklarını belirtmişlerdir. Bu kapsamda sürekli eğitim merkezleri mesleki ve teknik eğitimler konusunda çok tercih edilmediği söylenilebilmektedir. Bu konuda öğrencilerin mesleki ve teknik eğitim programlarına yönlendirilmesi açısından daha fazla çalışmalar yapılabilir.
6. Öğrenciler tarafından Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından istedikleri eğitim programlarının açılmaması nedeniyle eğitimlere katılmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Farklı verilerden elde edilen sonuçlara da bakıldığı zaman öğrenciler Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından kişisel gelişim, hobi ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik programların açılması istemektedirler. Bu kapsamda Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından öğrenci talepleri de göz önünde bulundurulabilir. Sosyal faaliyetler ile programlar zenginleştirilmelidir.
7. Araştırma sonuçlarına göre Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlerin süreleri yeterli bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda sürekli eğitim merkezleri tarafından verilen eğitim süreleri maksimize edilebilir. Öğrenciler aynı zamanda sürekli eğitim merkezlerinde eğitim veren akademik ve idari personel sayısını da

yeterli bulmadığını belirtmiştir. Bu durum öğrencilerin sürekli eğitim merkezlerinde verilen eğitimlere katılmamasına neden olan faktörler arasında yer almaktadır. Bu kapsamda Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından akademik ve idari personel sayısında iyileştirme yapılabilir.

8. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin yetersiz duyuru ve derslerinin yoğunluğu sebebiyle de eğitimlere katılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Günümüzde akıllı telefon kullanımının çok fazla artması, bireylerin sosyal medya hesaplarını çok fazla kullanması bir avantaj olarak kullanılıp verilecek olan eğitimler cep telefonlarına bilgilendirme mesajları gönderilip ve sosyal medya sitelerinde duyurular yapılabilir. Aynı zamanda üniversite web sayfalarında gerekli duyurular sağlanabilir.
9. Sürekli Eğitim Merkezlerinde düzenlenmesi planlanan eğitimlere ilişkin broşürler, kitapçıklar hazırlanmalı, bu merkezler ve bu merkezlerin verdikleri eğitimler, bireylere tanıtılmalıdır. Bu broşürlerde verilen eğitimler, eğitim süreleri, eğitimi verecek akademik personel, katılım şartları, ortaya çıkan ürünler, v.s anlatılmalıdır.
10. Araştırma sonuçlarına göre öğrenciler Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlerin içeriği, yeterliliği ve bu eğitimleri veren personellerin nitelik ve yeterliliği konusunda da kararsız oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Sürekli Eğitim Merkezleri tarafından bu anlamda daha nitelikli personel kadrosu oluşturulup ve eğitim programlarının içeriği daha zenginleştirilerek program kalitesi artırılabilir.
11. Sürekli Eğitim Merkezlerinin verilen eğitimler doğrultusunda kendi kadrolarına sahip olmasının önemi vurgulanabilir.

5.2.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

- 1- Bu araştırma farklı bir evrende tekrarlanarak farklı bulgular elde edilip edilmeyeceği kontrol edilebilir.
- 2- Lisansüstü öğrencilerinin sürekli eğitim merkezlerine ilişkin görüşleri ve eğitimlere katılımına engel olan faktörler konusunda bir araştırma yapılabilir.
- 3- Sürekli Eğitim Merkezlerinde verilen eğitimlerin yeterliliği hakkında bir araştırma yapılabilir.

4- Öğrenciler ile yüz yüze görüşmeler yapılarak farklı bulgulara ulaşılabilir.

KAYNAKÇA

Ada, D. (2003) Halk eğitim merkezlerindeki kurslara katılan bayan kursiyerlerin çevre ve insan sağlığı ile ilgili uygulamalarının saptanması. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17, 1-12.

Akbaş, O. ve Özdemir, S. M. (2002). Avrupa birliğinde yaşam boyu öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*. <http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli-Egitim-Dergisi/155-156/akbas.htm> adresinden alındı.

Akbaş, V.(2008). *Halk eğitimi merkezlerinde eğitici personel adaylarının seçim süreci ve seçim sonrası eğitici personelin iş doyumu*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Akın, M. (2016). *Kadınlarda yoksulluğun görünümü ve yaşam boyu öğrenmeye etkisi*. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Bartın.

Akkoyunlu, B. (2008). Bilgi okuryazarlığı ve yaşam boyu öğrenme home.anadolu.ed.tr/ietc2008/1b.doc adresinden alındı.

Akkaya, A. (2017). *Destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, Kırşehir.

Aksoy, M. (2013). Kavram olarak hayat boyu öğrenme ve hayat boyu öğrenmenin avrupa birliği serüveni. *Bilig*, (64). 23-48

Aktan, C.C.(1999). 2000’li yıllarda yeni yönetim teknikleri 2 (Stratejik Yönetim). *Türkiye Genç İş Adamları Derneği* Yayınları. <https://www.worldcat.org/title/2000li-yillarda-yeni-yonetim-teknikleri/oclc/949443099?referer=di&ht=edition> adresinden alındı.

Aleandri, G. ve Refrigeri, L. (2012). Lifelong learning, training and education in globalized economic systems: analysis and perspectives. *3rd World Conference On Learning. Teaching*

And Educational Leadership –WCLTA 2012. Mayıs 20,2019 tarihinde <https://cyberleninka.org/article/n/1238684> adresinden alındı.

APPEAL Training Materials for Continuing Education Personnel (ATLP-CE). *Continuing education: new policies and directions*, bangkok: asia-pacific programme of education for All,108 p. Mayıs 5, 2019 tarihinde http://www.unesco.org/education/pdf/413_48a.pdf adresinden alındı.

Araz, G. (2014). *Eğitim bilimleri program geliştirme sınıf yönetimi ve materyal tasarımı*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Arslan, M. M. (1991) *Türkiye’de yaygın eğitim yasal çerçevesi ve uygulamalar*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Arslan, M.M. (2008). Structure and functions of the continuing education centers at turkish universities. *Turkish Online Of Distonce Education- TOJDE* July. Volume: 9, Number:3, Article:12.

Aslan, M., Sağlam, Y. ve Yıldırım, E. (2012). Halk eğitim merkezlerindeki yaşam boyu öğrenme amaçlı eğitim programlarının katılımcı görüşlerine dayalı değerlendirilmesi. 2. *Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresi*

Ateş, A. ve Altun, E. (2008). Bilgisayar öğretmeni adaylarının uzaktan eğitime yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 28 (3), 128.

Atıcı, B., vd. (2005). Yaşam boyu eğitim bağlamında mesleki eğitim: ab leonardo da vinci mesleki eğitim programı kapsamında bir çalışma. 1. *Uluslararası Mesleki ve Teknik Eğitim Teknolojileri Kongresi*.

Bağcı, E. (2011). Avrupa birliğine üyelik sürecinde Türkiye’de yaşam boyu öğrenme politikaları. *OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2).

Berberoğlu,B., (2010). Yaşam boyu öğrenme ile bilgi ve iletişim teknolojileri açısından Türkiye'nin Avrupa birliğindeki konumu, *The Journal Knowledge Economy & Knowledge Management/Volume:FVALL*

Belsheim, D.J. (1982). Continuing professional education centers for ministry, law, education and health professions: an analysis of the relationship between organizations and their environments. *University Microfilms International, University of Illinois at Urbana-Champaign.*

Breivik, P.S., (2000). Information literacy for the sceptical library director. *IATUL Conference Queensland University of Technology.* Brisbane, Queensland, Australia, pp: 1-10.
Mayıs 23, 2019 tarihinde http://educate.lib.chalmers.se/iatul/proceedcontents/qutpap/breivik_full.html adresinden alındı.

Budak, Y. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve ilköğretim programlarında hedeflenmesi gereken insan tipi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3).

Bulut, B. (2009). *Sürekli eğitim merkezlerinin ülkemiz ve bazı ülkelerdeki işleyişi.* (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.

Bülbül, S. (1991). *Halk eğitimine giriş.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. Baskı). Ankara: Pegem Akademi

Carp, A.; Peterson, R. and Roelfs, P.(1974). Adult learning interests and experiences (yetişkin öğreniminde ilgi ve deneyimler). *In K.P. Cross and J.R.Valley(eds.), Planning Non-Traditional Programs.* San Francisco: Jossey-Bass

Candemir, Ö., Demiray, E. ve Ulutak, İ. (2017). Yetişkin eğitimi veren beldeevlerindeki öğretmenlerin profili ve yaşam boyu eğitime yönelik görüş ve gözlemleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6 (2).

Cebecioğlu, C. (2006). Swot analizi ve bir işletme üzerinde uygulama, (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Gebze İleri Teknoloji Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.

CHAO, Jr.Roger Yap, (2009), “Understanding the adult learner’s motivation and barriers to learning”, esrea e-book conference proceedings, http://pure.au.dk/portal/files/636/ESREA-ReNAdET_e-book_Proceedings-Final.pdf; s. 905-915.

Ciğerdelen, T. (2010). Sürekli eğitim merkezlerinin başarısında halkla ilişkiler ve medyanın etkisi. Ege Üniversitesi Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Toplantısı Bildiri Kitabı.

Coşkun, A. (2012). *Halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılan yetişkinlerin beklentilerinin ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Coşkun, D. Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Coşkun, Y. D., ve Demirel, M. (2012). Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 108- 120.

Çelik, G. (2007). *Yerel kalkınma için üniversite sürekli eğitim birimleri: ODTÜ sem örneği*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çetin, M., Orhan, K., (2010). Sürekli eğitim merkezlerinin illerimizdeki hizmet sektörü ve yerel ekonomilerin gelişimine etkileri, *Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Toplantısı* (s.15-16). İzmir: Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Yayınları.

Darling-Hamond, L. (2000). Teacher quality and student achievement:areview of state policy evidence. *Education Policy Analysis Archives*, 8 (1), 1-46.

Demir, S. (2010). İnfomal eğitim ve işyerinde öğrenme. <http://www.dergimiz.biz/?p=30> adresinden alındı.

Demiray, E. (2013). Uzaktan eğitim ve kadın eğitiminde uzaktan eğitimin önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 155-167.

Demirel, Ö. ve Ün, K. (1987). *Eğitim terimleri*. Ankara: Şafak Matbaacılık.

Demirhan,B., Çelik, S.,ve Güleç, İ. (2005). Yaşam boyu öğrenme nedir? kavramı ve kapsamı üzerine bir değerlendirme. *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 34-48.

Devlet Planlama Teşkilatı Özel İhtisas Komisyon Raporu. (2001). Hayat boyu eğitim veya örgün olmayan eğitim. www.kalkinma.gov.tr/Docobjects/Download/3206/oik584.pdf adresinden alındı.

Diker, C. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayınlanmış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Dinevski, D. ve Dinevski, I. V. (2004). The concepts of university lifelong learning provision in europe, *Transition Studies Review*, 11(3), 227-235.

Doğan, A. (2008) *Halk eğitim merkezleri'nde halkla ilişkiler kapsamında afet bilinçlendirmesi (Erzurum halk eğitim merkezi örneği)*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

Doğu, A. H. (2010). Hayat boyu öğrenmenin teşvik edilmesinde üniversite sürekli eğitim merkezlerinin önemi ve bu merkezlerin mevcut yapılarının incelenmesi. *Ulusal Sürekli Eğitim Merkezler Toplantısı Kapanış Bildirgesi*. (s.39-47). İzmir: Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Yayınları.

Duman, A. (2003). Bazı eğitim kurumlarına ilişkin genel bir değerlendirme. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 3-7.

Duman, A. (2004). “Yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri üzerine karşılaştırmalı bir araştırma” (Muğla üniversitesi fen bilimleri ve sosyal bilimler enstitüsü yüksek lisans öğrencileri örneği). *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.

Educon Diversified, Inc. (1995). Investing in Minnesota’s future: an analysis of economic, societal, and personal impacts of literacy and adult basic education programs in minnesota (Minnesota’nın geleceğine yatırım: Minnesota temel yetişkin eğitimi programların da okuryazarlık ve toplumsal, ekonomik ve kişisel etkileri analizi). Belle Plain.

EC.(2012).Lifelong learning statistics. Mayıs 23,2019 tarihinde http://epp.Eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Lifelong_learning_statistics adresinden alındı.

Ekinci, N. (2008). *Üniversite öğrencilerinin öğrenme yaklaşımlarının belirlenmesi ve öğretme-öğrenme süreci değişkenleri ile ilişkileri*. (Yayınlanmış doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Erguvan, D. (2002). *Yetişkin eğitimi yöneticilerinin yöneticilik yeterliliklerinin belirlenmesi*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Ersoy, A. (2009). *Yaşam boyu öğrenme ve Türkiye’ de halk kütüphaneleri*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Ersoy, A. ve Yılmaz, B. (2009). Yaşam boyu öğrenme ve Türkiye’de halk kütüphaneleri. *Türk Kütüphaneciliği*, 23(4), 803-834. Şubat 16,2018 tarihinde [http://yunus.hacettepe.edu.tr/~byilmaz/byilmaz/turkkutuphaneciligi23\(4\)803-834.pdf](http://yunus.hacettepe.edu.tr/~byilmaz/byilmaz/turkkutuphaneciligi23(4)803-834.pdf) adresinden alındı.

Eurydice European Unit (2000). Lifelong learning: the contribution of education systems in the member states of the european union: *Results of The Eurydice Survey. Haz. EURYDICE.* European Comission The Erasmus Programme.

Eurydice, (2011). Modernisation of higher education in europe: funding and the social dimension. Mayıs 24, 2019 tarihinde <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice> adresinden alındı.

Geray, C. (2002). *Halk eğitimi.* Ankara: İmaj Yayıncılık.

Gudo, C.O. ve Ndhune, J. O. (2015). Kenya'daki yetişkin ve sürekli eğitim merkezlerine kayıt: bir durumsal analiz. *Journal of Education and Literature*, 3 (4), 138-140.

Güler, B. (2004). *Avrupa birliğinin yetişkin eğitim programı grundtuing çerçevesinde halk kütüphanelerinin yeri ve önemi.* (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Gülşen, C. (2010). Bologna sürecinde sürekli eğitim merkezlerinin standardizasyonu ve merkezler arası işbirliği. *Ege Üniversitesi Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Toplantısı Bildiri Kitabı.*

Gündoğan,N.,(2003). Avrupa birliğine üye ülkelerde bir istihdam politikası aracı olarak “yaşam boyu öğrenme” ve bazı örnek program ve uygulamalar, *Anadolu Üniversitesi Kamu-iş İş Hukuku İktisat Dergisi*, 7(2), 2.

Güneş ,F. (2017). Okuma ve sınırsız öğrenme. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 2(1), 1-20.

Hızal, A. (1983). *Uzaktan öğretim süreçleri ve yazılı gereçler “Eğitim teknolojisi açısından yaklaşım”.* Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.

Hoşgörür, V. (2016). Eğitim fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin görüşleri. *Education Sciences*, 14(2). Mayıs 23, 2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr/nwsaedu> adresinden alındı.

Jarvis, P. (1996). Continuing education in a late modern or global society: towards a theoretical framework for comparative analysis. *Comparative Education*, 32 (2), 1360-0486 (Online). Nisan 20, 2018 tarihinde <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/03050069628867?needAccess=true> adresinde alındı.

Jarvis, P. (2004). *Adult education and lifelong learning, routledge falmer taylor and francis group*. London And Newyork, 3. Baskı.

Jenkins, A. (2004). Women, lifelong learning and employment report. *Centre for the Economics of Education. U.K. London School of Economics and Political Science*.

Karadağ, A. (2010). Sürekli eğitim merkezlerinin toplum eğitimi ve bilinçlenmesine katkıları: EGESEM örneği. *Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Toplantısı Bildiri Kitabı, Ulusal Sürekli Eğitim Merkezleri Toplantısı*. (s.17-26). İzmir: Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Yayınları.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınevi.

Karatay, M. (2007). *Araştırmada Örnekleme*. 80.251.40.59/education.ankara.edu.tr/aksoy/eay/mkaratay.doc. adresinden Mayıs 28, 2019 tarihinde alındı.

Karakaya, S. (2010). Kuzey kıbrıs türk cumhuriyetinde gerçekleştirilen yetişkin eğitimi uygulamaları. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Kayri, M. (2009). “Araştırmalarda gruplar arası farkın belirlenmesine yönelik çoklu karşılaştırma (post-hoc) teknikleri”. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 51-64.

Kılıklı, M. (2008). *Türkiye üniversitelerindeki sürekli eğitim merkezlerinin işleyişi*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.

Kıvrak, E. (2007). *Avrupa birliği ve Türkiye’de yaşam boyu öğrenme politikaları ve istihdam ilişkisinin değerlendirilmesi*. (Yayınlanmış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kurt, İ. (2000). *Yetişkin eğitimi*. Ankara: Nobel Yayın

Kuştepli, Y., Gülcan, Y. (2002). “Dokuz eylül üniversitesi işletme fakültesi öğrenci profili: yansımalar ve öneriler.” *Dokuz Eylul University Journal of Faculty of Business*, 3(2): 98-114.

Learning The: Treasure Within. *Report to UNESCO of the International commission on education for the Twenty- first century*, UNESCO Publishing. Mayıs 22, 2019 tarihinde <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000109590> adresinden alındı.

LEWIS-FITZGERALD, Cheryl, (2013). Barriers to participating in learning and in the community, Temmuz 7, 2018 tarihinde http://www.ala.asn.au/conf/2005_downloads/papers/workshops/CherylLewis_Barriers_to_learning.pdf sitesinden alındı.

MEB, (2006). *Yaygın eğitim kurumları yönetmeliği*. 26080 Sayılı Madde, No:7, Okçabol.

MEB, (2006). *Yaygın eğitim kurumları yönetmeliği*. Ankara. MEB

MEGEP, (2007). Mesleki eğitim ve öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi. *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (Taslak)*. Ankara.

Mesleki eğitim ve öğretim sisteminin güçlendirilmesi projesi MEGEP (2007). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (TASLAK)*: Ankara. Mayıs 22, 2019 tarihinde <http://www.megep.meb.gov.tr/megep/genel/hayatboyu/> adresinden alındı.

Mollaibrahimoğlu, M. (2016). Türkiye’de yaşam boyu eğitim politikaları. 2. Üretim Ekonomi Kongresi. Mayıs 20, 2019 tarihinde <https://dergipark.org.tr/download/article-file/305657> adresinden alındı.

Nartgün, Ş.S., Dilekçi, Ü. (2016). Eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 22 (4), 537-564.

Osborne, M. J., Sandberg, H., Tuomi, O. (2004). A comparison of developments in university continuing education in finland, the uk and sweden. *International Journal of Lifelong Education*. 23(2), 138-155. Nisan 25, 2018 tarihinde <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/0260137042000184183> adresinden alındı.

Özcan, A. (2008). *Avrupa birliği'nin yaşam boyu öğrenme stratejileri Avrupa birliği resmi belgelerindeki yaşam boyu öğrenme yaklaşımının incelenmesi*. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Özen, Y. (2011). Algın öğrenme teorisi yaşam boyu değişerek ve gelişerek öğrenme (öğrenmeye sosyal psikolojik bir bakış). *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 3(6), 2-16.

Öztürk, A. O. (2010). Çanakkale on sekiz mart üniversitesi sürekli eğitim merkezi örneğinde sem uygulamaları ve sorunlar. *Ulusal Sürekli Eğitim Merkezler Toplantısı*, (s.31-37). İzmir: Ege Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi Yayınları.

Öztürk, M.T. ve Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken Journal of World of Turks*, 7 (1).

Reguzzoni, M. (1994). Educational needs and policies for continuing education. *Comporative Education*, 30(1).

Sakin, M. (2011). *Eğitim bilimleri*. Bursa: Hipotez Yayınları

Schild H., J., (2002) “*The white paper on youth and the lifelong learning strategy*”, Coyote, No:6

Singh, M. (2002). The global and international discourse of lifelong learning from the perspective of UNESCO. *Lifelong Learning: One focus different systems* (New York: Peter Lang).

Sönmez, V. (2008). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sürekli Eğitim Merkezi Bülteni, 2007.

Şimşek, H.C., İslamoğlu, E. ve Yıldıralt, S. (2017). Türkiye’de hayat boyu öğrenmede sürekli eğitim merkezlerinin rolü ve önemi. *Kırklareli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 6 (5), 1.

Şişman, M. (2013). Hayat boyu öğrenme kapsamında sürekli eğitim. *Eğitim Tercih*, Mayıs 2, 2018 tarihinde www.egitimtercihi.com/okulgazetesi/12446-hayat-boyu-ogrenme-kapsaminda-surekli-egitim.html adresinden alındı.

Tabak, R. S. (2005). Sağlık hizmetlerinde sürekli eğitim ve sürekli mesleki gelişim. *Türk Hijyen Deneysel ve Biyoloji Dergisi*. 62 (1), 59-66.

Taşçı, D., Aydın, C. H., Kumtepe, E. G., Kumtepe, A.T., Kıcıır, G. K. ve Dinçer, G, D. (2015). Eskişehir’de yaşam boyu öğrenme başlığı altında yetişkin eğitiminin analizi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 34, 197-211.

Tekin, M. (1991). Halk eğitimi merkezleri etkinliklerinin yönetimi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. xxv, 36-42. Haziran 18, 2018 tarihinde <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/6063/2237> adresinden alındı.

Thomas, E. J. (1995). Developing continuing education and training in european. Universities. *Journal of European Industrial Training*. 19 (4), 11-15.

Tırnoğlu, G. (2006). *Aile yaşam merkezlerindeki kadınların kurslara katılma nedenleri ve memnuniyetlerinin araştırılması*. (Yayımlanmış yüksek lisans tezi) Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara

Turner, R. (1998) Making the rhetoric of lifelong learning a reality?, *Innovations in Education and Training International*, 35:4, Haziran 20,2018 tarihinde <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/1355800980350405> sitesinden alındı.

EKLER

Ek 1.1. Anket

Üniversitelere bağlı olarak faaliyet gösteren Sürekli Eğitim Merkezleri, kişilere yaşam boyu öğrenme imkânı sunan birimlerdir. Sürekli eğitim merkezlerinde belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda Mesleki eğitim, beceri kazandırma, meslek edindirme, bilgisayar-bilişim, dil eğitimi, kültür ve sanat ve kişisel gelişim eğitim programları düzenlenmektedir.

Değerli Katılımcı; Bu araştırmada, Üniversite Öğrencilerinin Üniversitelerin Sürekli Eğitim Merkezlerinden Beklentilerine ilişkin sizlerin değerli fikirlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Lütfen maddeleri dikkatle okuyunuz ve her bir maddeyle ilgili ifadelerden size uygun olanı (X) işareti ile belirtiniz Katılımlarınız ve yardımlarınız için teşekkür ederim

İslam YOKUŞ

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yaşam Boyu Öğrenme Anabilim Dalı Yüksek Lisans

Öğrencisi

Yaşınız

18 ve altı 19-25 26-35 36 ve üzeri

Cinsiyetiniz

Erkek Kadın

Ailenizin gelir durumu

0-1400 1401-2800 2801-4800 4800 ve üstü

Hangi Fakülte de öğrenim görmektesiniz?

Eğitim Fakültesi

Fen-Edebiyat Fakültesi

Hukuk Fakültesi

Mimarlık Fakültesi

Mühendislik Fakültesi

Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu

Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu

Tıp Fakültesi

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

Diğer (.....)

Şu an kaçınıcı sınıftasınız ?

Hazırlık Sınıfı 1 2 3 4 5 6

1-Yaşam boyu öğrenme yollarınız nelerdir?

Halk Eğitim Merkezleri Özel Kurslar Sürekli Eğitim Merkezleri Uzaktan Eğitim Diğer (.....)

2-Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezleri'nin sunduğu eğitim programlarına erişim durumunuz ne düzeydedir?

Sadece bir eğitim programına katıldım.

İki ya da daha fazla eğitim programına katıldım.

3-Sürekli eğitim merkezinde katıldığınız eğitim programları hangileridir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

Kişisel gelişim programları (diksiyon ve konuşma eğitimi, hızlı okuma vb.)

Hobi ve boş zamanları değerlendirilmeye yönelik programlar

Bilgisayar-bilişim programları

Meslek kazandırma programları (Otelcilik, iş ve sosyal güvenlik uzmanlığı, aile danışmanlığı, deney hayvanları uygulama prog.)

Yabancı dil eğitimi programları

Kurumsal eğitimler (zaman yönetimi, girişimcilik, liderlik vb.)

Diğer (Belirtiniz) .....

4-Sürekli Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezlerinde verilen eğitime katılma nedeniniz hangisidir?(Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Kendimi geliştirmek
Boş zamanlarımı değerlendirmek
 Sertifika edinmek
 Meslek edinmek
 Sosyal çevre edinmek
 Hobi faaliyetlerinde bulunmak
 Diğer (Belirtiniz) .....

4-Sürekli eğitim merkezinde yer almasını beklediğiniz yaşam boyu öğrenme imkânları nelerdir? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz)

- Kişisel gelişim programları (diksiyon ve konuşma eğitimi, hızlı okuma vb.)
 Hobi ve boş zamanları değerlendirmeye yönelik programlar
 Bilgisayar-bilişim programları
 Meslek kazandırma programları (Otelcilik, iş ve sosyal güvenlik uzmanlığı, aile danışmanlığı, deney hayvanları uygulama prog.)
Yabancı dil eğitimi programları
Kurumsal eğitimler (zaman yönetimi, girişimcilik, liderlik vb.)
 Diğer (Belirtiniz) .....

6- Katıldığınız eğitim programı bittikten sonra farklı bir eğitim programına katılmayı düşünüyor musunuz?

- Evet Hayır Kararsızım

SEM' lerde Verilen Eğitime Yönelik Öğrenci Görüşleri

Lütfen aşağıdaki ifadeleri dikkatli okuyarak size en uygun olan cevabı işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Üniversite eğitimim dışında sürekli eğitim merkezlerince verilen eğitime ihtiyaç duymuyorum					
Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler hakkında bilgi sahibiyim.					
Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler öğrenciler için gereklidir.					
Sürekli Eğitim Merkezlerinin sunduğu eğitimler örgün eğitimi tamamlayıcı niteliktedir.					
Sürekli Eğitim Merkezlerinde yürütülen çalışmalar verimli olmaktadır.					
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programları mesleki yeterlilik sağlamaktadır.					
Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim faaliyetlerinin düzenlendiği fiziksel koşullar (ısınma, havalandırma, aydınlatma, oturma düzenleri) eğitim için yeterlidir.					
Sürekli Eğitim Merkezindeki eğitim programları için verilen toplam eğitim süreleri yeterli olmaktadır.					
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programı sonrası verilen sertifikalar işlevseldir.					
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarının içeriği yeterli olmaktadır.					
Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim veren akademik ve idari personellerin sayısı yeterlidir.					
Sürekli Eğitim Merkezinde eğitim veren akademik personellerin mesleki nitelikleri (Genel kültür, konu alanı bilgisi, mesleki beceri ve yeterlilikleri) yeterlidir.					

Öğrencilerin SEM Eğitimlerine Katılımına Engel Olan Etmenler

Lütfen aşağıdaki ifadeleri dikkatli okuyarak size en uygun olan cevabı işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programların maddi koşullarının yetersizliği sebebiyle katılmıyorum.					
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına derslerimin yoğunluğu sebebiyle katılmıyorum.					
Sürekli Eğitim Merkezinde istediğim eğitim programları açılmadığı için kurslara katılmıyorum.					
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına yetersiz duyuru nedeniyle katılmıyorum.					
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programları ilgimi çekmediği için katılmıyorum.					
Sürekli Eğitim Merkezinde düzenlenen eğitim programlarına katılım ücretlerinin yüksek olması nedeniyle katılmıyorum.					
Ev ve aile sorumluluklarım nedeniyle eğitim programlarına katılmıyorum.					
Eğitim programını bitirmek için yeterli zamanım olmadığından katılmıyorum.					
Ulaşım sorunları sebebiyle eğitim programlarına katılmıyorum.					
Sağlık sorunlarım ya da engellerim nedeniyle eğitim programlarına katılmıyorum.					
Başarısız olma kaygısı nedeniyle eğitim programlarına katılmıyorum.					

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: İslam YOKUŞ

Doğum Yeri ve Tarihi: Adana/Kozan/10.10.1988

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi:Gaziantep Üniversitesi İİBF/İktisat Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi: Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü/Yaşam Boyu Öğrenme ABD

Bildiği Yabancı Diller: -

Bilimsel Faaliyet/Yayımlar: Kaygın, H. ve Yokuş, İ. (2015). Yaşam Boyu Değerler Eğitimi Kurumları Olarak Camiler: Hutbelerde Değerler Eğitimi. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*, 3(4), 476-485.

Aldığı Ödüller: -

İş Deneyimi

Stajlar: Gaziantep Amerikan Hastanesi/Muhasebe Departmanı

Projeler ve Kurs Belgeleri: -

Çalıştığı Kurumlar: Emniyet Genel Müdürlüğü/Polis Memuru

İletişim Adresi

E-Posta Adresi: islamyokus@gmail.com

Tarih: